

İbn Kayyım el-Cevziyye

Cennet

eylan gözlü parlak tenli

Hurileri

دعوة الحق

DAVETU'L - HAK
YAYINEVİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Ceylan Gözlü Parlak Tenli

CENNET HURİLERİ

لَهُۥ دَعْوَةُ ٱلْحَقِّ

O'nun İçindir Hak Davet

Mustafa DİKMEN
ÖZEL KİTAPLIĞI
Tasnif No:

İmam İbn Kayyım el-Cevziyye

Ceylan Gözlü Parlak Tenli CENNET HURİLERİ

Derleyen
Sa'd b. Abdirrahmân el-Hamedân

Takdim
Dr. Abdullah b. Vukeyyil eş-Şeyh

DAVETU'L HAK YAYİNEVİ
Yedpa Ticaret Merkezi, G Cad. No: 22
Yeniçamlıca / ÜMRANİYE
Tel: 0216.540 57 81 / Fax: 0216.365 33 21

TAKDİM

Alemlerin rabbı Allah'a sonsuz hamd u senâlar; Peygamberlerin en şereflisi efendimiz Muhammed'e, ailesine ve ashabına salât ve selâm olsun!

Cennet, salihlerin mükâfatı ve sevaplarının karşılığıdır. Onu kazanmak için çalışır, amel işlerler. Cennete varabilmek için oruç tutar, namaz kılar, hacceder, tasaddukta bulunurlar. Cennete kavuşabilmek için nasıl ve neden çaba sarfetmesinler ki?! Cennet, Allah *azze ve celle*'in kullarına vereceği bir ödül ve ikramdır. Allah *celle celâluhû* razı olduğunu, hoşnutluğunu kullarına cennette gösterecek; kullar da O'nun şerefli yüzünü görmekle saadete kavuşacaklar. Çünkü kulların rablerini görmeleri en büyük ve en cömertçe bahşedilmiş bir nimettir.

Kur'an-ı Kerim'de cennetten bahsedilmekte, de-

ğişik şekillerde ve çeşitli üslûblarla cennete çağrı yapılmaktadır. Bu üslûblardan biri de cennette bulunan nimet ve lezzetlerden bahsedilerek niteliklerinin bildirilmesidir. Söz konusu nimetlerden ve lezzetlerden bir tanesi de güzel gözlü parlak tenli hurilerdir.

Muhterem kardeşimiz Sa'd b. Abdirrahmân el-Hamedân, önde gelen ilim ehlinden İbnu'l-Kayyım'ın sözlerinden istifadeyle konuya ilişkin Kur'an ve sünnette yer alan delilleri derleyerek başarılı ve güzel bir eser ortaya koymuştur. Bunun yanında âyet-i kerimelerin Kur'an-ı Kerim'deki yerlerine işaret etmiş; hadislerin tahricinde olsun, garîb lafızların açıklanmasında olsun büyük çaba sarfetmiştir. Sonuçta –Allah'ın izni ile– başarılı ve özlü bir risale vücuda gelmiştir. Allah *subhanehu ve teâlâ*, bu risaleyi kaleme alan kardeşimize ve kendisine bu hususta yardımı dokunan herkese ecir ve sevaplarını eksiksiz ihsan buyursun! Efendimiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e, ailesine ve ashabına salât ve selâm olsun!

Abdullah b. Vukeyyil eş-Şeyh

02.02.1414 h.

TEŞEKKÜR

Yüce Allah'ın;

"İyiliğin karşılığı iyilikten başkası mıdır?" (Rahmân, 60)

âyetine ve Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in *"İnsanlara teşekkür etmeyen Allah'a şükretmez."*[1] hadisine istinâden iyiliği ve güzelliği itiraf kabilinden olmak üzere;

Değerli kardeşim, davetçi, erdemli ilim adamı Ebû Eksem Sa'd b. Abdillah es-Sa'dân'a eseri gözden geçirerek, görüş ve eleştirilerini esirgemeyerek, faydalı yönlendirmelerde bulunarak eserin bu seviyeye

[1] Tirmizî, 6/87 (Tirmizî hadisin sahih olduğunu bildirmektedir.)

ulaşmasındaki çabalarından ötürü teşekkür ve taktirlerimi sunarım. Allah'tan bu risaleyi faydalı kılmasını, ecir ve sevaptan bizleri mahrum bırakmamasını diler; hem eserde emeği geçen bu kardeşimizi, hem de bütün ilim talebelerini en güzel şekilde mükâfatlandırmasını temenni ederim.

Rabbim böylelerinin sayısını çoğaltsın! Ayaklarını iman üzere sabit kılsın! Âkıbetlerini güzel eyleyip, kendi rızasına erişenlerden olmayı nasip etsin!

"Ey iman edenler! Sizi acı bir azaptan kurtaracak ticareti size göstereyim mi? Allah'a ve Resûlüne iman eder, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır. İşte bu takdirde O, sizin günahlarınızı bağışlar, sizi zemininden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte en büyük başarı budur. Seveceğiniz başka bir şey daha var: Allah'tan yardım ve yakın bir fetih. Müminleri (bunlarla) müjdele." (Saff, 10-13)

Bismillâhirrahmânirrahîm

GİRİŞ

Hamd yalnızca Allah'a mahsustur. O'na hamdeder, O'ndan yardım diler ve yine O'ndan bağışlanma umarız. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüklerinden O'na sığınırız. Allah kimi hidayete erdirmişse, onu saptıracak kimse yoktur. Saptırdığını da hiç kimse hidayete erdiremez. Ortağı bulunmayan, bir ve tek olan Allah'tan başka ibadet olunmaya layık gerçek bir mabud olmadığına şahitlik ederim. Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in O'nun kulu ve rasûlü olduğuna da şahitlik ederim.

"Ey iman edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin." (Âl-i İmrân, 102)

"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının. Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allah sizin üzerinizde gözetleyicidir." (Nisâ, 1)

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. (Böyle davranırsanız) Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah ve Resûlüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur." (Ahzâb, 70-71)

Kardeşim! Şunları iyi belle ki Allah sana rahmeti ile muamele etsin:

Allah *celle celâluhû*'nun kullarına bu dünyada bahşettiği en büyük nimet, hidayet vesilesi ile istikâmet yolu üzere, Kitab, sünnet ve selef-i salihîn'in metodu üzere sebat nimetidir. Bu nimete nail olabilen

mutluluk [2] ve huzur dolu güzel bir hayat sürer. Hayatta hangi türden acılarla, belalarla karşılaşsa da böyle güzel bir hayatın tadını rabbine kavuşana dek tâ kalbinde hisseder. Hatta ve hatta iman derinliği ve sebatı daha da artar.

> **"Erkek veya kadın, mümin olarak kim iyi amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız."** (Nahl, 97)
>
> **"... Kim benim hidayetime uyarsa o sapmaz ve bedbaht olmaz. Kim de beni anmaktan yüz çevirirse şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı olacak ve biz onu, kıyamet günü kör olarak haşredeceğiz."** (Tâhâ, 123, 124)

Allâme İbnu'l-Kayyım *rahimehullah* şöyle der: "Hakikatte insanı sevince boğacak mutlak nimet işte budur. Allah *celle celâluhû* aşırı derecede sevinç duya-

[2] bk. İbn Teymiyye, *Mecmû'u Fetâvâ*, (Se'âdetu'n-Nefs), c.8, s.205, 206; Dr. Nâsır el-'Omer, *es-Se'âde beyne'l-Vehm ve'l-Hakîka*

rak şımaranları sevmediği halde böylesi bir nimete kavuşmuş olmaktan dolayı sevinmek, Allah *celle celâluhû*'nun sevgi ve rızasını kazanmaya bir vesiledir.

"De ki: Ancak Allah'ın lütfu ve rahmetiyle, işte bunlarla sevinsinler. Bu, onların (dünya malı olarak) topladıklarından daha hayırlıdır." (Yunus, 58)

Selefin ifade ettiği görüşlere göre Allah *celle celâluhû*'nun fazlı ve rahmeti İslâm ve sünnettir. Kalp diri olduğu nisbette bu iki nimetten ötürü sevinç duyar. İnsan bu iki nimette derinleştikçe kalbinin sevinci daha da artar. Öyle ki kalp, sünnetin ruhu ile bir araya gelince insanlar hüzünlü olsalar bile o sevince garkolur. İnsanlar korku içinde bulunsalar dahi o güven içinde yüzer." [3]

Şeyhulislam İbn Teymiyye *rahimehullah* –hapis, sürgün ve belalarla karşılaşmasına rağmen– bir yandan düşmanlarıyla alay ederek, öte yandan da sevinç

[3] İbnu'l-Kayyım, *İctimâ'u'l-Cuyûşu'l-İslâmiyye*, s.38

ve sürûr hissederek yaşamış olduğu canlı bir örneği altın harflerle yazılmaya layık şu ifadelerle dile getiriyor: "Düşmanlarım bana ne yapabilirler ki? Benim cennetim de, bağım, bahçem de gönlümde olduktan sonra... Nereye gitsem bunlar benden ayrılmaz. Hapse atılmam benim için halvettir. Öldürülmem şehadettir. Ülkemden çıkarılıp sürgün edilmem ise seyahattir." [4]

Şeyhulislam diğer bir yerde de şunları kaydetmektedir: "Lezzet, sevinç, sürûr, hoş vakit, nimetler... Anlatılması güç olan bu hususların kazanılabilmesi ancak Allah *azze ve celle*'yi hakkıyla tanımakla, O'nu birlemekle, O'na iman etmekle, iman hakikatlerinin ve Kur'ânî bilgilerin insan gönlüne açılımıyla mümkündür.

Kalp için eksiksiz sevinç ve lezzet elde etmenin yolu yalnız ve yalnız Allah *celle celâluhû*'nun sevgisini kazanmakla, O'nun seveceği ameller vesilesi ile ona yaklaşmakla mümkündür. Allah'ın sevgisini kazanmak ise, insanın rabbi dışındaki tüm sevgililerden yüz

[4] İbnu'l-Kayyım, *el-Vâbilu's-Sayyib mine'l-Kelimi't-Tayyib, s.96*

çevirmesi dışında bir başka yolla mümkün değildir. İşte bu da *Lâ ilâhe illallâh* gerçeğidir. Halil İbrahim *aleyhisselâm*'ın ve diğer peygamberlerin bağlı oldukları millet, din işte budur." [5]

Sevgili kardeşim, Allah *subhanehu*'nun da buyurduğu gibi bu dünyanın geçici bir faydalanma aracı olduğunu unutma!

> **"Bu dünya hayatı ise aldatma metâından başka bir şey değildir."** (Âl-i İmrân, 185)

Bu dünyada istifade edilen en hayırlı şey ise, sevecen, doğurgan saliha bir kadındır. [6] Çünkü saliha kadın erkeğin dünyaya karşı en iyi yardımcısıdır. Sahip olabildiği en değerli hazinedir. Mutluluğa kavuş-

[5] İbn Teymiyye, *Mecmû'u Fetâvâ*, c.38, s.31, 32

[6] Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadiste şöyle buyurmaktadır: *"Dünya geçici bir faydalanmadan ibarettir. Dünyada fayda sağlayan en hayırlı şey ise saliha bir kadındır."* Müslim, *K. Radâ'*, c.2, s.1090, H.no: 64; Nesâî, *K. Nikâh*, c.6, s.69, H.no: 3232 (Abdullah b. Amr b. Âs radıyallahu anh hadisinden)

turan en önemli faktördür. [7] Hayra ve berekete vesile olduğu için; hayır üzere geliştirerek, Allah *celle celâlu-hû*'nun dini yolunda istikâmeti koruyarak, O'nun yolunda üstünlük, izzet ve cesaretle cihad ederek yeryüzünü imar edecek nesillerin oluşmasına sebep olduğundan ötürü Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* saliha kadın hakkında hayırlı tavsiyelerde bulunmuştur. [8]

"Rabbinin izniyle güzel memleketin bitkisi (güzel) çıkar; kötü olandan ise faydasız bitkiden başka birşey çıkmaz."

(A'râf, 58)

Erkeğin namusunun korunmasında, çocuklarının

---

[7] Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadisinde *"Dört şey mutluluktandır"* der ve bunlardan biri olarak da saliha kadını zikreder. İbn Hibbân, *Mevârid*, s.302, H.no: 1232; el-Elbânî, *es-Sahîha*, c.1, s.165, H.no: 282 (Sa'd b. Ebî Vakkâs radıyallahu anh hadisinden) el-Elbânî, rivâyetin senedinin Buhârî ve Müslim şartlarına göre sahih olduğunu ifade eder.

[8] Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem "Sevecen ve doğurgan olan kadınlarla evlenin. Çünkü ben, diğer ümmetlere karşı sizin üstünlüğünüzle övüneceğim."* buyurmuştur. Ebû Dâvûd, *K. Nikâh*, c.2, s.220, H.no: 2050; Nesâî, *K. Nikâh*, c.6, s.65, 66, H.no: 3227 (Ma'kıl b. Yesâr radıyallahu anh hadisinden)

eğitiminde, evinin/yuvasının muhafazasında kadının büyük öneme sahip bir konumda bulunması dolayısıyla İslâm düşmanları ve takipçileri kadını kalesinden çıkarmak hususunda oldukça haris davranmaktadırlar. Bunun yanında kadını tesettüründen, hicabından soyutlamak, dininden koparmak, özgürlük, kadın-erkek eşitliği iddialarıyla düşmanlarını taklit eder hale getirmek yolunda da aşırı düşkünlük göstermektedirler.[9] Bu hırslarının nedeni de kadını fesada uğratıp görevini yerine getirmedeki ciddiyetini bozarak kendi hayvânî arzularını tatmin ve şeytânî şüphelerini gerçekleştirmek maksadıyla kadınlığını bir araç olarak kullanmaktır.[10]

---

9 Bazı ilim ehli Müslüman kadına düşmanları tarafından kurulan tuzaklara dair eserler kaleme almışlardır. Örnek kabilinden olmak üzere şu eserlere müracaatta bulunulabilir: Dr. Nâsır el-'Omer, *Feteyâtunâ beyne't-Tağrîb ve'l-'Afâf*; Dr. Abdullah Vukeyyil eş-Şeyh, *el-Mer'ah ve Keydu'l-A'dâ'*; Muhammed İsmail el-Mukaddem, *'Avdetu'l-Hicâb*

10 Peygamber sallallâhu aleyhi ve selem bir hadisinde şöyle buyurmaktadır: *"Kendimden sonra erkeklere kadınlardan daha zararlı bir fitne bırakmadım."* Buhârî, *-Fethu'!-Bârî-, K. Nikâh*, c.9, s.137, H.no: 5097; Müslim, *K. Ez-Zikr ve'd-Du'â ve't-Tevbe ve'l-İstiğfâr*, c.4, s.2097, 2098, H.no: 97, 98; İbn Mâce, *K. Fiten*, c.3, s.1325, H.no: 3988 (Usâme b. Zeyd radıyallahu anh yoluyla)

Allah *subhanehu ve teâlâ* hem Kitab'ında, hem de el-Emîn lakabını taşıyan rasûlünün sünnetinde kadının makamını yücelten, izzet ve şerefini koruma altına alan nasslar inzal buyurmuştur. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* dünyanın geçici metaına karşı zühd tavrı sergilemesine rağmen kadın, bu dünyada istifade edilenler arasında en sevdiği şeylerden biriydi. *"Kadın ve güzel koku bana sevdirildi."* [11] Peygamber'e –anam da babam da yoluna feda olsun! Rabbimin salat ve selâmı üzerine olsun!– "İnsanlar içinde sana en sevimli gelen kimdir?" diye sorulunca, *"Âişe"* [12] cevabını vermiştir. [13]

---

11 Nesâî, *K. İşretu'n-Nisâ'*, c.7, s.61, H.no: 3939, 3940; Ahmed, *Müsned*, c.3, s.199 (Enes radıyallahu anh hadisinden)

12 Buhârî *-Fethu'l-Bârî-*, *K. Fedâilu's-Sahâbe*, c.7, s.18, H.no: 3662; *K. Meğâzî*, c.8, s.74, H.no: 4358; Müslim, *K. Fedâilu's-Sahâbe*, c.4, s.1856, H.no: 8 (Amr b. Âs radıyallahu anh hadisinden)

13 Müminin duyabildiği, kalbinde hissettiği, nefsinin mutluluğa erdiği, ruhunun sürur bulduğu gerçek tat, ancak ve ancak rab olarak Allah *celle celâluhû*'ya, din olarak İslâm'a, nebi ve rasul olarak Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e kavlen, amelen ve itikaden iman etmekle mümkün olabilir. Allah celle *celâluhû*'nun sevgi bütün her şeyin sevgisinin önüne geçerse ve başka sevgiler bu sevginin ardından gelirse, ilâhî sevgi zirve noktasına varmış olur. Kula Allah *celle celâluhû*'nun sevdiği ve razı olduğu kimse ve nesneleri sevmesine izin verilmiştir.

Kadının erkeğin yanında yüksek bir konumu bulunmaktadır. Bunun nedeni de güzelliği, edebi, dini ve soyudur.[14]

Kadını koruduğu ve haklarını yerine getirdiği oranda erkek, şeref ve *hayırlılık* [15] sahibi olur.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bildirdiği üzere [16] kadın eksik ve kusurlu bir yaratılışa sahip olmasına rağmen erkek, kendisinden hoşlanıp da ümitlerini boşa çıkarmayacak bir kadına kavuşabilmek

---

14 Buhârî ve Müslim tarafından rivâyet edilen bir hadiste Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem "Kadın dört şeyden dolayı nikahlanılır."* buyurmaktadır. Buhârî, *-Fethu'l-Bârî-, K. Nikâh*, c.9, s.132, H.no: 5090; Müslim, *K. Radâ'*, c.2, s.1086, H.no:H.no: 53 (Ebû Hurayra radıyallahu anh hadisinden)

15 Rasûlullah sallallâhu aleyh ve selem *"Sizin en hayırlınız ailesine karşı hayırlı davrananızdır"* buyurmaktadır. Tirmizî, *K. Menâkıb*, c.9, s.399, H.no: 3892 (Tirmizî bu hadis için "hasen garîb sahih" ifadesini kullanır.) rivâyeti el-Elbânî, *es-Sahîha*, c.1, s.513, H.no: 285'te zikreder ve isnadının Buhârî ve Müslim'in şartlarına göre sahih olduğunu belirtir. (Âişe radıyallahu anhâ hadisinden)

16 Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in *"Ey kadınlar topluluğu! Sadaka veriniz!"* hadisi. Buhârî, *-Fethu'l-Bârî-, K. İman*, c.1, s.405, H.no: 304 (Ebû Sa'îd el-Hudrî radıyallahu anh hadisinden); Müslim, *K. İman*, c.1, s.86, H.no: 132 (Abdullah b. Ömer radıyallahu anh hadisinden)

için birçok zorluğa ve sıkıntıya göğsünü germekte, araştırma ve ayrıştırmalarda bulunmaktadır.

Nimet ve rızalık diyarında Allah *celle celâluhû*'nun kullarına ikram maksadıyla yaratmış olduğu, güzellikte zirvede bulunan cennet gelinleri hurileri elde edebilmek için nasıl davranmalı? Neler yapmalı? O huriler ki, mükemmellikte, güzellikte ve sevecenlikte en üst noktada bulunmaktadırlar. Dahası zamanın geçip gitmesiyle güzelliklerine güzellik katılmakta, sevecenlikleri daha bir artmaktadır. İnsan onlara her bakışında bir öncekinden daha da güzelleşmiş olduklarını görmektedir. (Cennette bulunanlarla dünyada bulunanlar arasında yalnızca isim benzerliği vardır.) [17]

"Takvâ sahipleri cennetlerde ve ırmakların kenarlarında, güçlü ve yüce Allah'ın huzurunda hak meclisindedirler."

(Kamer, 54, 55)

Ah sonsuz mutluluk ve nimetler ah! Böylesine muhteşem mutluluk ve nimetlere kavuştuktan sonra ne

---

[17] Kurtubî, *Tefsir*, c.1, s.240; el-Münzirî, *et-Terğîb ve't-Terhîb*, c.4, s.560, H.no: 141 (İbn Abbas *radıyallahu anh*'den ceyyid isnadla mevkuf olarak rivâyet edilmiştir.)

zillet, ne pişmanlık, ne de helak söz konusudur. Hüsrana uğrayarak helake düşenlerin vay haline! Rahmân'a isyan etmekle şeytanın yoluna uyup zillet yurduna razı olmakla bedbahtlığı tercih etmişlerdir.

Yüce Allah'ın tanıdığı imkanla, işini kolaylaştırmasıyla Allame İbnu'l-Kayyım rahimehullah, *Hâdî'l-Ervâh ilâ Bilâdi'l-Efrâh, Ravdatu'l-Muhibbîn ve Nuzhetu'l-Muştâkıyn, el-Kâfiyetu'ş-Şâfiye fi'l-İntisâri li'l-Firkati'n-Nâciye* (*el-Kasîdetu'n-Nûniyye* adıyla tanınmaktadır), *ed-Dâ' ve'd-Devâ'* adıyla da bilinen *el-Cevâbu'l-Kâfî* isimli eserleri [18] ile daha başka eserlerden cennetlerle ve cennet gelinleri, güzellik timsali hurilerle ilgili rivâyetleri bir araya derledim. Ortaya çıkan esere de *Büşrâ'l-Muhibbîn bi Ahbâri Hûri'l-'Iyn* (Ceylan gözlü Hurilerin haberleri ile sevenlere müjde) ismini verdim.

[18] Basılı olan bu dört eserin bizzat İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın kendisine ait olduğu belgesel olarak ispatlanmıştır. İbn Receb el-Hanbelî, *Tabakâtu'l-Hanâbile* adlı esere yazdığı zeylde (ekte) İbnu'l-Kayyım'ın biyografisini verirken bu eserlerin kendisine aidiyetini belirtmektedir. Bk. İbn Receb el-Hanbelî, *Tabakâtu'l-Hanâbile*,- c.2, s.450, no: 551. Ayrıca Dr. Bekr b. Abdillah Ebû Zeyd, *İbnu'l-Kayyım Hayâtuhû ve Âsâruhû*, s.239, 353, 387 ve 344'te bu durumu teyit etmektedir.

Çalışmamızın konusunu seçerken yaralandığımız bu eserlerin müellifi şeyh, rabbânî ilim deryası, öncü imam, hafız, basiretle ve aydınlık üzere Allah *celle celâluhû*'ya davet görevini yerine getiren, delil ve azimetle dalâlet ehlinin şüphelerini bir bir bertaraf eden, fakih, usûlcü, müfessir, nahiv alimi

Şemsuddin Ebû Abdillah Muhammed b. Ebî Bekr b. Eyyûb b. Sa'd b. Hurayz ez-Zura'î ed-Dimaşkî'dir. İbnu'l-Kayyım el-Cevziyye adıyla meşhurdur.

Hafız İbn Receb el-Hanbelî rahimehullah İbnu'l-Kayyım hakkında "Onun gibisine şahit olmadım. Ondan daha geniş ilme sahip olanını görmedim. Kur'an'ın manalarını, sünneti ve iman hakikatlerini ondan daha iyi bilen birini tanımıyorum. Tabii ki masum değil. Fakat kendisi gibi aynı ayarda birini daha görmüş değilim. Defalarca belalara ve eziyetlere maruz bırakılmıştır. Son defasında Şeyh Takıyyuddin ile birlikte fakat ondan ayrı olarak hapsedilmişti. Ancak Şeyh rahimehullah'ın ölümünden sonra serbest bırakılmıştır."

Kadı Burhanuddîn ez-Züra'î "Şu gök kubbe altında ondan daha geniş ilme sahip olanını görmüş değilim" der.

Zehebî de *el-Muhtasar* adlı eserde "Hadise, hadis metinlerine ve bazı hadis ricaline önem göstermiş, bunlarla iştigal etmiştir. Fıkıh ilmi ile meşgul olurdu. Fıkıhla ilgili güzel dersler verir, iyi öğretirdi. Akaid ve fıkıh usûlü ilimleri ile de meşgul oluyordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kabrini ziyaret maksadıyla yolculuğa çıkmayı reddettiğinden dolayı bir süre hapsedilmişti. Kendini ilme, ilim okutmaya ve ilmi yaymaya adadı." [19] demektedir.

İbn Kesîr de İbnu'l-Kayyım hakkında şu satırlara yer vermektedir: "Hadis dinlemiş, ilimle meşgul olmuş, başta tefsir, hadis, akaid ve fıkıh usûlü ilimleri olmak üzere birçok değişik ilim dalında öne çıkmış bir şahsiyettir. Hocası İbn Teymiyye'den h. 712 yılında Mısır'dan döndükten sonra ölümüne dek ayrılmamıştır. Birçok ilmi hocası İbn Teymiyye'den almıştır. Gece-gündüz ilim talebinde ve çokça yakarışta bulunmasına rağmen çoğu ilim dalında parmakla gösterilir olmuştur. Güzel bir kıraate, güzel ahlaka ve sevecenliğe sahip birisi idi. Kimseye haset etmez, sıkıntı ver-

[19] İbn Receb, *ez-Zeyl 'alâ Tabakâti'l-Hanâbile*, c.2, s.447-452

mez, yormazdı. Hiç kimseye karşı kin tutmazdı. Çok ibadet ederdi. Güzel ve uzun namazlar kılardı. Çeşitli konularda pek çok eseri bulunmaktadır. Genel olarak hayırlı ve güzel ahlâkî özelliklere sahip birisiydi. H. 751 yılında Receb ayının 13'ü Perşembe gecesi vefat etmiştir. Cenazesi oldukça kalabalıktı. Kadılar, toplumun ileri gelenleri ve salih kimseler cenazeye katılmışlardı. Vefat ettiğinde tam 60 yaşındaydı.[20]

Yüce Allah'ın mümin kullarına ikram olarak sunduğu muttakiler diyarı cennetle ve cennetteki hurilerle ilgili rivâyetleri seçip bir araya derlememin nedeni; ehl-i imanın Rahmân'a itaat şevkini arttırıp cennetlerdeki yüksek dereceleri kazanmaya teşvik etmek, güzellik abidesi hanımları ile ilgili Kitab ve Sünnette varid olan naslardan kendilerini haberdar etmektir. Öte yandan

---

[20] İbn Kesîr, *el,Bidâye ve'n-Nihâye*, c.14, s.246-247. İbnu'l-Kayyım'ın biyografisine yer veren diğer eserler: İbn Hacer, *ed-Dureru'l-Kâmine*, c.4, s.21-23; es-Safedî, *el-Vâfi bi'l-Vefeyât*, c.2, s.270-272; İbnu'l-İmâd, *Şezerâtu'z-Zeheb*, c.6, s.168-170; İbn Nâsıruddîn ed-Dımeşkî, *er-Raddu'l-Vâfir*, s.68, 69; es-Suyûtî, *Buğyetu'l-Vu'ât*, c1, s.62, 63; İbn Tağri Bedrî, *en-Nucûmu'z-Z^hira*, c.10, s.249; eş-Şevkânî, *el-Bedru't-Tâli'*, c.2, s.143-146; ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, c.6, s.280, 281

telif nedenimiz, bu saygıdeğer ilim adamının bıraktığı mirasa hizmet etme isteğine dayanmaktadır. Allah onun makamını yücelerin en yücesine ulaştırsın! Onu kendilerine nimet bahşettiği peygamberlerle, sıdıklarla, şehitlerle ve salihlerle beraber kılsın!

Bu kitapta şöyle bir yol izledim: Eseri alıntıda bulunduğum eserlerden farklı bir tarzda derlemek suretiyle hazırladım. Kitap, mukaddimeden sonra şu bölümleri havidir:

Birinci Bâb:

Bu bab, Cennet ve cennetteki huriler hakkında Kitab, Sünnet ve selef-i salihten yapılan nakillere ve İbnu'l-Kayyım'ın hurilerin nitelikleri konusundaki şiiri ile alakalıdır. Ondört fasıl ihtiva etmektedir.

İkinci Bâb:

Hurileri elde edebilmekle ilgili olarak önemli nasihatler ve faydalara dairdir. Bu bâbı da iki fasıla ayırdım

Sonuç

Fihristler

Eserin oluşumunda gerçekleştirdiğim çalışmaları şu şekilde saymak mümkündür:

– Ayet-i kerimelerin hangi sûrelerde geçtiği tespit edilerek tefsire muhtaç olanların açıklanması,

– Ehl-i hadisin genel olarak sahih kabul ettikleri rivâyetler içerisinden sahih ve hasen olanların zikredilmesi ile yetinilerek tahriclerinin yapılması,

– Sahabe ve tâbiînden varid olan eserlerin zikredilmesi ve mümkün olanların tahricinin yapılması,

– Müellifin konu dışı (istirdat kabilinden) sözlerinin nakledilmesi konusunda fazla geniş davranılmaması,

– İşaret edilen eserlerin geneli ya da bir kısmı içerisinde aynı konuyla alakalı parçalar arasında bağ kurulması ve istifadeyi kolaylaştıracak –atıf harfleri vb.– eklemeler yapılması,

– Her fasıl için uygun konu başlıkları konulması,

– Çoğunlukla her faslın sonunda alıntıda bulunulan eserin sayfa numaraalrına işarette bulunulması,

– Kitap içerisinde müellife ait olmayan cümlelerin çift parantez ( ) içine alınması,

– İlgili kaynaklardan istifade ederek gaîb lafızların şerhedilip, manalrının açıklanması,

– Bazı alimlerin kısa biyografilerine yer verilmesi,

– Tahric sırasında başvurulan kaynaklara bibliyografya listesi sunulması,

– Ayetler, hadisler, eserler, konular ve kaynaklarla ilgili kapsamlı bir indeks sunulması.

Rabbimin bu çalışmayı;

Hayırlara doğru hızla yol almaya,

Göklerin ve yerin rabbini gazaplandıracak hususlardan kaçınmaya,

Cennetlerdeki yüksek dereceleri kazanmaya, teşvik edici bir bir vesile kılmasını dilerim.

Bizi ana-babamızı, Müslüman kardeş ve bacılarımızı, hayatta olsunlar ya da olmasınlar hepsini mağfiret etmesini temenni ederim. Duaları kabul eden yalnızca O'dur.

Bu kitabı derleyene, gözden geçirene, takdim yazısını kaleme alana, basım ve dağıtımında emeği

geçenlere, okuyup başkalarına hediye edene rabbim tüm keremi ile muamele buyursun!

Eserde var olan isabetli ve doğru hususlar Allah *celle celâluhû*'dandır. Bunun dışındakiler ise, benim kendi nefsimden ve şeytandandır. Allah'tan bağışlanma dilerim.

Ayrıca nasihat eden, eserde bulduğu bir hatayı göstererek düzeltilmesini sağlayan Müslüman kardeşlerim için de Allah'tan merhamet temenni ederim.

Allah Peygamberimiz Muhammed'e, ailesine ve ashabına salât ve selâm eylesin!

Ebû Abdirrahmân
Sa'd b. Abdirrahmân b. Abdillah el-Hamedân
15.01.1413 h.

BİRİNCİ BÂB

CENNETLE VE HURİLERLE İLGİLİ OLARAK KUR'AN'DA VE SÜNNETTE VARİD OLAN NASSLARLA SELEF-İ SALİHTEN GELEN RİVAYETLERİN ZİKREDİLMESİ

FASIL

CENNETE VE CENNET EHLİ İÇİN ALLAH'IN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU NİMETLERE KARŞI İLGİ UYANDIRMAKLA İLGİLİ RİVAYETLER

«Elinizdeki esere iyi bir başlangıç olarak İbnu'l-Kayyım *rahimehullah* bizleri alıp cennet bahçelerine götürüyor. Cennet ve cennetin o yüce makamı hakkında varid olanları hep beraber okuyalım! İbnu'l-Kayyım bizi cennetin sahip olduğu o geniş sahaya götürmek suretiyle Allah'ın cennetlikler için hazırlamış olduğu

huriler, mezid günü (nimete nimetlerin katıldığı gün), eşi, benzeri, dengi bulunmaktan münezzeh Azîz ve Hamîd olan Rabbin görülmesi –ki cennet nimetlerinin en büyüğüdür– gibi nimetlerin vasıflarını, güzelliklerini anlatmakta.»

Allah *azze ve celle* şöyle buyurmaktadır:

> **"Korkuyla ve umutla Rablerine yalvarmak üzere (ibadet ettikleri için), vücutları yataklardan uzak kalır ve kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar. Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez."**(Secde, 16-17)

Şöyle bir düşün! Allah kullarının gizleyerek kıldıkları gece namazlarına karşılık hiçbir kimsenin bilemeyeceği gizli mükâfatla nasıl ödüllendirecek kim bilir?! Gece namazına kalktıkları sırada yataklarında hissettikleri endişe, korku ve ızdıraba karşılık cennette göz nuru nimetlerle kimbilir nasıl mukabele de bulunacak?

Sahîhayn'da Ebû Hurayra *radıyallahu anh* tarafın-

dan rivâyet edilen bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Allah 'salih kullarım için hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir insanın kalbinden geçmeyen şeyler hazırladım' buyurdu. Allah'ın Kitab'ında da bunun şahidi:*

> **"Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez."** (Secde, 17)

ayetidir.[21]

Aynı rivâyetin yine Sahîhayn'da yer alan bir diğer lafzı da şu şekildedir: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah: *Salih kullarım için ahiret azığı olmak üzere –Allah'ın bildirdikleri dışında– hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı ve hiçbir insanın kalbinden dahi geçmeyen şeyler hazırladım" buyuruyor"* dedi ve ardından şu ayeti okudu:

---

21 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *K. Bed'u'l-Halk*, c6, s.318, H.no:324 (Benzer lafızlarla); *K. Tefsir*, c.8, s.515, H.no:4779; *K. Tevhid*, c.13, s.465, H.no:7498; Müslim, *K. Cennet*, c.4, s.2174, H.no:2 (2824) (Burada yer verilen rivâyetin lafzı Müslim'e aittir.)

"Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez." (Secde, 17)"[22]

Hadisin Buhârî'de yer alan bazı tariklerinde Ebû Hurayra *radıyallahu anh*: "Dilerseniz;

"Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez." (Secde, 17)

ayetini okuyunuz!" [23] der.

Sahih-i Müslim'deki bir hadiste Sehl b. Sa'd es-Sâ'dî *radıyallahu anh* şöyle anlatmaktadır: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bir meclisinde bulundum. O mecliste cenneti sonuna kadar vasfetti. Sonra sözü bitince *"Orada hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı ve hiçbir insanın kalbinden dahi geçmeyen şeyler vardır"* buyurdu. Ardından da şu ayeti okudu:

"Korkuyla ve umutla Rablerine yalvarmak üzere (ibadet ettikleri için), vücut-

22 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, K. Tefsir, c.8, s.516, H.no:4780; Müslim, K. Cennet, c.4, s.2175, H.no:4 (2824)

23 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, K. Tefsir, c.8, s.515, H.no:779

ları yataklardan uzak kalır ve kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar. Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez." (Secde, 16-17) [24]

Ebû Hurayra *radıyallahu anh* tarafından rivâyet edilen bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Cennette sizden birinizin yayı kadarlık* [25] *bir yer güneşin üzerine doğduğu ya da battığı her şeylerden daha hayırlıdır."* [26]

Şayet cennet, bu derece üstünlük ve şerefe sahip olmasaydı ve Allah'ın rızası karşılığında yine cennetten başkası istenilmeseydi, bu bile şeref ve fazilet olarak cennet için yeterli olurdu. Nitekim Sünen-i Ebî Dâvûd'da Câbir *radıyallahu anh* tarafından rivâyet edilen hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem "Allah rı-*

---

24 Müslim, *K. Cennet*, c.4, s.2175, H.no:5 (2825)

25 Hadisin orijinal metninde *qâbe qaws* tabiri, savaş aleti olarak kullanılan yayın kapladığı yer anlamına gelmektedir. (bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.131)

26 Buhârî *-Fethu'l-Bârî-*, *K. Cihâd*, c.6, s.13, H.no:2792; *K. Bed'u'l-Halk*, c.6, s.320, H.no:3253

zası karşılığında cennetten başkası istenilmez." [27] buyurmaktadır.

İbn Abbas *radıyallahu anhuma* tarafından rivâyet edilen bir hadiste de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Allah Adn cennetini yarattığında içerisinde hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir insanın kalbinden dahi geçmeyen şeyler de yarattı. Sonra Adn cennetine 'konuş!' dedi. O da*

"Müminler umduklarına nail olmuşlardır."(Müminûn, 1)

dedi." [28]

---

[27] Ebû Dâvûd, *K. Zekât*, c.2, s.127, H.no:1671. el-Elbânî, *Da'îfu'l-Câmi'i's-Sağîr*, cs.916, H.no:6350'de bu rivâyeti zikrederek zayıf olduğuna işaret etmektedir. Allâme Ebu't-Tayyib el-Âbâdî şöyle der: "Her şey Allah *celle celâluhû*'nun azameti karşısında hakirdir, değersizdir, küçüktür. Küçük olan bir şey hakkında büyüğe tevessülde bulunmak o şeyi elde etmek demektir. Evet, cennet, insanın kavuşmayı arzuladığı en büyük hedefidir. Dolayısıyla cenneti kazanmak için Allah *celle celâluhû*'ya tevessülde bulunmak uygun bir davranış olacaktır." Bk. *'Avnu'l-Ma'bûd Şerhu Süneni Ebî Dâvûd*, c.5, s.88

[28] Taberânî, *el-Kebîr*, c.11, s.184, H.no:11439; *el-Evsat* (Mecma'u'l-Bahreyn), H.no:476. Taberânî'nin *el-Evsat*'ta yer verdiği iki isnaddan biri ceyiddir. Aynı rivâyet Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.400'de de yer almaktadır.

Sahih-i Buhârî'de Sehl b. Sa'd *radıyallahu anh* şöyle anlatmaktadır: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in *"Cennette bir kırbacın kapladığı kadar bir yer dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır"* dediğini duydum."[29]

Ebû Hurayra *radıyallahu anh*'ın rivâyet ettiği bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Cennette sizden birinizin kırbacı kadarlık*[30] *bir yer gökle yer arasındakilerden daha hayırlıdır."*[31] Bu rivâyet Buhârî ve Müslim'in şartlarına uygundur.

Dâvûd b. 'Âmir b. Sa'd b. Ebî Vakkâs [32] babasından, o da Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den şu hadisi rivâyet eder: *"Şayette cennette bulunan nimetlerden tek bir tırnağın taşıyabildiği kadarı görünseydi, (o*

---

29 Buhârî -*Fethu'l-Bârî-*, *K.Bed'u'l-Halk*, c.6, s.319, H.no:3250

30 Hadisin orijinal metninde *qaydu savt* tabiri kırbacın kapladığı yer anlamına gelmektedir. Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.131

31 Ahmed, *Müsned*, c.2, s.315; Ahmed Şakir rivâyetin sahih olduğunu belirtmektedir. Bk. C.16, s.62, H.no:8152. el-Elbânî, *es-Sahîha*, c.4, s.627'de "Senedi Buhârî ve Müslim'in şartlarına göre sahihtir" der.

32 Dâvûd b. 'Âmir b. Sa'd b. Ebî Vakkâs ez-Zuhrî el-Medenî. Sikadır. Bk. İbn Hacer, *Takrîbu'Tehzîb*, s.199, no:1794

derece az bir miktar için dahi) göklerin ve yerin dört bir tarafı [33] *süslenirdi. Cennet ehlinden olan bir kimse (dünya halkına görünüp) teşrif etse ve bilezikleri görünse, güneş ışığı onun yanında sönük kalırdı. Tıpkı güneş ışığının yıldızlarınkini bastırması gibi..."* [34]

Yüce Allah'ın kendi eliyle ağaçlandırdığı, sevdiklerini yerleşmesi için bir yurt kıldığı, rahmeti, ikramı ve rızalığıyla doldurduğu, nimetlerini *büyük kurtuluş*, mülkünü *en büyük mülk* olarak nitelediği, her yanına her türlü hayrı yerleştirdiği, ayıbın, afetin ve eksikliğin her tütünden arındırdığı bir diyarın değeri neyle ve nasıl ölçülebilir ki?

Arazisini ve toprağını merak ediyorsan, misk ve zaferandır.

Tavanını, çatısını merak ediyorsan, Rahmân'ın arşıdır.

---

33 Hadisin orijinal metninde geçen *khafâviqu's-semâvât* tabiri rüzgarların ortaya çıktığı dört yön anlamına gelmektedir. Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.56

34 Ahmed, *Müsned*, c.1, s.169, 171; Tirmizî, *K. Sıfatu'l-Cennet*, c.7, s.219, H.no:2541 (Tirmizî "hadis, bu isnadla bilmediğimiz garîb bir hadistir" der.) el-Elbânî, *Sahîhu'l-Câmi'i's-Sağîr*, c.2, s.931, H.no:5251'de ve Ahmed Şakir, *el-Müsned*, c.3, s.30, H.no:1449'da rivâyetin sahih olduğunu belirtmektedir.

Yer döşemelerini merak ediyorsan, en lüks, en kaliteli misktendir.[35]

Nehirlerindeki taşları merak ediyorsan, inci ve mücevherdir.

Binalarını merak ediyorsan, bir gümüş, bir altın tuğladan inşa edilmiştir.

Ağaçlarını merak ediyorsan, gövdeleri altın ve gümüştendir. Orada odundan, tahtadan ağaç bulamazsın.

Meyvelerini merak ediyorsan, her biri büyük bir testi misali; kaymaktan daha yumuşak, baldan daha tatlıdır.

Yapraklarını merak ediyorsan, olabilecek en ince ve muhteşem güzellikteki elbiseden daha da güzeldir.

Irmaklarını merak ediyorsan, tadında hiçbir değişmenin olmadığı süt ırmakları; içenlere lezzet veren şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları vardır.

---

35 Eserin orijinalinde İbnu'l-Kayyım rahimehullah tarafından kullanılan *el-misku'l-ezfer* tabiri, son derece kaliteli misk anlamına gelmektedir. Bk. el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhıyt*, s.507

Cennetliklerin yiyeceklerini merak ediyorsan, beğendikleri meyveler ve canlarının çektiği kuş etleridir.

İçeceklerini merak ediyorsan, tensîm[36], zencefil ve kâfûrdur.

Kullandıkları kapları merak ediyorsan, billur berraklığında altın ve gümüşten yapılmadır.

Cennet kapılarının genişliğini merak ediyorsan, ardına kadar açıkken genişliği yürüyerek kırk yılda ancak katedilmektedir. Öyle bir gün gelecek ki, bu kadar genişlikte dahi müthiç bir izdiham yaşanacak.

Cennet ağaçlarındaki yaprakların rüzgardan kıpırdanışını merak ediyorsan, dinleyeni hafifleten bir müzik gibi rahatlık verir. [37]

Cennetteki gölgeleri merak ediyorsan, orada tek bir ağacın gölgesini süratli ve azimli bir süvari yüz sene gitse yine de katedemez.

Cennetin çadırlarını, kubbelerini merak ediyor-

---

36 *"Karışımı Tesnîm'dendir. (O Tesnîm Allah'a) yakın olanların içecekleri bir kaynaktır."* (Mutaffifîn, 27, 28) –çev.–

37 İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın burada kullandığı *teztefizzu* kelimesi, rahatlık ve hafiflik hissi verir, anlamına gelmektedir. Bk. el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhıyt*, s.669

san, bir tek çadır altmış mil uzunluğunda içi oyuk bir inciden yapılmıştır.

Köşklerini ve saraylarını [38] merak ediyorsan, üst üste yerleştirilmiş ve altlarından ırmaklar akan odalardan oluşur.

Yüksekliğini merak ediyorsan, gözlerin güçlükle görebildikleri ufukta doğan ya da batan gök cisimlerine bakman kafidir.

Cennetliklerin giysilerini merak ediyorsan, ipek ve altındandır.

Minderlerini, yataklarını merak ediyorsan, en üst mekanlara döşenmiş ve örtüleri atlastan dokunmuştur.

Koltuklarını merak ediyorsan, üzerleri altın düğmelerle süslü kubbe şekline sokulmuş örtülerle [39]

---

[38] İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın eserin orijinalinde kullandığı *cevâsık* kelimesi, saraylar anlamına gelmektedir. Bk. el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhıyt*, s.1125

[39] İbnu'l-Kayyım burada *bişhânât* kelimesini kullanmakta ve bunun *hicâl* anlamına geldiğini söylemektedir. *Hicâl*, (özellikle gelinler için hazırlanan) kubbe şeklindeki örtülerdir. Bu örtülerin üzeri çeşitli kumaşlarla ve başka süslerle bezenir. (Gelin bu kubbemsi yatakta damadı bekler) bk. el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhıyt*, s.1270

kaplı yataklardır. Üzerlerinde hiçbir açıklık ve gedik bulunmaz.

Cennet ehlinin yüzlerini ve güzelliklerini merak ediyorsan, ay nasılsa öyledir.

Yaşlarını merak ediyorsan, insanlığın atası Âdem *aleyhisselâm* suretinde otuz üç yaşındadırlar.

Neler dinlediklerini merak ediyorsan, eşleri olan hurilerin söylediği şarkıları dinlerler. Bundan daha da üstünü meleklerin ve peygamberlerin sesidir. Bunlardan da daha üstün konumda dinledikleri şey, rablerinin kendilerine olan hitabıdır.

Üzerlerine binerek birbirlerini ziyarette kullandıkları bineklerini merak ediyorsan, güçlü, hafif ve hızlı develerdir.[40] Bu binekler Yüce Allah'ın iznine bağlı olarak sahiplerini istedikleri yere götürürler.

Süslerini, takılarını merak ediyorsan, altından yapılma bilezikler ve başlarına giydikleri incili taçlardır.

Hizmetkârlarını merak ediyorsan, saklı inciler misali ebedileştirilmiş çocuklardır.

---

[40] İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın burada yer verdiği *necâib* kelimesi güçlü, hafif ve hızlı develer anlamına gelmektedir. Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.5, s.17

Eşlerini, sevgililerini merak ediyorsan, tüm uzuvlarında gençlik iksirinin dolaştığı, birbirine akran genç yaştaki kızlardır. Elma gibi al, gül gibi kırmızı yanaklar.. nar gibi göğüsler.. inci gibi dizilmiş dişler.. incecik, narin beller.. Yüzleri o kadar güzeldir ki, gördüğünde güneş bile kayıp gider. Gülümsediklerinde dişleri arasından sanki şimşekler parıldar. Sevgilisine kavuştuğu an, güneşle ayın kavuşmasına benzer. Sevgilisiyle yaptığı sohbet, birbirine tutkun iki sevgilinin muhabbeti gibidir. Sevgilisiyle kucaklaştığında iki filizin birbirine dolaştığını sanırsın. İnsan, cila ustasının[41] parlattığı aynada kendini gördüğü gibi hurinin yanağında da kendi yüzünü görür. Bacakları o derece hoş ve güzeldir ki, kemiklerinin iliği etinin üzerinden dahi görülebilir. Ne cildi, ne kemiği, ne de giydiği elbisesi o iliğin görünmesine engel olamaz. Bir huri dünyaya görünmüş olsa, bütün yer ve gök arasını hoş kokular kaplardı. Tüm mahlukat tehlil, tekbir ve tesbihatta buluna-

41 İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın burada kullanmış olduğu *sayqal* kelimesi kılıçları bileyerek keskinleştiren ve cilalayarak parlatan usta anlamına gelmektedir. Bk. *el-Fîrûzâbâdî, el-Kâmûsu'l-Muhıyt*, s.1321

rak dile gelirdi. Gözler kamaşır ve o huriden başkasını görmez olurdu. Güneş, diğer yıldızların ışığını nasıl bastırıyorsa, hurinin güzelliği ve parlaklığı da güneşin ışığını geride bırakırdı. Yeryüzünde bulunanlar Hayy ve Kayyûm olan Yüce Allah'a iman ederlerdi.[42]

Hurinin başındaki örtüsü dünyadan ve dünyadaki her şeyden daha hayırlıdır. İnsanın hurisine kavuşması bütün emellerinden daha değerlidir, daha bir haz vericidir. Asırların akıp gitmesi, hurinin güzelliğine güzellik katar. Zamanın uzaması, sevgiyi ve kavuşma arzusunu daha da kamçılar.

Huriler gebelikten, hayız ve nifastan uzaktırlar. Ağızdan ve burundan akıntılardan, büyük ve küçük abdestten ve diğer pisliklerden arı-duru hale getirilmişlerdir. Gençlikleri geçici değildir. Elbiseleri eskimez. Güzellikleri eksilmez. Hurilere kavuşmaktan do-

---

42 Allah *celle celâluhû*'nun insan cinsinden yaratmış olduğu genç kızlar ne güzel olsalar da, en güzel ziynetlerle ve en ala süslerle bezenseler de kocalarına karşı sevgide, sevecenlikte sadık olsalar da, eşleri ile güzel geçinip üstün ahlâkî özelliklere sahip olsalar da bunlar belirli bir kıyas ve karşılaştırmaya nisbetledir. Oysa ışığı zayıf bir mumun ışıl ışıl parlayan bir güneş karşısındaki durumu gibi cennet gelinleri ile hiçbir şey kıyaslanamaz.

layı bıkkınlık duyulmaz. Gözleri yalnızca kocalarına odaklanmıştır. Kendi eşlerinden başkasında gözleri yoktur. Kocalarının gözü de yalnızca onlar üzerindedir. Çünkü huriler emel ve arzuların zirvesini oluştururlar. Hurinin yüzüne baksa, içini sevinç kaplar. Emretse, itaat eder. Yanında bulunmadığı anlarda kocası ile alakalı ne varsa muhafaza eder. Hurinin yanındayken insan arzu ve emniyetin en üst noktasındadır. Onlara daha önce ne bir insanın, ne de bir cinin eli değimiş değildir. İnsan huriye her bakışında kalbi sürurla dolar. Kendisiyle her konuştuğunda sanki kulaklarına inci taneleri doluşur. Huri çıkageldiğinde cennet sarayı ve odaları nurla dolar.

Hurilerin yaşlarını merak ediyorsan, hepsi bir birine denk, akran gençlerdir.

Güzelliklerini merak ediyorsan, güneşe ve aya bak!

Göz güzelliklerini merak ediyorsan, olabilecek en güzel şekilde arı-duru bir beyazlığın ortasında simsiyah bir göz bebeğine sahiptirler.

Boylarını merak ediyorsan, güzellik abidesi selviler gibidirler.

Göğüslerini merak ediyorsan, birer tomurcuk misali, en latif nar meyvesine benzerler.

Renklerini merak ediyorsan, yakut ve mercanı andırırlar.

Ahlaklarını öğrenmek istiyorsan, en iyi, en hayırlı özelliklere sahiptirler. Hem beden güzelliğine, hem de huy güzelliğine sahiptirler. Hem iç, hem dış güzelliği ile bezenmiştirler. Nefislere huzur, bakanlara sevinç yaşatırlar.

Geçim güzelliklerini ve bundan duyulan lezzeti merak ediyorsan, huriler kocalarına besledikleri sevgiyi ve aşkı en güzel şekilde canlılık ve ruh sahibi davranışlarıyla gösteren eşlerdir. Eşinin yüzüne gülümsemesiyle cenneti aydınlatan kadının kocasıyla olan geçim güzelliğine ne denebilir ki?! Bir saraydan diğerine geçtiği sırada yörüngesinde dönen güneşi gördüğünü sanırdın. Eşiyle birlikte oturup sohbet edişi ne kadar tatlıdır. Elini beline dolaması, kucaklaşması ne kadar haz verir insana.

Sakınan müslümanı öldürmese de
Hurinin sohbeti sihir gibidir.
Uzun uzadıya konuşsa bile

Keşke kısa kesmese denir. [43]

Söylediği nağmeler gönle ve kulağa ne kadar da lezzet verir. Yakınlaşıp sokularak kendisinden faydalandırmasından duyulan hazzı anlatmaya kelimeler yetmez. Kondurduğu öpücüklerden daha tatlı bir şey yoktur. Eşini muradına erdirse [44], bundan daha hoş, daha lezzetli bir şey gösterilemez.

Evet, mezid gününün ne olduğunu, Azîz ve Hamîd olan Allah'ın ziyaretini, dengi ve benzeri bulunmaktan münezzeh olan yüzünün öğle vaktindeki güneş gibi, dolunay gecesindeki ay gibi görülmesini merak ediyorsan, –ki bu konuda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den gelen rivâyetler mütevatirdir. Cerîr, Suhayb, Enes, Ebû Hurayra, Ebû Mûsâ ve Ebû Sa'îd *radıyallahu anh*um'un rivâyeti olarak Sahih, Sünen ve Musned'lerde yer almaktadır– evet, tüm bunları merak ediyorsan [45],

---

43 İbnu'r-Rûmî, *Dîvânu'l-Me'ânî*, c.1, s.343

44 İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın burada kullanmış olduğu *nevvelet* kelimesi, (nail kılmak,) vermek anlamına gelmektedir. Bk. el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhıyt*, s.1377

45 Diğer sahabîlerden de aynı konu hakkında rivâyette bulunulmuştur. İbnu'l-Kayyım rahimehullah tüm bu rivâyetleri senedleriyle birlikte *Hâdi'l-Ervâh* adlı eserinin 416-459. sayfalarında Cennet Ehilinin Rablerini Görmeleri ve Allah *celle celâluhû*'nun Onlara Gülerek Seslenmesi ile ilgili 65. babda zikretmektedir.

şu münadinin sesine kulak ver!

"Ey cennet ehli! Rabbiniz Allah sizi kendisini ziyaret etmek üzere davet ediyor. Haydi ziyarete! bu çağrı üzerine cennet ehli "işittik ve itaat ettik" derler ve hızlıca aşkla-şevkle yerlerinden kalkarlar. Buluşma yeri olarak belirlenmiş olan geniş vadiye [46] gelirler. O vadide toplanırlar. Davetçi onlardan hiçbirini geride bırakmaz. Rabb kürsisinin getirilmesini emreder ve kürsi getirilip yerleştirilerek hazırlanır. Daha sonra cennet ehli için de nurdan, inciden, zümrütten, altın-dan ve gümüşten minberler kurulur. Cennet ehlinin en alt derecede bulunanları –aralarında düşük seviyeli kimselerin bulunduğunu söylemekten hayâ ederiz– misk tümsekleri [47] üzerine otururlar ve kendilerinden yukarıdaki kürsi sahiplerini daha muhteşem atıyyeler içinde olarak görmezler. En sonunda hepsinin yerleri belli olup oturunca münadi şöyle seslenir: "Ey cennet

---

[46] İbnu'l-Kayyım rahimehullah'ın burada yer verdiği *el-vâdi'l-efyah* geniş vadi anlamına gelmektedir. Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.3, s.484

[47] Burada geçen *küsbânu'l-misk* tabiri, dikdörtgen şeklinde oluşmuş misk tepecikleri anlamına gelmektedir. Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.152

ehli! Allah *celle celâluhû*'nun size bir sözü var." Cennet ehli "o da nedir? Rabbimiz bizim yüzümüzü ağartmadı mı? Terazilerimizi verdiği sevaplarla ağırlaştırmadı mı? Cehennemden uzaklaştırıp cennete sokmadı mı?" derler.

Tam o sırada cennetin şerefine aydınlandığı bir nur parıldar. Başlarını kaldırdıklarında görürler ki, yüceler yücesi Cebbâr, isimleri mukaddes olan Allah üzerlerinden kendilerine görünerek teşrif buyuru ve şöyle seslenir: "Ey cennet ehli! Selam size!.." Allah *celle celâluhû*'nun bu selamlaması olabilecek en güzel karşılıkla yanıtlanır: "Allah'ım selam sensin. Selamın kaynağı da sensin. Ey celâl ve ikram sahibi, sen yüceler yücesisin." Allah gülerek kendilerine tecelli eder (görünür) ve şöyle buyurur: "Ey cennet ehli!" Cennetlikler Allah'tan ilk söz olarak şunu duyarlar: "Bizzat görmeden, duymadan gıyaben bana itaat eden kullarım nerede? İşte bugün mezîd günüdür." Cennet ehli tek bir ağızdan: "Biz razıyız, sen de razı ol!" derler. Allah *celle celâluhû* "Ey cennet ehli! Ben sizden razı olmasaydım, cennete yerleştirmezdim. Bugün mezid günüdür; dileyin ne dilerseniz!" diye seslenir. Cennet ehli yine

hep bir ağızdan: "Bize yüzünü göster de bakalım!" derler. Yüce Allah engelleri / örtüleri kaldırır, onlara görünür. Öyle bir nura garkolurlar ki, Yüce Allah yanmamalarını takdir buyurmasaydı, yanarlardı. O mecliste Allah'ın konuşmadığı hiç kimse kalmaz. Öyle ki, Allah dünyada iken yapmış olduğu vefasızlıkları[48] kendisine hatırlatarak "Ey falan!" der, "şunları yaptığın günü hatırlıyor musun?" Bu soruya muhatap olan kul, "Ya rabb!" der, "Beni bağışlamadın mı ki?" Allah "Elbette, elbette bağışladım. Zaten bu makamına da benim bağışlamam sayesinde kavuştun."[49] der.

---

[48] Burada kullanılan *ğadr* kelimesi vefasızlık anlamına gelmektedir. Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-'Arab*, c.5, s.8

[49] Tirmizî, *K. Sıfatu'l-Cennet*, c.7, s.227, H.no:2552 (Tirmizî yalnızca bu vecihten bilebildiğimiz harib bir hadistir, der.); İbn Mâce, c.2, s.1450, H.no:4336; İbn Ebî 'Âsım, *es-Sünne*, s.258-360, H.no:585, 586, 587; el-Hatîb et-Tebrîzî, *el-Mişkât*, c.3, s.1569, H.no:5647 (el-Elbânî son iki esere yaptığı tahkikte rivâyetin zayıf olduğunu belirtmekte ve ayrıca *ed-Da'îfe*, c.4, s.211, H.no:1722'de zikretmektedir.); el-Münzirî, *et-Terğîb ve't-Terhîb*, c.4, s539-541, H.no:110 (el-Münzirî şu satırlara yer vermektedir: İbn Ebi'd-Dünyâ, el-Evza'î'nin katibi Hıkl b. Ziyâd'dan da rivâyet etmiştir. Hıkl'ın adı Muhammed'dir. Abdullah olduğu da söylenmiştir. Sika sebttir. Müslim ve diğerleri kendisi ile ihticac ederlerdi.)

Bu konuşmayı dinleme şerefine eren kulaklar ne büyük bir lezzet tatmışlardır. Ahiret yurdunda o mübarek yüze bakabilme bahtiyarlığına nail olan ebrar için ne muhteşem bir sevinçtir. Boş elle ortada kala kalmak ise ne büyük bir zillettir.

> **"Yüzler vardır ki, o gün ışıl ışıl parıldayacaktır. Rablerine bakacaklardır (O'nu göreceklerdir). Yüzler de vardır ki, o gün buruşacaktır [50]; Kendilerinin, bel kemiklerini kıran bir felâkete [51] uğratılacağını sezeceklerdir."** (Kıyamet, 22-25)

Haydi haydi Adn Cennetlerine,
İlk konağın orası, yurdun orası.
Fakat bizler, düşman ellerinde esiriz,
Kurtulup vatanımıza dönebilecek miyiz? [52]

---

50 Ayetin aslında geçen *bâsirah* kelimesi, yüzünü ekşiten, buruşturan anlamına gelmektedir. Yüzünün rengi değişen anlamına geldiği de söylenmiştir. Bk. İbn Kesîr, *Tefsir*, c.4, s.706

51 Ayetin orijinalinde geçen *fâqırah* kelimesi şiddetle istenilmeyen durum, musibet anlamına gelir. Şer ve helaka sürükleyen eylem anlamına geldiği de ifade edilmiştir. Bk. a.g.e.

52 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.393-401'den özetle

FASIL

HURİLERE TEŞVİK VE GÜZELLİKLERİ İLE İLGİLİ BAZI HUSUSLARIN BEYÂNI [53]

«Geçen satırların ardından muhterem okuyucu, Allame İbnu'l-Kayyım ile birlikte Allah'ın muttakî dostları için cennette hazırlamış olduğu ikramların zikrine geçiyoruz. Bununla beraber sözü hurilere getirmek is-

---

[53] Güzelliğin (cemâlin) faziletine, üstün bir değere sahip olduğuna ve mükemmellik sıfatlarından biri sayıldığına delâlet eden göstergelerden biri rabbimizin bu sıfatla muttasıf olmasıdır. O zatında, isimlerinde, sıfatlarında ve sevdikleri konusunda güzeldir, cemildir. Allah *celle celâluhû* bu sıfatı seçkin insanlar olan rasûl ve nebîlere bahşetmiştir. Aynı şekilde başka insanları da bu sıfattan nasibdâr eylemiştir. Dostları ve sevdikleri için cennetini ve cennetinde hazırladığı nimetleri bu cemal sıfatıyla tezyin etmiştir. Cemal sıfatının faziletli olduğunu gösteren bir diğer delil de nefislerin bu sıfatı sevmesi, güzel görmesi ve cemal vasfına sahip olanları arayıp bulmasıdır.

tiyoruz. Umarım imanın daha da artar ve rabbine olan itaatine aşk, şevk ve hız katarsın.»

Ey gözünden önce kulağı aşık olan! Gerçekten de bazen gözlerden önce kulaklar aşka tutulur. Sevgi ordusu gönül şehrine göz kapılarından girdikleri gibi kulaklardan da girebilirler.

Müminler bizzat gözleriyle görmemiş olsalar da cennete [54] iştiyak duyarlar. Müminler cenneti görmüş olsalardı eğer, şevkleri daha da artardı. Bu durum, ömründe hiç haccetmemiş kimsenin [55] kalbinin Beytullah'ı görme arzu ve iştiyakıyla yanıp tutuşması ve neredeyse eriyip gitmesine benzer. Bu sıfatlar senin şevkini arttırıyorsa, bu güzellikler senin gönlünü çeliyorsa,

Başını kaldır, kaldır da bir bak!
Mehirleri amel-i Salih olan kadınlara
Konuş, söyle, hatırlat kendine,
Aşkı, sevgisi kâr olan kadınları!

---

54 Bk. İbnu'l-Kayyım, *Medâricu's-Sâlikîn*, (*et-Teşvîk ile'l-Cenneh* - Cennete Teşvik- konusu), c.3, s.56

55 İbnu'l-Kayyım'ın burada kullandığı *sarûrah* kelimesi, hiç haccetmemiş kimse anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.543)

Kavuşmak için, vuslat için gayret et!
Sebepler elde ama, akıp gidiyor vakit. [56]

Yüce Allah cennet hurilerini en güzel sıfatlarla nitelemiş, en güzel takılarla bezemiş ve mümin kullarda hurilere karşı öyle bir arzu uyandırmıştır ki, sanki bizzat kendi gözleriyle görüyormuşçasına şevke gelmişlerdir.

Allah o cennet gelinlerini *hûr* olarak nitelemektedir. Bu nitelik onların renklerinin ve beyzalıklarının ne derece güzel olduğunu ifade eder.

Hûr, havrâ' kelimesinin çoğuludur. *Havrâ'* ise, rızalık ve övgüye neden olacak tüm güzel vasıflara sahip olan, beyaz tenli, kara gözlü güzel genç kadın anlamına gelmektedir.

Zeyd b. Eslem[57] (*hûru'l-'ıyn* tabiri hakkında)

---

[56] .Ebû Nuvâs, *Dîvân*, s.618. Bu *Dîvân*'da şu dizeler de yer almaktadır:
O güzelim gözleri göremez kimse,
Tartısı ağır basandan başka.
Allah'tan sakınan muttakî kimse,
İşte onundur kazançlı hisse.
Dinde yanıltma olmaz, sıva kolları!
Hedefe varmak için yürü yolları!

[57] Zeyd b. Elsem el-'Adevî. Ömer radıyallâhu anh'in azatlısıdır. Abdullah ve Usâme'nin babaları olur. Medinelidir. Sika ve alim bir şahsiyettir. İrsalde bulunurdu. Hicri 36 yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.222, no:2117)

havrâ' bakanları şaşkına çeviren; *'ıyn* de güzel gözlü anlamına gelir, der.

Mücahid[58] de *havrâ'* cildinin inceliğinden ve ten renginin berraklığından dolayı görenleri hayrette bırakan kadın anlamına gelmektedir, der.[59]

Hasan, *havrâ'* gözünün beyazı son derece beyaz, siyahı da bir o kadar siyah olan kadın anlamına gelmektedir, der.[60]

Bu kelimenin hangi kökten türemiş olduğu konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür:

İbn Abbas *radıyallahu anhuma*: 'Arap Dili'nde *hûr*, beyaz olan kadınlar, demektir'.

Katâde [61] de aynı görüşü ifade ederek *hûr*'un beyaz kadınlar demek olduğunu söyler.

---

58 Mucahid b. Cebr Ebu'l-Haccâc el-Mahzûmî el-Mekkî. Sikadır. Tefsir ve ilim konusunda imam sayılır. Hicri 101, 102 ya da bir başka tarihte vefat ettiği söylenmektedir. (Bk. A.g.e. s.520, no:6481)

59 Mucahid, *Tefsir*, c.2, s.590; Taberî, *Tefsir*, c.25, s.136

60 Kurtubî, *Tefsir*, c.16, s.153

61 Katâde b. Di'âme es-Sedûsî Ebu'l-Hattâb el-Basrî. Sika ve sebttir. Hicrî on küsür yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.453, no:5518)

Mukatil, *hûr* yüzleri beyaz olan kadınlar anlamına gelir, demektedir. [62]

Mücahid, *hûr-i 'ıyn*, giysileri üzerinden bile bacaklarının ilikleri göründüğü için görenleri hayrette bırakan kadınlar demektir. İnce bir cilde, berrak renkte bir tene sahip olduklarından bakan kimse, aynaya bakıyormuş gibi kendi görüntüsünü hurinin yüzünde görür.[63]

İttifakla söylenebilecek olan şudur: Söz konusu lafız şaşkınlık anlamına gelen *hayret* kelimesinden türemiş değildir. *Hûr* lafzında "beyaz" anlamı aslolan manadır.

Sahih olana göre *hûr* lafzı gözün beyazının aşırı beyaz, siyahının da aşırı derecede siyah olması anlamında her iki manayı da ifade eden *haver* kelimesinden türemiştir.

Es-Sıhâh'ta şöyle kaydedilmektedir: "*Haver* gözün siyahının son derece siyah olması ile birlikte beyazının da aşırı derecede beyaz olması demektir. Bu

---

[62] Kurtubî, *Tefsir*, c.16, s.152
[63] Taberî, *Tefsir*, c.25, s.136

durum kendisinde açıkça belirgin olan kadına da *havrâ'* denir."[64]

Âişe *radıyallahu anhâ* "Beyaz renkte bir tene sahip olmak güzelliğin yarısıdır." der.[65]

Ömer b. Hattâb *radıyallahu anhâ*, "Kadının saç güzelliği yanında ten rengi de beyaz olursa, mükemmel bir güzelliğe sahiptir demektir." der.

Araplar kadını, sahip olduğu beyaz teni ile överler. Şair şöyle der:

Beyaz tenli candan kadın,
Hiçbir şüphe, hiçbir itham
İstemez candan kadın.
Mekke ceylanları gibi
Avlanamaz candan kadın.
Yumuşak sözlü diye
Ahlaksız sanılır.
Oysa İslâm'dan dolayı
Kötü sözden bile sakınır.

'lyn kelimesi, *'aynâ* kelimesinin çoğuludur. *'Aynâ* ise siyahı simsiyah, beyazı da bembeyaz, kirpikle-

---

64 el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.486

65 İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c.4, s.41, H.no:1759

ri uzun, gözbebeği büyük ve geniş gözlü kadını anlatmak için kullanılan bir kelimedir. Büyük gözlü adam için *raculun a'yen;* aynı vasıftaki kadın için ise *imraatun 'aynâ* tabiri kullanılır. Bu kelimenin çoğulu *'ıyn* şeklindedir.

Huri kelimesinin türediği kök kabul edilen *haver* kelimesi, gözdeki beyaz ve siyah rengin güzelliği, birbirine uyumu ve her birinin güzelliğini diğerinden alması anlamını ifade etmektedir.

Beyazı son derece beyaz, siyahı da son derece siyah olan göz için *'aynun havrâ* ifadesi kullanılır. Böyle bir göze sahip olan kadın beyaz bir tene de sahipse, ona da *imraatun havrâ* denilir.

Mukatil, *'ıyn* gözleri güzel kadınlar anlamına gelir, der. [66]

Sahih olana göre *'ıyn* gözlerinde hem güzellik, hem de zerafet özellikleri bir arada bulunan kadınlar demektir.

---

[66] Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.220, H.no:359 (Beyhakî bu rivâyeti Dahhâk'a nisbet etmektedir.)

Allah *azze ve celle* şöyle buyurmaktadır:

"Oralarda gözlerini yalnız eşlerine çevirmiş güzeller var ki, bunlardan önce onlara ne insan ne de cin dokunmuştur. Öyleyken Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz? Sanki onlar yakut ve mercandırlar." (Rahmân, 56-58)

Allah *azze ve celle* üç yerde hurileri gözlerini yalnızca eşlerine çevirmiş olmakla niteler:

Birincisi; Rahmân Sûresi'nde yer alan ve az önce zikrettiğimiz ayetlerdir.

İkincisi;

"Yanlarında güzel bakışlarını yalnız onlara tahsis etmiş, iri gözlü eşler vardır." (Saffât, 48)

Üçüncüsü;

"Yanlarında, eşlerinden başkasına bakmayan, kendilerine yaşıt güzeller vardır." (Sâd, 52)

Müfessirlerin tümü bu nitelemenin hurilerin gözlerini yalnızca kocalarına çevirdikleri, kocalarından başkasına tamah etmedikleri anlamına geldiği görüşünü benimsemektedirler. Bir diğer mana olarak da hurilerin eşlerinin bakışlarını kendilerine çektikleri, sahip oldukları güzellik ve zerafet sayesinde eşlerini başka kadınlara baktırmadıkları ifade edilmektedir. Mana cihetinden bu da doğrudur. Ancak lafız bakımından ayetteki *kâsırât (bakışlarını dikerler)* kelimesi yüz güzelliğine sahip o kadınların faile izafe edilmiş sıfatıdır. Aslı ise gözü dışarıda, başka erkekte olmayan, eşinden başkasını arzulamayan anlamında *kâsıru tarfihinne*'dir.

Mücahid, *kâsırâtu't-tarf* ayeti hakkında şöyle der: "O huriler ki, gözleri yalnızca kocalarını görür ve onlardan başkasını istemez, aramazlar." [67]

Aynı âyet hakkında Hasan, "Gözlerini kocalarına çevirmişler, onlardan başkasını görmezler. Kocalarından başkasını da istemezler. Allah'a yemin olsun ki, onlar ne açılıp-saçılarak dolaşan, ne de eşlerinden başkasına arzu ve istek duyan kadınlardır." [68] der.

---

67 Mucahid, *Tefsir*, c.2, s.541

68 a.g.e.

Mücahid, "Gözlerini de, gönüllerini de, nefislerini de yalnızca eşlerine çevirmiş, onlardan başkasını arzulamazlar." [69] der.

Sa'îd Tefsiri'nde Katâde'den rivâyet edildiğine göre şöyle demektedir: "Gözlerini yalnızca kocalarına çevirmişlerdir. Onlardan başkasını murad etmezler." [70]

Nitekim bir şiirinde şair şöyle der:

Savarım senden,
Gözlerin verdiği acıyı.
Alamazlar bakışlarını,
Göremezler başkasını.

Eşlerinin gözleri kendilerine çevrilmiş olan kadınların durumu da bundan farklı değildir. Diğerleri gözlerini eşlerine dikmiş iken, bunlar ise eşlerinin bakışları yalnızca kendilerine çevrili olan kadınlardır. Allah *subhanehu ve teâlâ* hurileri;

---

[69] İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c.13, s.569, H.no:17305; Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.318 (Buradaki sayfa numarası 218 olsa gerek. -Çev.-), H.no:352

[70] Taberânî, *Tefsir*, c.23, s.174; Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.219, H.no:356

"Eşlerine düşkün ve yaşıt bâkireler" (Vâkıa, 36, 37)

olarak vasfetmektedir. Bunun nedeni de bakirenin, başından evlilik geçirmiş olan kadına göre evlilikte daha çok tercih edilmesidir.

Âişe *radıyallahu anhâ* ile Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* arasında şöyle bir konuşma geçtiği rivâyet edilmektedir:

Âişe *radıyallahu anhâ* sorar: "Ey Allah'ın Rasûlü! Birinden hayvanların yedirildiği, diğerinden ise yedirilmediği iki ağaçtan deveni gütmek için hangisini tercih ederdin?" Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem "hayvana yedirilmemiş olanı"* buyurdu.[71] Âişe *radıyallahu anhâ* bu sorusuyla Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kendisinden başka bakire bir kadınla evlenmemiş olduğunu kasdetmektedir.

Câbir *radıyallahu anhâ* dul bir kadınla evlendiğinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kendisine şöyle

---

71 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Nikâh*, c.9, s.120, H.no:5077; el-Muhibbu't-Taberî, *es-Semtu's-Semîn fî Menâkıbi Âişe radıyallâhu anhâ*, s.47

söylediği sahih olarak rivâyet edilmektedir: *"Bakire biriyle evlenseydin ya! Sen onunla oynaşırdın, o da seninle oynaşırdı."* [72]

"Bu vasfı ilk ilişki ile yok olmakta ve kadın evliliği tadarak dul olmaktadır" şeklinde bir itiraz vaki olursa, cevaben şöyle denir:

Evlilikte bakirenin tercih edilmesindeki maksat, evliliğin lezzetini daha önce başkası vesilesiyle tatmamış olan bakirenin gönlünde sevginin daha bir derinleşmesidir. Bu da sağlıklı bir geçim için en mükemmel faktördür. Tabii ki bu söylediklerimiz kadın açısındandır. Koca ise, bakire bir bayanla evlenmek suretiyle daha önce hiç kimsenin uğramadığı bir bahçeden istifade etmiş olur. Yüce Allah bu manaya şu âyet ile işarette bulunmaktadır:

> **"Oralarda gözlerini yalnız eşlerine çevirmiş güzeller var ki, bunlardan önce onlara ne insan ne de cin dokunmuştur."** (Rahmân, 56, 74)

---

[72] Buhârî *-Fethu'l-Bârî-, Nikâh*, c.9, s.121, H.no:5079, 5080; Müslim, *Radâ'*, c.2, s.1087-1090, H.no:54-58

Bundan sonra da koca, hanımıyla olan ilişkisinden tat almaya devam eder.

> **"Oralarda gözlerini yalnız eşlerine çevirmiş güzeller var ki, bunlardan önce onlara ne insan ne de cin dokunmuştur."** (Rahmân, 56, 74)

ayet-i kerimesi hakkında alimlerin görüşleri:

Ebû Ubeyde: "Ayetteki *lem yatmishunne* ifadesi, onlara el sürülmemiştir, anlamına gelir. Deveye hiçbir ipin, yuların değmediği ifade edilirken *mâ tamase hâzâ'l-ba'îra hablun kattu* denilir." [73]

Ferrâ da şunları söyler: "*Tames*, bekaretin izale edilmesi ve kan çıkması anlamına gelir. *Tams*, kan demektir."

Müfessirler aynı tabiri farklı lafızlar kullanarak açıklarlar ve bunun "(o hurilerle hiç kimse) cinsel ilişkide bulunmamıştır, cima etmemiştir" anlamına geldiğini söylerler.

Bazı müfessirler de "onlar cennette, cennetin

---

[73] Ebû Ubeyde, *Mecâzu'l-Kur'ân*, c.2, s.245; İbn Kuteybe, *Tefsîru Ğarîbi'l-Kur'ân*, s.442

hurilerinden yeni bir yaratılışa büründürülen kadınlardır" derler.

Diğer bir kısım müfessir de bunların vasfedilen şekilde bakireler olarak farklı bir yaratılışa sahip kılınan dünya kadınları olduklarını söylerler.

Şa'bî de şöyle der: "Bunlar farklı bir yaratılışa büründürüldüklerinden beri hiç el değirilmemiş bazı dünya kadınlarıdır"

Mukatil de şunları ifade etmektedir: "(Onlara el sürülmemiştir.) Çünkü cennette yaratılmışlardır. İbn Abbas *radıyallahu anhuma* bunların bekar olarak ölmüş olan Adem-kızları olduğunu söyler."

Kelbî de şöyle der: "Sahip kılındıkları bu yaratılış içerisinde kendileri ile ne bir insan, ne de bir cin cima etmiş değildir."[74]

Derim ki, Kur'ân'ın zahirine göre bu kadınlar dünya kadınlarından değil, hûr-i 'ıyndirler. Dünya ka-

74 Bu görüşleri Sa'îd b. Mansûr ve İbnu'l-Munzir zikretmektedir. Ayrıca Suyûtî, *ed-Durru'l-Mensûr*, c.6, s.148; Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.216, H.no:342 (Beyhakî, Şa'bî'den nakletmektedir.)

dınlarına insanlar; cinlerin kadınlarına da cinler dokunmuşlardır. Ayetin delâleti bu yöndedir.

Ayrıca âyet hurilerin cennette yaratıldıklarına da delâlet etmektedir. Çünkü Yüce Allah, cennet ehli için cennette hazırlamış olduğu meyveler, ürünler, nehirler, giysiler ve diğer nimetler arasında hurileri de ikram olarak bahşetmiştir.

Bu konudaki bir diğer delil de şu ayettir:

> **"Otağlar içinde sahiplerine tahsis edilmiş hûriler vardır."** (Rahmân, 72) Önceki **"Oralarda gözlerini yalnız eşlerine çevirmiş güzeller var ki, bunlardan önce onlara ne insan ne de cin dokunmuştur."** (Rahmân, 56, 74)

ayetinde geçen *kablehum (bunlardan önce)* kelimesinde bulunan zamir,

> **"Hepsi de örtüleri atlastan minderlere yaslanırlar. İki cennetin de meyvesinin devşirilmesi yakındır."** (Rahmân, 54)

ayetinde zikredilen *müttekiîn (yaslananlar)* kelimesine

ait bir zamirdir. Bu ayet-i kerimede **örtüleri atlastan minderlere yaslananlar** söz konusu kadınların eşleri olan cennetliklerdir.

"Sanki onlar yakut ve mercandırlar."

(Rahmân, 58)

ayeti hakkında alimler tarafından dile getirilen görüşler:

Hasan ve müfessirlerin geneli şu görüştedir: "Bu ayette kastedilen şey, hurilerin yakut berraklığında ve mercan beyazlığında olduklarıdır." [75] Berrak ve bembeyaz bir renge sahip olmak bakımından yakuta ve mercana benzetilmişlerdir.

Abdullah b. Mesûd *radıyallahu anhâ*'ın söyledikleri de bu konuda delildir. Şöyle der: "Cennet ehlinden olan kadın, üzerine yetmiş kat ipek elbise giyer; ama yine de bacağının beyaz rengi görünür. Çünkü Yüce Allah onlar hakkında

"Sanki onlar yakut ve mercandırlar."

(Rahmân, 58)

buyurmaktadır. Yakut öyle bir taştır ki, içine ince bir

[75] Kurtubî, *Tefsir*, c.17, s.182

iplik koyulsa bile yine de o iplik taşın içerisinde görülebilir." [76]

Allah *celle celâluhû* hurileri nitelerken

"Otağlar içinde sahiplerine tahsis edilmiş hûriler vardır." (Rahmân, 72)

buyurmaktadır.

Âyette zikri geçen *maksûrât* kelimesi, çadırlarda kapalı tutulan kadınlar anlamına gelmektedir.

Ebû Ubeyde "Çadırlarda örtülü, kapalı tutulmaktadırlar" der.[77] Makatil de aynı görüşü ifade etmektedir.

Bir diğer manaya göre bu kelime ile murad edilen anlam, hurilerin çadırlarda bulunan kocalarından başkasını görmeden yalnızca eşleri için hapsedildikleridir. "Hurilerin gözleri sadece eşlerine kilitlenmiştir.

---

[76] Tirmizî, *Sıfatu'l-Cennet*, c.7, s.216, H.no:2535. Tirmizî bu hadisi 2535 numarada merfu olarak; 2536 numarada ise mevkuf olarak rivâyet etmekte ve 'bu daha sahihtir' demektedir. Ayrıca İbn Hibbân, *es-Sahîh (el-İhsân)*, c.16, s.408, H.no:7396; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.411. Heysemî, "Taberânî, *el-Evsat*'ta rivâyet etmektedir. İbn Mes'ûd isnadı sahihtir." der.

[77] Ma'mer b. el-Musennâ, *Mecâzu'l-Kur'ân*, c.2, s.246

Dolayısıyla eşlerinden başkasını murad etmezler. Başkasına arzu duymazlar." şeklindeki görüşü ifade edenlerin bu sözleri de aynı yönde bir mana taşımaktadır. Bu görüş Ferrâ tarafından zikredilmektedir.[78]

Ben derim ki, ifade edilen bu anlamlar *kâsırâtu't-tarf* ayetinin manasıdır. Bu ayette ifade edilenler, bakışlarını kocalarına kendiliklerinden kilitleyen kadınlardır.

Diğerleri ise *maksûrât*, yani gözleri/bakışları başkası tarafından kocalarına kilitlenen kadınlardır. Buna göre *fi'l-hıyâm* (çadırlarda) ifadesi hurilerin sıfatıdır. Yani "çadırlarda bulunan huriler" manasına gelir. Dolayısıyla ayetin *fi'l-hıyâm* kısmı, *maksûrât* kelimesinin mamulu konumunda değildir. (Yani buna göre mana "çadırlarda tutulan kadınlar" tarzında değildir.)

(*Fi'l-Hıyâm* ifadesini *maksûrât* kelimesinin mamulü olarak kabul eden; dolayısıyla da anlamın "çadırlarda tutulan kadınlar" şeklinde olduğunu dile getiren) görüşün sahiplerinin tefsirine göre huriler sanki çadırlarda tutulmakta ve bu çadırlardan ayrılıp cennetteki diğer odalara ve bahçelere gidememektedirler.

Birinci görüş sahiplerinin buna verdikleri yanıt

---

[78] Ferrâ', *Me'âni'l-Kur'ân*, c.3, s.120

şu şekildedir: Yüce Allah, hurileri koruma altında bulunan kadınların nitelikleri ile vasfetmektedir. En güzel niteleme de budur. Buna göre hurilerin çadırlardan ayrılamamaları ve cennetin odalarına, bahçelerine gidememeleri söz konusu değildir. Nitekim kralların hanımları ile daha alt düzeyde bulunan koruma altındaki kadınlar yolculuğa, gezintiye vs. gidebilmektedirler. Evlerinde tutulmak onların da ayrılmaz bir niteliğidir. Hizmetçileriyle beraber bahçe vb. yerlere çıkıp gezinebilmektedirler.

Mücahid'in görüşüne göre "O hurilerin kalpleri inciden yapılma çadırlarda bulunan kocalarına tutulmuştur." [79]

Yüce Allah:

"İçlerinde huyu güzel yüzü güzel kadınlar vardır." (Rahmân, 70)

buyurmaktadır. Âyette ifade edilen *hayrât* kelimesi *hayrah* kelimesinin çoğuludur. Bu kelime *seyyide* (ha-

[79] Taberî, *Tefsir*, c.27, s.162; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c.13, s.569, H.no:17305; Suyûtî, *ed-Durru'l-Mensûr*, c.6, s.151

nımefendi) ve *leyyine* (yumuşak) kelimelerine benzeyen *hayyirah* kelimesinin şeddesiz halidir.

Yine ayette ifade edilen *hisân* kelimesi de *hasene* kelimesinin çoğuludur.

Buna göre mana şu şekildedir: "(O huriler) sıfatları, ahlakları, huyları hayırlı; yüzleri güzel kadınlardır."

Abdullah *radıyallahu anh*'tan rivâyet edildiğine göre şöyle demektedir: "Her bir müslüman için iyi huylu bir kadın vardır. Her bir iyi huylu kadının bir çadırı vardır. Her çadırın dört kapısı bulunmaktadır. Her gün tüm kapılardan daha önce görülmedik armağanlar, hediyeler ve ikramlar getirilerek çadırda bulunan huriye sunulur. İyi huylara sahip bu huriler, şımarık [80], kötü kokulu [81], alaycı ve açgözlü [82] değildirler.

[80] Burada kullanılan *merihât* kelimesi, böbürlenen, kibirlenen, kendini beğenmiş, şımarık kadınlar anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.308)

[81] Burada kullanılan *defirât* kelimesi, kötü kokulu kadınlar anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.124)

[82] Burada kullanılan *tammâhât* kelimesi, gözü yükseklerde olan, tamahkâr kadınlar manasındadır. (El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.297)

Gizli birer yumurta gibi bembeyaz bir tene ve güzellikte eşine rastlanmayan gözlere sahip hurilerdir." [83]

Allah *subhanehu* ayet-i kerimede;

> **"Gerçekten biz o hûrileri apayrı biçimde yeni yarattık. Onları, eşlerine düşkün ve yaşıt bâkireler kıldık, Bütün bunlar sağdakiler içindir."** (Vâkıa, 35-38)

buyurmaktadır. Daha önce açıkça zikredilmiş bir zamir mercii bulunmamasına rağmen bu ayetlerdeki zamir kadınlara ait bir zamirdir. Çünkü bir önceki 34. ayette [84] *furuş* (yataklar, döşekler) kelimesi buna delâlet etmektedir. Zira yataklar, kadınların mahalleridir.

Ayette geçen *urub* kelimesi:

'Urub kelimesi, *'arûb* kelimesinin çoğuludur. *'Arûb* da, görünüm güzelliği yanında, ağırbaşlı, iyi bir eş; vakarıyla, konuşmasıyla, tatlı sözleri ve davranış güzelliği ile kocasına karşı sevecenlik özelliklerine de sahip kadın demektir.

---

83 Nu'aym b. Hammâd, *ez-Ziyâdât 'ala'z-Zühd li'bni'l-Mubârek*, s.69, H.no:238

84 Bu ayet-i kerimenin meali şu şekildedir: *"Ve kabartılmış döşekler üstündedirler."* (Vâkıa, 34) –çev.–

İbnu'l-'Arabî: "*'Arûb*, kocasına karşı sempatik, davranışlarında itaatkâr kadın manasına gelmektedir." der. [85]

Ebû Ubeyde de şöyle demektedir: "*'Arûb* eşine karşı güzel davranışlar içerisinde olan kadın manasına gelir." Ebû Ubeyde bu sözü ile kadının evlilik ilişkisinde kocasına karşı letâfet ve hoş davranışlarla muamelede bulunmasını kasdetmektedir.

Muberrid: "*'Arûb* kocasına aşık kadın anlamındadır." der. [86]

Tefsirciler *'urub* kelimesini şu ifadelerle tefsir ederler: Bunlar kocalarına aşık, sevecen, işveli, nazlı, cilveli, gencecik kadınlardır.

Buhârî *Sahîh*'inde şunları kaydetmektedir: "Râ harfi örteli olarak *'urub* kelimesinin tekili, *'arûb* şeklindedir. *Sabûr* ve *subur* kelimeleri de aynı şekildedir. Mekkeliler bu sıfata sahip kadına *aribe*; Medineliler *ğanice*, Iraklılar da *şekle* derler. *'Urub* kocalarına karşı sevecen davranan ve aşık olan kadınlar anlamına

---

[85] İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab*, c.1, s.591
[86] Kurtubî, *Tefsir*, c.17, s.211

gelir. Buhârî, *Sahîh*'inin *Bed'u'l-Halk Kitabı*'nda ve *Tefsir Kitabı*'nın Vâkıa Sûresi ile alakalı bölümünde aynı şeyleri zikretmektedir. [87]

> **"Onlara ne insan ne de cin dokunmuş-tur."** (Rahmân, 56, 74)

ayetinde hurilerle mükemmel bir lezzete erişildiği bildirilmektedir. Çünkü erkek, daha önce başkasının eli değmemiş kadınla olan ilişkisinden daha fazla lezzet ve haz duyar. Kadın için de aynı şey geçerlidir.

Allah *subhanehu ve teâlâ*

> **"Şüphesiz takvâ sahipleri için umulanı buldukları yer, bahçeler, üzüm bağları, göğüsleri tomurcuk gibi kabarmış yaşıt kızlar, ... vardır."** (Nebe', 31-33)

buyurmaktadır. Bu ayetlerde yer alan *kevâ'ib* kelimesi, *kâ'ib* kelimesinin çoğuludur. Göğüsleri kabarıp tomurcuklanmış kadın anlamına gelir.

Katâde, Mucahid, diğer müfessirler ve Kelbî

---

87 *Fethu'l-Bârî*, c.6, s.317 ve c.8, s.625

şöyle der: "Bunlar göğüsleri kabarıp yuvarlaklaşmış olan kadınlardır. (*Kevâ'ib*) lafzının asıl olarak yuvarlak hale gelmek anlamına gelir. Bununla da hurilerin nar gibi yuvarlak ve aşağıya doğru sarkık olmayan diri göğüslere sahip oldukları kastedilmektedir. Bu vasfı anlatmak için hem *nevâhid*, hem de *kevâ'ib* lafızları kullanılır."

Yine ayet-i kerimede ifadesi geçen *etrâb* kelimesi ise, *tirb* kelimesinin çoğuludur. İnsanın yaş bakımından dengi, akranı, yaşıtı anlamına gelmektedir. Ebû Ubeyde ve Ebû İshak: "Yaşları birbirine eşit, akran kadınlar, manasındadır." derler. [88]

İbn Abbas ve diğer müfessirlerin görüşüne göre huriler "aynı yaşa ve aynı doğum zamanına sahip otuz üç yaşında akran kadınlardır." [89]

Mücahid, "*etrâb*, emsal (birbirine denk) manasına gelir." demektedir. [90]

Ebû İshak da (aynı lafzın anlamı konusunda

---

88 İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*, c.8, s.546

89 Kurtubî, *Tefsir*, c.15, s.219, 220

90 Mucahid, *Tefsir*, c.2, s.553; Taberî, *Tefsir*, c.27, s.189; Suyûtî, *ed-Durru'l-Mensûr*, c.6, s.159

huriler) gençliklerinin ve güzelliklerinin zirvesindedir-ler" der.

İnsanın yaşıtı ve akranı *tirb* olarak isimlendirilmektedir. (*Tirb* toprak manasına gelen *türâb* kelimesi ile aynı kökten türemiştir. –çev.–) Çünkü kişi akranı ile aynı zamanda dünyaya gelerek toprağa değmiştir. Yaşlarının eşit oluşu konusunda gelen rivâyetlerden anlaşıldığına göre huriler arasında yaşı geçmiş, güzellikleri gitmiş ihtiyarlar bulunmamaktadır. Evlilik ilişkisine gücü yetmeyecek kadar küçük yaşta da değildirler. Erkeklerde ise durum farklıdır. Çünkü onlar aralarında hizmetkârlık görevini ifa eden küçük yaşta vildanlar bulunmaktadır.

Bu hususta açık ve net bir hikmet görülmektedir. Hurilerin bu nitelikte olmaları lezzetin ve hazzın daha mükemmel, daha ileri derecede tadılması için etkili bir amildir. Lezzetin tadılmasına vesile organların da gücün tam zirvesinde olduğu bir yaşta bulunmak da diğer bir amildir. Bu iki amilin bir arada bulunmasıyla tadılan haz ve lezzet daha bir kuvvet kazanmakta, daha mükemmel bir tat elde edilmektedir. Öyle ki, ileride de –Allah'ın izniyle– konu edileceği üzere cennet

ehinden bir erkek tekbir günde yüz huri ile birlikte olabilmektedir.[91]

FASIL

HURİLERİN NİTELİKLERİ HAKKINDA SÜNNETTE VARİD OLAN RİVAYETLER

«Allâme İbnu'l-Kayyım cennet gelinlerine arzu, rağbet ve şevki arttırıcı, satırların ardından şimdi de bizlere Allah'ın hurilere bahşettiği güzellik, iyi huyluluk, ten yumuşaklığı gibi vasıflarına dair sünnette varid olan rivâyetleri zikretmeye başlamaktadır.»

Sözü-özü doğru, dürüstlüğü müminler tarafından kabul edilip getirdikleri tasdiklenen Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den hurilerin niteliklerine dair aktarılan rivâyetleri dinlemeye hazır ol! Nefis o hurilere doğru meyleder de onlara karşı bir arzu uyanır-

---

91 İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.241-245; *Hâdi'l-Ervâh*, s.314-328'den özetle

sa ne âlâ! Aksi halde iman bozulmuş, pörsüyüp solmuş [92] demektir.

Muslim *Sahîh*'inde Muhammed b. Sîrîn[93] *rahimehullâh*'tan rivâyetine göre şöyle anlatmaktadır: "Ashab *radıyallahu anhum* cennette erkekler mi, yoksa kadınlar mı daha fazla olacak meselesini aralarında müzakere etmeleri ya da bu hususta dolayı iftihar etmeleri üzerine Ebû Hurayra "Ebu'l-Kâsım *sallallahu aleyhi ve sellem* *'Gerçekten cennete ilk girecek zümre* [94] *dolunay gecesindeki ay suretinde; ondan sonra girecek olanlar gökyüzündeki parlak yıldızların ışığı* [95] *şeklinde olacak. Her birine iki zevce verilecek ki, bacaklarının*

---

92 İbnu'l-Kayyım'ın burada kullandığı *medhûl* kelimesi, solgun, pörsümüş, anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1291)

93 Muhammed b. Sîrîn el-Ensârî Ebû Bekr Ebî Ömer el-Basrî. Sika ve sebttir. Üstün değere sahip bir ravidir. Hicrî 110 yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.483, no:5947)

94 Hadiste geçen *zümre* kelimesi, bir grup insan, topluluk manasına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.514)

95 Hadiste geçen *durrî* kelimesi, şiddetli ışığa sahip anlamına gelmektedir. Berrak ve duru bir renge sahip olan incilere benzetilmiştir. (Bu nedenle inci manasına gelen *durr* kelimesinden türeyen *durrî* denmiştir. –çev.–) (Bk.. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.113)

ilikleri (âdeta) etin arkasından bile görünecek. Cennette bekar olmayacak.' buyurmadı mı?" dedi." [96]

Taberânî *Mu'cem*'de Abdullah b. Mes'ûd *radıyallahu anh*'ın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den naklettiği şu rivâyete yer vermektedir: *"Cennete girecek ilk zümrede bulunanların yüzleri dolunay gecesindeki ay gibidir. İkinci zümredekiler de gökteki en güzel ve parlak yıldız gibidirler. Her birinin hurilerden olan iki zevcesi vardır. Her bir zevcesinin üzerinde yetmiş kat elbise vardır. Buna rağmen bembeyaz bir şişenin içindeki kırmızı bir içecek nasıl görünüyorsa, bacaklarını iliği de elbiselerinin ve etlerinin ardından öyle görünür."* [97]

Sahîhayn'da yer alan bir hadiste Ebû Hurayra *radıyallahu anh*'ın anlattığına göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Cennete girecek*

---

96 Müslim, *Cennet*, c.4, s.2178, H.no:14; Ahmed, *Müsned* (Ahmed Şakir), c.12, s.136, H.no:7153; c.13, s.104, H.no:7639

97 Taberânî, *el-Kebîr*, c.10, s.198, H.no:10321; *el-Evsat*, H.no:480 (Mecma'u'l-Bahreyn) İbn Mes'ûd radıyallâhu anh'ın isnadı sahihtir. Ayrıca Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.411; İbn Hibbân, *(Mevârid)*, s.654, H.no:2632; Bezzâr, *(Keşfu'l-Estâr)*, c.4, s.202, H.no:3536

ilk zümrede bulunanların sûretleri dolunay gecesindeki ay gibi olacaktır. Orada tükürmeyecekler, sümkürmeyecekler ve büyük abdest bozmayacaklardır. Kullandıkları kaplar ve tarakları altın ve gümüşten; buhurdanlıkları öd ağacından [98] olacaktır. Terleri misktir. Her birine iki zevce verilecektir. Güzelliklerinden dolayı (âdeta) baldırlarının iliği etin ardından görülebilecektir. Aralarında anlaşamamazlık ve küsüşme olmayacaktır. Kalpleri bir olacak, sabah-akşam Allah'a tesbihte bulunacaklardır." [99]

İmam Ahmed b. Hanbel rahimehullâh, *Müsned*'inde Ebû Hurayra *radıyallahu anh*'ın Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'den naklettiği şu hadisine yer vermektedir: *"Sizden birinizin cennette kırbacının kapladığı kadar bir yer dünyadan ve bir o kadarından da-*

---

[98] Hadisin orijinal metninde *mecâmiruhum bi'l-uluvve* tabiri geçer. *Mecâmir* kelimesi, içerisinde buhur yakılan buhurdanlık anlamındaki *micmer* kelimesinin çoğuludur. *Uluvve* ise öd ağacı demektir. Bu hadiste murad edilen cennetliklerin buhurlarının öd ağacından olduğudur. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.1, s.63, 293)

[99] Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Bed'u'l-Halk*, c.6, s.318, H.no:3245; Müslim, *Cennet*, c.4, s.2180, H.no:17; Ahmed, *Müsned* (Ahmed Şakir), c.16, s.83, H.no:8183

ha hayırlıdır. Birinizin yayının cennette kapladığı bir yer dünyadan ve bir o kadarından daha hayırlıdır. Cennetteki bir kadının başındaki nasîf dünyadan ve bir o kadarından daha hayırlıdır." Ravi "Ey Ebû Hurayra, nasîf nedir? diye sordum. 'Başörtüsüdür.' diye cevap verdi."der." [100]

Bir başörtüsü bu derece yüksek bir değere sahipse, o başörtüsünün sahibi kim bilir ne kadar üstün bir kıymete sahiptir! [101]

Ebû Sa'îd el-Hudrî *radıyallahu anh*'ten rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *"Cennette adamın yanına bir kadın gelir. Omuzuna vurunca adam dönüp bakar ve kadının aynadan daha parlak yanağında (âdeta) kendi yüzünü*

---

100 Ahmed, *Müsned*, c.2, s.483; Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cennet*, c.1, s.87, H.no:59 (Ebû Nu'aym benzer bir rivâyete yer vermektedir.) el-Elbânî, *es-Sahîha*, c.4, s.636'da rivâyetin sahih olduğunu ifade eder ve "mütâbe'ât konusunda isnadında herhangi bir beis yoktur" der.

101 O kıymetli, kadri yüksek başörtüsünün sahibi, güzellik ve estetiğin zirvesinde, aşkın ve işvenin son noktasında bulunan, bozulmayan diyarda zamanın geçmesiyle güzelliği gittikçe artan devamlı yenilenen sevgilidir. Böyle bir sevgiliye nasıl aşık olunmaz ki? Ona nasıl gönül konulmaz ki? Onunla karşılaşmaktan, onunla ebediyen birlikte olmaktan nasıl mutlu olunmaz ki?

görür. Kadının üzerinde bulunan en ufak bir inci bile doğu ile batı arasını aydınlatmaya yeter. Ardından adama selam verir. Adam selama karşılık verdikten sonra "Sen kimsin?" diye sorar. Kadın, "Ben mezîdim" der. Kadının üzerinde yetmiş kat elbise vardır. Bu elbiselerin en basiti kan gibidir. [102] *Adam bakışlarını kadına çevirir. Üzerindeki o kadar elbiseden ta baldırının iliğini görür. Cennet ehlinin başlarında taçlar vardır. Bu taçların üzerinde bulunan en ufak bir inci tanesi dahi doğu ile batı arasını aydınlatmaya yetebilir."* [103]

Buhârî *Sahîh*'inde, Enes b. Mâlik *radıyallahu anh*'ın Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu hadisini rivâyet ettiğini aktarmaktadır: *"Sabahleyin* [104] *ya da akşamleyin Allah yolunda bir kez yürümek, dünyadan ve için-*

---

102 Hadisin orijinal metninde geçen *nu'mân* kelimesi kan anlamına gelmektedir. (Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-'Arab*, c.12, s.588)

103 Ahmed, *Müsned*, c.3, s.75; Taberî, *Tefsir*, c.26, s.175, 176; İbn Hibbân, *(Mevârid)*, s.654, H.no:2631; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.419'da "Ahmed ve Ebû Ya'lâ bu hadisi rivâyet etmişlerdir. Her ikisinin isnadı da hasendir." der.

104 Hadisin orijinal metninde geçen *ğadve* kelimesi, gündüzün başlangıcında, yani sabah namazı ile güneşin doğuşu arasındaki vakitte yürümek manasına gelir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.3, s.346)

de bulunanlardan daha hayırlıdır. Birinizin yayı ya da kırbacı kadarlık cennetten bir parça yer dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır. Cennet kadınlarından bir tanesi dünyaya görünmüş olsa, doğu-batı arası güzel kokuyla dolar ve aydınlanırdı. Başındaki örtüsü dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır." [105]

Sözü edilen cennet kadınları şayet dünya kadınlarından iseler, dünyadaki kadınlar sayıca erkeklerden daha fazladır. Şayet hurilerden iseler, dünyada sayıca daha fazla olmaları gerekmez. Zahire göre bu kadınlar hurilerdendirler. Nitekim İmam Ahmed *Müsned*'inde Ebû Hurayra *radıyallahu anh*'ın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den yaptığı şu rivâyete yer vermektedir: *"Cennet ehlinden bir adam için hurilerden iki zevce vardır. Her bir huri üzerinde yetmiş kat elbise vardır. Bu elbiselere rağmen bacağının iliği görünür."* [106]

Bu hadis ile *Sahîhayn*'da Câbir *radıyallahu anh*

---

105 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Cihâd ve's-Siyer*, c.6, s.15, H.no:2796; ayrıca benzer bir rivâyet olarak *Rikâk*, c.11, s.418, H.no:6568; Tirmizî, *Fedâilu'l-Cihâd*, c.5, s.367, H.no:1651

106 Ahmed, *Müsned*, c.2, s.345; İbn Kesîr, *Tefsir*, c.4, s.433'te "İmam Ahmed bu vecihten rivâyette münferit kalmıştır. Müslim de İsmail b. Aliye hadisinden rivâyette bulunmuştur." der.

tarafından rivâyet edilen *"Ey kadınlar! Cehennem ehlinin en çoğu olarak sizleri gördüm..."* [107] ve *"Cennet sakinlerinin sayıca en azı kadınlardır."* [108] hadisleri arasını alimler nasıl cem etmektedirler, şeklinde bir soru ileri sürülse, cevaben şöyle denir:

Bu rivâyetler kadınların cennette yaratılmış olan hurilerle birlikte sayılarının daha fazla olacağına; dünya kadınları olarak ise cennet sakinlerinin en azı olacaklarına delalet eder. Buna göre dünya kadınları cennet ehli içinde sayı bakımından en azı; cehennem ehlinin ise en çoğudur. Cehennem ehlinin en çoğu olmaları şu hadislere dayanmaktadır:

Buhârî, *Sahîh*'inde 'İmrân b. Husayn *radıyallahu anh*'ın şu sözünü nakleder: "Bana ulaştığına göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *"Cennettekilere muttali oldum ve cennet ehlinin çoğunun fakirler olduğunu gördüm. Cehennemdekilere de*

---

107 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Zekât*, c.1, s.405, H.no:304; c.3, s.325, H.no:1462 (Ebû Sa'îd el-Hudrî radıyallâhu anh hadisi); Müslim, *Salâtu'l-'Îdeyn*, c.2, s.603, H.no:4 (Müslim benzer şekilde rivâyette bulunmaktadır.)

108 Müslim, *ez-Zikr ve'd-Du'â ve't-Tevbe ve'l-İstiğfâr*, c.4, s.2097, H.no:95

muttali oldum. Oradakilerin çoğunun da kadınlar olduğunu gördüm." [109]

Sahih-i Müslim'de ise İbn Abbas *radıyallahu anh*'tan gelen şu rivâyet yer almaktadır: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"Cennettekilere muttali oldum ve ehlinin çoğunun fakirler olduğunu gördüm. Cehennemdekilere de muttali oldum. Oradakilerin çoğunun da kadınlar olduğunu gördüm."* [110]

Beşîr b. Ka'b [111] ya da bir başkasından rivâyet edildiğine göre şöyle demiştir: "Bize anlatıldığına göre cennet zevcelerinden her birinin şu sizin altını gösteren elbiselerinizden daha ince [112] yetmiş kat elbisesi olacak ve etinin üzerinden bile âdeta baldırının iliği görünecek." [113]

---

109 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Rikâk*, c.11, s.415, H.no:6546

110 Müslim, *ez-Zikr ve'd-Du'â ve't-Tevbe ve'l-İstiğfâr*, c.4, s.2096, H.no:94

111 Beşîr b. Ka'b b. Ebî el-Hımyerî el-'Adevî Ebû Eyyûb el-Basrî. Muhadram ve sikadır. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.126, no:729)

112 Burada kullanılan *şeff* kelimesi, altını gösteren ince elbise anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1066)

113 Nu'aym b. Hammâd, *ez-Ziyâdât 'alâ'z-Zühd li'bni'l-Mubârek*, s.72, H.no:254

Tek birinin başörtüsüne,
Paha biçilemez dünyada.
Yetmiş kat elbise üstünde,
İliğini gizleyemez baldırında.
Altı görünür ne giyse bile,
Şarap misali cam bir şişede. [114]

FASIL

HURİLERİN SES GÜZELLİĞİ HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Değerli kardeşim, Allah *celle celâluhû*'nun hurilere ne gibi güzellikler, ne gibi süsler bahşettiğini öğrendikten sonra sahip oldukları mükemmel ses güzellği ve konuşmalarındaki tatlılık hakkında; boş ve kötü sözlerden uzak olarak nasıl terennüm ettikleri, nasıl şarkılar söyledikleri konusunda aktarılan rivâyetleri dikkatine sunuyorum. Okuyarak istifade etmeni umarım.»

[114] İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.246-248; *Hâdi'l-Ervâh*, s.180-182; *en-Nuniyye*, c.2, s.378'den özetle

Allah ayet-i kerimesinde şöyle buyurmaktadır:

"Kıyamet kopacağı gün, işte o gün (mü-minlerle inkarcılar) birbirlerinden ayrıla-caklardır. İman edip iyi işler yapanlara gelince, onlar, cennette nimetlere ve se-vince mazhar olacaklardır." (Rûm, 14, 15)

Rivâyete göre Yahyâ b. Ebî Kesîr.[115], (Yukarıda zikredilen 15.) ayette geçen *yuhberûn* kelimesinin "cennette (bazı şeyler) dinlemek" [116] anlamına geldiğini söyler. Bu açıklama İbn Abbas *radıyallahu anhuma*'nın aynı kelimeye "ikram olunurlar" anlamı vermesine aykırı değildir.

Mücahid ve Katâde, "nimetlendirilirler" anlamındadır, derler. [117]

---

115 Yahyâ b. Ebî Kesîr et-Tâî. Tay kabilesinin mevlasıdır. Ebû Nasr el-Yemânî. Sika ve sebttir. Tedlis ve irsalde bulunurdu. Hicrî 32 yılında vefat etti. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.596, no:7632)

116 Taberî, *Tefsir*, c.21, s.28; Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.227, H.no:377; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, c.13, s.122, H.no:15868

117 Mucahid, *Tefsir*, c.2, s.500

Dinleme zevk ve lezzeti, insanı sevinç, mutluluk ve rahatlığa sevkeden nimetlerdendir.

Taberânî, *Mu'cem*'inde İbn Ömer *radıyallahu anhuma*'nın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den rivâyet ettiği şu hadise yer vermektedir: *"Cennet ehlinin hanımları kocalarına hiç kimsenin duymadığı en güzel seslerle şarkılar söylerler. Söyledikleri şarkının sözleri şöyledir:*

Biz iyi huylu güzel kadınlarız.

Değerli insanların hanımlarıyız.

Kocaları kendilerine sevinçli gözlerle bakarlar.

Şarkılarında ayrıca şu sözler de vardır:

Biz ebediyiz, ölüm görmeyiz.

Güvendeyiz, korku duymayız.

Olduğumuz yerden gitmeyiz." [118] [119]

Enes *radıyallahu anh*'tan rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

---

[118] Hadisin orijinal metninde geçen *naza'ne* kelimesi, yürümek, gitmek anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.3, s.157)

[119] Taberânî, *el-Mu'cemu's-Sağîr*, c.2, s.35, H.no:734 ve *el-Evsat*'ta zikreder. Ravileri sahih ravileridir. Ayrıca Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.419. el-Elbânî, *Sahîhu'l-Câmi'i's-Sağîr*, c.1, s.325, H.no:1561'de yalnızca *el-Evsat*'taki tarike dayanarak rivâyetin sahih olduğunu beyan etmektedir.

"Güzel gözlü parlak tenli huriler cennette şarkılar söyleyerek şöyle derler:

Biz parlak tenli güzel hurileriz.

Değerli eşler için yaratılmışlarız." [120]

Ebû Umâme *radıyallahu anh*'ten Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözü rivâyet edilmektedir: *"Cennete giren her bir kulun bir baş ucunda, bir de ayak uçlarında olmak üzere güzel gözlü, parlak tenli iki huri oturur. İnsanların ve cinlerin duyduğu en güzel sesle şarkı söylerler. Söyledikleri bu şarkı şeytânî çalgı(ve şarkı)lardan* [121] *değildir."* [122]

---

[120] Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cennet*, c.3, s.280, H.no:432; İbn Ebî'd-Dunyâ ve Taberânî de rivâyet etmişlerdir. Lafız Taberânî'ye aittir. İsnadı mütekâribdir. Ayrıca Münzirî, *et-Terğîb ve't-Terhîb*, c.4, s.538, H.no:106; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.419. Heysemî "Taberânî, *el-Evsat*'ta rivâyet etmiştir. Ravileri sikadır" der. el-Elbânî, *Sahîhu'l-Câmi'i's-Sağîr*, s.331, H.no:1602'de yalnızca Sumeviyye tarikinden gelen rivâyetin sahih olduğunu belirtir.

[121] Hadisin orijinalinde geçen *mezâmir* kelimesi, çalgı aletleri anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.312)

[122] Taberânî, *el-Kebîr*, c.8, s.119, H.no:7478; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.418'de "Hadisi Taberânî rivâyet etmiştir. İsnadında tanımadığım raviler bulunmaktadır" der. 'Irâkî de *el-İhyâ* tahrici, c.6, s.2781, H.no:4222'de "Taberânî hasen isnadla rivâyet etmiştir" demektedir.

Yahyâ b. Ebî Kesîr şöyle der: "Gözleri güzel, tenleri parlak huriler eşlerini cennet kapılarında karşılarlar ve duyulabilecek en güzel sesle *'Sizi beklediğimize göre razıyız, öfke duymayız. Olduğumuz yerden ayrılıp gitmeyiz. Ölümsüz ebedileriz."* derler. Huri eşine hitaben şöyle der: *"Sen benim aşkımsın, ben de senin* [123]*... Senin ardında, senden aşağıda bu nimeti değiştirecek* [124]*, engel olacak hiç kimse yok."* [125]

Halid b. Yezîd'den şu sözü aktarılmaktadır: "Güzel gözlü, parlak tenli huriler kocalarına şarkılar söyleyerek şöyle terennüm ederler:

Biz iyi huylu güzelleriz.
Şerefli gençlerin eşleriyiz.
Ebediyen ölmeyiz.
Nimetler içinde fakirlik çekmeyiz. [126]

---

123 Orijinal metinde geçen *hibb* kelimesi, sevgili, aşık, maşuk anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.1, s.326, 327)

124 Orijinal metinde geçen *mu'addil* kelimesi, tasarrufta bulunan, değişiklik yapan anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1332)

125 Nu'aym b. Hammâd, *ez-Ziyâdât 'alâ'z-Zühd libni'l-Mubârek*, s.131, H.no:435; İbn Kesîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.509)

126 Bu cümle *kibarız, kabalık etmeyiz* anlamına da gelebilir. -çev.-

Razıyız öfkelenmeyiz.

Bulunduğumuz yerden kalkıp gitmeyiz.

Hurilerin göğsünde şöyle bir ibare yazar: "Sen benim aşkımsın, ben de senin... Sonunda sana kavuştum. Senin gibisini hiç görmedim." [127]

Kureyş'ten bir adam 'Cennette şarkı vs dinlenebilecek mi? Çünkü ben böyle şeylerden hoşlanırım.' Diye sorunca, İbn Şihâb cevaben şöyle dedi: "Tabii ki... İbn Şihâb'ın canını elinde bulundurana yemin ederim; cennette bir ağaç var ki, meyvesi inci ve zümrüttür. Altında göğüsleri tomurcuk tomurcuk olmuş kızlar oturur. Rengârenk şarkılar söyleyerek şöyle derler:

Nimetler içinde fakirlik çekmeyiz.

Ebediyiz ölmeyiz.

Ağaç bu sözleri duyunca alkışlamaya başlar. Kızlar da ağacın alkışlamasına karşılık verirler. Bilemeyiz, acaba kızların sesi mi, yoksa ağacın alkış sesi mi daha güzel!" [128]

---

127 İbn Kesîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.508, 509

128 a.g.e.

Güzel cennet hurilerinden
En tatlı nağmeler dinleyen
Ne düşünür, neler hisseder?
"Nazik, kibar, ebediyiz biz.
İyi huyda, ahlakta, güzellikte zirveyiz.
Ölümsüzüz, korkmayız.
Öfke, kin nedir bilmeyiz.
Kim sahip olacaksa bize,
Müjdeler olsun ona!
Binlerce müjde payımıza! [129]

FASIL

HURİLERİN İÇ VE DIŞ TEMİZLİKLERİ HAKKINDA VÂRİD OLAN RİVAYETLER

«Dünya kadınların görülmedik biçimde hurilerin dış temizliğinden sayılan her türlü kir ve pislikten, sıkıntı veren şeylerden arınmış oldukları; iç temizliği olarak da ahlaksızlık ve hayasızlığın her çeşidinden uzak oldukları hakkında Allah'ın Kitab'ındaki nitele-

[129] İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.249; *Hâdi'l-Ervâh*, s.358-362; *en-Nûniyye*, c.2, s.368'ten özetle

melerini ve İbnu'l-Kayyım'ın bu konuda neler söylediğini buyurun birlikte dinleyelim!»

Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

"İman edip iyi davranışlarda bulunanlara, altlarından ırmaklar akan cennetler olduğunu müjdele! O cennetlerdeki bir meyveden kendilerine rızık olarak yedirildikçe: Bundan önce dünyada bize verilenlerdendir bu, derler. Bu rızıklar onlara (bazı yönlerden dünyadakine) benzer olarak verilmiştir. Onlar için cennette tertemiz eşler de vardır. Ve onlar orada ebedi kalıcılardır." (Bakara, 25)

Bu nimeti veren asıl kaynağın yüceliğini, üstün mertebesini, doğruluk ve dürüstlüğünü, bu müjdeyi kendisi ile sana gönderdiği aracının azametini bir düşün! Ve yapacağın en basit ve en kolay amel karşılığında sana yaptığı müjdenin ve vaadin ne üstün bir değere sahip olduğunu bir tahayyül et!

Allah *celle celâluhû* bu müjdede cennetlerdeki nehirler, meyveler gibi bedeni nimetleri ve tertemiz eş-

lerle elde edilen nefse hitap eden nimetlerini ve ikramlar içindeki bu hayatın hiç kesintiye uğramadan sonsuza dek sürecek daimi bir yaşam olduğunun bilincine vararak ulaşılan kalbî nimeti ve göz sevincini bir arada zikretmiştir.

Ayetteki *ezvâc* kelimesi *zevc* kelimesinin çoğuludur. (*Zevc* eş anlamına gelmektedir.) Kadın, kocasının; koca da kadının eşidir. En fasih olan anlam budur. Kur'an'ın kendisine uygun olarak inzal buyurulduğu Kureyş Lehçesi de bu şekildedir. Nitekim Allah *azze ve celle*

"...sen ve eşin beraberce cennete yerleşin ..." (Bakara, 35) [130]

buyurmaktadır. Bazı Araplar çok nadir olarak (bu kelimeyi müennes olarak) *zevce* şeklinde kullanmaktadırlar. Fakat neredeyse bu şekilde kullanılmıyor gibidir.

Mutahharah kelimesi ise, tekil (müfred) isme sıfat olarak kullanılsa da **(mesâkine tayyibeh)**

---

[130] Bu ayette *zevc* kelimesi müzekker olarak kullanılmış olmakla beraber Adem aleyhisselâm'ın eşi Havva aleyhâsselâm kastedilmektedir. -çev.-

"...güzel meskenler..." (Tevbe, 72), **(kuran zâhira) "... kolayca görünen kasabalar..."** (Sebe', 18)

vb. örneklerde olduğu gibi belli bir çokluk ve grup anlamına cem-i teksir için de sıfat olarak kullanılabilir.

Mutahharah; hayız, idrar, nifas, büyük abdest, tükürük gibi dünya kadınlarında bulunabilen sıkıntı verici durumlardan, kir ve pisliklerden temizlenmiş olan kadın anlamına gelmektedir. Bununla beraber iç dünyası olarak kötü ahlaktan, hoş olmayan sıfatlardan da arınmıştır. Dili ahlaksız ve hayasız sözler söylemekten uzaktır. Arzu duyacak şekilde gözü kocasından başkasına çevrilmez. Elbiseleri kir ve pisliklerden arınmıştır.

Abdullah b. Mes'ûd *radıyallahu anh* ve Abdullah b. Abbas *radıyallahu anhuma* şöyle der: *"Mutahharah* sıfatındaki kadınlar hayız olmazlar, abdest bozmazlar, balgam çıkarmazlar."

İbn Abbas *radıyallahu anh* ayrıca şöyle der: "Pislikten ve (hayız, nifas gibi –çev.–) sıkıntı verici ezadan temizdirler." [131]

---

[131] İbn Kesîr, *Tefsir*, c.1, s.97

Mücahid de şöyle demektedir: "Küçük abdest bozmazlar, büyük abdest yapmazlar, meni ve mezi gibi akıntılar gelmez, hayız görmezler, tükürmezler, balgam çıkarmazlar, doğum yapmazlar." [132]

Katâde "Günahtan ve ezadan temizlenmişlerdir. Allah onları büyük abdestten, küçük abdestten, pislik ve günahlardan arındırmıştır" der. [133]

Abdurahman b. Zeyd [134] "*Mutahharah* hayız görmeyen kadındır. Dünya kadınları *mutahharah* değildir. Zira kendilerinden aybaşı kanı geldiği ve dolayısıyla namaz ve oruçtan uzak kaldıkları bilinmektedir" der. [135]

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurmaktadır:

"Müttakîler ise hakikaten güvenilir bir makamdadırlar. Bahçelerde ve pınar

---

132 İbn Kesîr, *Tefsir*, c.1, s.97; Abdurrezzak ve ayrıca Kurtubî, *Tefsir*, c.1, s.241'de zikreder.

133 İbn Kesîr, *Tefsir*, c.1, s.97; Taberî, *Tefsir*, c.1, s.176

134 Abdurrahman b. Zeyd b. Elsem el-'Adevî. Adevîlerin mevlasıdır. rivâyet bakımından zayıftır. Hicrî 82 yılında vefat etmiştir. (İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.340, no:3865)

135 İbn Kesîr, *Tefsir*, c.1, s.98

başlarındadırlar. İnce ipekten ve parlak atlastan giyerek karşılıklı otururlar. İşte böyle. Bunun yanı sıra biz onları, iri gözlü hûrilerle evlendiririz. Orada, güven içinde (canlarının çektiği) her meyveyi isterler. İlk tattıkları ölüm dışında, orada artık ölüm tatmazlar. Ve Allah onları cehennem azabından korumuştur (sürekli hayata kavuşmuşlardır)."

(Duhân, 51-56)

Allah *celle celâluhû* bu ayetlerde cennet ehlinin güzel konaklarını, o konaklarda istenilmeyen, hoşa gitmeyen etkenlerden uzakta, güven içinde olduklarını, bu konakların türlü meyve ve ürünlere, nehirlere, ırmaklara sahip olduğunu; elbiselerinin güzelliğini, birbirleri ile karşılıklı otururak mükemmel bir yaşam içinde bulunduklarını, güzel gözlü, parlak tenli hurilerle tattıkları lezzeti, her zaman tüm meyve çeşitlerini bozulmadan isteyebileceklerini ve bütün bunların sonunda da cennette bu nimetler içerisinde kesinlikle ölümü tatmayacaklarını bir arada zikretmektedir.

Yüce Allah hurilerin sûret güzellikleri ile geçim güzelliklerini birlikte zikretmektedir. Zaten bir kadından da bu beklenir. Ve erkeğin kadından aldığı haz bu iki unsurla daha bir mükemmelleşir. [136]

FASIL

HURİLERİN EŞLERİNE OLAN ARZULARI VE ONLAR İÇİN YAPTIKLARI DUALAR HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Değerli kardeşim! Allah *subhanehu*'nun hem maddi, hem de manevi yönden mükemmel şekilde yaratmış olduğu bu iyi huylu, güzel huriler kocalarına karşı müthiş bir iştiyak, aşk ve sevgi duymaktadır. Bu hurilerden bir tanesi bile dünyadaki kocasına karşı kötülükte bulunan kimseye –kocasının en yakın kadın akrabası olsa bile– beddua etmektedir. (Birbirine kavuşmadan böyle bir hal içerisinde bulunduklarına gö-

136 İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.243, 244; *Hâdi'l-Ervâh*, s.312-314'den özetle

re) kocası yanına geldiğinde ve huri bu müjdeyi aldığında durum nasıl olur kim bilir?!»

Rivâyet göre Ali b. Ebî Tâlib *radıyallahu anh* şöyle demektedir: "Rablerine karşı takva gereği davranan lar gruplar halinde cennete sevkedilirler. Cennet kapılarından birine ulaştıklarında kapının yanında bir ağaç görürler. Ağacın alt tarafından iki pınar kaynamaktadır. Sanki kendilerine emir verilmiş gibi o pınarlardan birine doğru gider ve içerler. O pınarın suyu karınlarında eza, pislik, sıkıntı verici ne varsa hepsini giderir. Daha sonra diğer pınara yönelirler. O pınarın suyuyla temizlenirler. Üzerlerinde nimetlerin parlaklığı, güzelliği görünür. Derileri kesinlikle bir değişikliğe uğramaz ya da bundan sonra ebediyen değişikliğe uğramayacaktır. Saçları sanki yağlanmış gibi kesinlikle birbirine karışmaz. Daha sonra cennet bekçilerinin yanına varırlar. Bekçiler onlara

"Selam size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedi kalmak üzere girin buraya" (Zümer, 73)

derler. Ardından kendilerini cennet hizmetçisi çocuk-

lar (vildân) karşılarlar ve dünya ehlinin çocuklarının uzaktan gelen yakın bir dostu, akrabayı [137] çevrelemeleri gibi bunlar da o cennetliklerin çevresini sararlar. Daha sonra bu çocuklar cennetliklere şöyle derler: "Allah'ın senin için hazırlamış olduğu ikramlarla sevin!" Böyle söyledikten sonra o çocuklardan biri o cennet ehlinin güzel gözlü, parlak tenli hurilerinden birine gidip –dünyadaki ismini zikrederek– "falan kişi geldi" der. Huri de "Sen onu gördün mü?" diye sorar. Çocuk "evet, gördüm. İşte hemen peşimde" der. Bunun üzerine huri sevinçten âdeta uçarak hemen kapısının eşiğine [138] çıkar. O cennet ehlinden olan kimse konağına ulaşınca binasının temeline bakar. Kocaman [139] bir inciden yapıldığını görür. Temelin üzerinde yeşil, sarı, kırmızı ve her tür renkten yüksek bir ya-

---

137 Rivayetin orijinalinde geçen *hamîm* kelimesi, akraba anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1417)

138 Hadisin orijinalinde geçen *üsküffe* kelimesi kapının üzerine basılan ahşap kısmı, demektir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1060)

139 Hadisin orijinalinde geçen *cendel* kelimesi bir insanın taşıyabildiği kadar taş, anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1266)

pının olduğunu görür. Daha sonra başını kaldırıp binanın tavanına bakar. Tavan sanki (parlaklığıyla) bir şimşeği andırmaktadır. Allah subhanehu ve teâlâ öyle takdir etmemiş olsaydı (tavanın parlaklığından dolayı) gözlerini kaybedebilirdi.[140] Daha sonra başını aşağı indirerek hanımlarına, konulmuş (hazır bekleyen) kadehlere, sıra sıra yastıklara, serilmiş halılara [141] bakar. Cennetlikler bu nimetlere bakarlar, yaslanırlar ve şöyle derler:

"Hidayetiyle bizi (bu nimete) kavuşturan Allah'a hamdolsun! Allah bizi doğ-

---

140 Hadisin orijinalinde geçen eleme kelimesi, acı duydu, ağrı hissetti anlamına gelmektedir. «Bk. El-Fîrûzâbâdî, el-Kâmûsu'l-Muhît, s.1391»
(Hadiste geçen kelime, mim harfinin şeddesi ile elemme şeklinde olduğu halde muhakkik burada –sehven olsa gerek– şeddesiz olan eleme fiilinin manasını aktarmıştır. Doğrusu elemme şeklinde olsa gerektir. Bu fiilin anlamı ise, yaklaşmak, başına gelmek, (hastalık vb) isabet etmek, demektir. –bk. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, el-Kâmûsu'l-Muhît, s.1496 ve ayrıca Kurul, el-Mu'cemu'l-'Arabî'l-Esâsî, s.1103 -çev.-)

141 Hadisin orijinalinde geçen nemârık kelimesi, yastıklar; zerâbiyy ise, kadifemsi tüylü halılar, anlamına gelir. (bk. İbnu'l-Esîr, en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs, c.5, s.118; c.2, s.300)

ru yola iletmeseydi kendiliğimizden doğru yolu bulacak değildik." (A'râf, 43)

Daha sonra bir münadi şöyle seslenir: "Yaşayacaksınız, artık ebediyen ölmeyeceksiniz. Burada oturacak, sonsunda dek buradan ayrılmayacaksınız. Sağlık ve afiyet içinde olacak, hastalanmayacaksınız." [142]

İmam Ahmed'in Müsned'inde Muâz b. Cebel radıyallahu anh tarafından rivâyet edilen bir hadiste Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmaktadır: "Dünyada hiçbir kadın kocasına sıkıntı vermesin! Aksi halde hurilerden olan eşi "Allah canını alasıca kadın! Ona sıkıntı verme! O senin yanında bir misafir-

---

[142] İbn Ebî Şeybe, Musannef, c.13, s.112-114, H.no:15851; İbnu'l-Mubârek, ez-Zühd, s.508-510, H.no:1450; Beyhakî, el-Ba's ve'n-Nuşûr, s.172, H.no:246 ve İbn Hacer, el-Metâlibu'l-'Âliye, c.4, s.399, 400
H.no:4674-4676. (İbn Hacer şunları kaydetmektedir: Bu hadis sahihtir ve merfû hükmündedir. Zira aklî görüş belirtilemeyecek, reye mahal olmayan bir konu hakkındadır. Beğavî, el-Ca'diyyât'da Zuheyr'den Ali b. el-Ca'd'in rivâyeti olarak tamamını nakletmiştir. Ebû Nu'aym da Sıfatu'l-Cennet'de Ebû Yahyâ el-Hamâmî'den Muhammed b. Âsım, ondan da İbn Fâris rivâyeti olarak ve bir de Hamza ez-Zeyyât'tan tamamını nakletmiştir.")

dir. [143] *Yakında senden ayrılıp bizim yanımıza gelecek." der."* [144] [145]

FASIL

HURİLERİN YARATILDIĞI MADDE HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Tüm noksanlıklardan münezzeh olan rabbim bu cennet gelinlerine ne muhteşem güzellik vermiş! Kendilerine bahşetmiş olduğu bu niteliklerle ne kadar da muazzam yaratmış! Hiç kimsenin aklına gelemeyecek, kimsenin hayalinde bile canlandıramayacağı nitelikler ... Bununla birlikte Allah *azze ve celle* dostlarına ikram olması için hurilerin gönüllerine eşlerine kar-

[143] Hadisin orijinalinde geçen *dahîl* kelimesi, misafir, bir müddet konaklayan kimse anlamına gelir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.108)

[144] Ahmed, *Müsned*, c.5, s.242; İbn Mâce, *Nikâh*, c.1, s.649, H.no:2014. el-Elbânî, *es-Sahîha*, c.1, s.284, H.no:173'te rivâyetin sahih olduğunu bildirir.

[145] İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.249, 350; *Hâdi'l-Ervâh*, s.213, 338'den özetle

şı sevgi ve aşkı yerleştirmiş. Allah onları hangi maddeden yarattı acaba? İbnu'l-Kayyım bu konuya ilişkin rivâyetlere yer vermekte böylece imranın hurilerle dünya kadınları arasında yapılan karşılaştırma daha fazla hayrete düşmesine neden olmaktadır.»

Gözü güzel, teni parlak hurilerin yaratılmış oldukları madde hakkında Ebû Seleme b. Abdirrahmân[146] şöyle demektedir: "Allah *celle celâluhû*'nun velisi için cennette ne Adem'in, ne de Havva'nın doğurmadığı zaferandan yaratılmış olan bir gelin vardır." Bu rivâyet sahabilerden İbn Abbas ve Enes *radıyallahu anhum*, tabiînden de Ebû Seleme ve Mucahid'den nakledilmiştir.

Her halükarda huriler ana-baba vasıtasıyla doğmamış olup cennette yaratılmışlardır. (Allah en iyisini bilir.)

Yaratılış maddesi olarak toprağa dayanan ademoğlunun yaratılışı en güzel surette kılınmış olsa

146 Ebû Seleme b. Abdirrahmân b. 'Avf ez-Zührî el-Medenî. Sika ve müksirûndandır. Hicrî 194 yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.645, no:8142)

da zaferan maddesinden yaratılmış olanların sûretleri hakkında ne denebilir? Yardım dileme makamı yalnızca Allah'tır. [147]

Hurilerin yaratıldıkları maddeyle ilgili bir başka sıfat daha rivâyet edilmiştir.

Rivâyete göre İbn Abbas *radıyallahu anhuma* şöyle demiştir: "Cennette Beydah denilen bir ırmak vardır. Üzerinde yakuttan kubbeler bulunmaktadır. Altında da gencecik huriler vardır. Cennet ehli: 'Haydi Beydah'a gidelim!' derler ve oraya gelirler. Orada bulunan kızlara bakarlar. Aralarından birisi kızlardan birinden hoşlanır ve elinin bileğine dokunur. Kız da onun peşine takılıp gider." [148]

El-Velîd b. 'Abdeh'ten rivâyet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Cebrâil *aleyhisselâm*'a

---

147 Allah celle *celâluhû*'nun dünyadaki dostu, velisi, rabbinin cennette kendisine bahşettiği vakar ve heybet süsleri ile ikramları hakkında, nimetleri, sağladığı konfor ve rahatlık, verdiği güzellik, tattırdığı sevinç ve neşe hakkında söylenebilecek bir söz var mı?

148 İbn Ebi'd-Dünyâ, *Sıfatu'l-Cennet*, Zebîdî, *el-İthâf*, 'Irâkî, *Tahrîcu'l-İhyâ*, c.6, s.2773, H.no:4216; Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cennet*, c.3, s.173, H.no:324

"Beni hurilerin yanında durdur!" deyince Cebrâil *aleyhisselâm* bu isteği yerine getirerek durdurmuş ve Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hurilere *"siz kimsiniz?"* diye sormuştur. Huriler cevaben "Biz değerli insanların kadınlarıyız. Buraya yerleşecekler ve başka bir yere gitmeyecekler. Her biri birer genç olup ihtiyarlamayacaklar. Arınıp kirlenmeyecekler." demişlerdir. [149]

Ahmed b. Ebi'l-Havâriy'den [150] nekledildiğine göre şöyle anlatmaktadır: "Ebû Süleyman'ın [151] şöyle söylediğini duymuştum: "Hurilerin yaratılma işlemleri gerçekleştirilir. Mükemmel olarak yaratıldıklarında da melekler onların üzerlerine çadırlar yerleştirirler."

Ulemadan şu görüşü ifade edenler de olmuştur: "Huriler bakire olduklarına göre bakireler adet oldu-

---

149 İbn Kesîr, *en-Nihâye*, c.2, s.463

150 Ahmed b. Ebî'l-Havâriy b. Abdillah b. Meymûn b. el-'Abbâs b. el-Hâris et-Tağlebî. Ebû'l-Huseyn künyesine sahiptir. Sika ve zahid bir şahsiyettir. Hicrî 46 yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.81, no:61)

151 Ebû Süleyman ed-Dârânî Abdurrahmân b. Ahmed (b. Atıyye de denilmiştir) b. Asker el-Absî. Asrının zahidi sayılır. Hicrî 215 yılında vefat etmiştir. Bir görüşe göre de 205 yılında vefat ettiği söylenmiştir. (Bk. Zehebî, *Siyeru A'lâmi'n-Nubelâ*, c.10, s.182)

ğu üzere gelin için hazırlanmış olan bölümde [152] kocaları gelip kendilerini alana dek çıkmadan beklerler. Allah hurileri yarattıktan sonra cennette dostları ile buluşturana kadar çadırlarda tutmaktadır."

Hasan, "Adn Cenneti'nin hurileri diğer hurilerden daha üstündür" der.

İmam Ahmed *rahimehullâh* "Gözü güzel, teni parlak huriler sûra ilk kez üflendiğinde ölmeyeceklerdir. Çünkü onlar ebedî kalmak üzere yaratılmışlardır" der.[153]

FASIL

HURİLERİN CENNETTE EŞLERİ İLE BERABERLİKLERİ HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Şunu unutma ki ey değerli kardeşim, en güzel vasıflara sahip bu iyi huylu huriler, kocalarına en tatlı ve hatta Allah'ın ikramlar ülkesinde kullarına verdi-

---

152 Burada kullanılan *hıdr* kelimesi, evlenecek genç kız için evin bir köşesinde serilmiş örtü anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.490)

153 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.122, 303, 336-339, 556'dan özetle

ği en muazzam nimettir. Dolayısıyla hurilerin eşleri ile buluşmaları ve beraberlikleri kocalarını mükemmel bir lezzet ve hazza kavuşturur. Sevinç ve neşeyi daimileştirip ebedilik yurdunda tadılacak olan mutluluğu da sonsuzlaştırır. İbnu'l-Kayyım'ın bu konuya ilişkin serdettiklerini buyur birlikte okuyalım!»

"O gün cennetlikler, gerçekten meşguliyet içinde sefa sürerler." (Yâsîn, 55)

ayeti hakkında rivâyet edildiğine göre İkrime "Bekar hurilerin bekâretini giderme konusunda..." der. [154]

"O gün cennetlikler, gerçekten meşguliyet içinde sefa sürerler."

ayeti hakkında Abdullah b. Mes'ud *radıyallahu anh* "Cennetliklerin burada bahsedilen sefa sürmeleri hurilerin bekâretlerinin izalesi konusundadır." [155]

154 Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.221, H.no:362; ibnu'l-Mubârek, *ez-Zühd*, s.553, H.no:1586

155 Taberî, *Tefsir*, c.23, s.18; İbn Kesir, *Tefsir*, c.3, s.916; Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cennet*, c.3, s.215, H.no:375

Aynı âyet hakkında Evza'î [156] de şunları kaydetmektedir: "Cennetliklerin bu ayette bahsedilen meşguliyetleri hurilerin bekâretlerini gidermektir." [157]

Mukatil "Cennet ehli bâkire hurilerin bekâretlerini gidermekle meşgul olarak cehennemlikleri hatırlamaz, onları önemsemezler" der. [158]

Ebu'l-Ahvas "Gelinler için hazırlanmış süslü özel bölümde hurilerin bekâretlerini gidermekle meşguldürler" demektedir. [159]

Rivâyete göre Ebû Miclez şöyle anlatmaktadır: "İbn Abbas *radıyallahu anh*'a;

"O gün cennetlikler, gerçekten meşguliyet içinde sefa sürerler." (Yâsîn, 55)

---

156 el-Evza'î Abdurrahmân b. 'Amr b. Ebî 'Amr Ebû 'Amr el-Fakîh. Yüksek değere sahip bir sikadır. Hicrî 57 yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.347, no:3967)

157 İbn Kesîr, *Tefsir*, c.3, s.916; Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.221, H.no:361

158 Kurtubî, *Tefsir*, c.15, s.43 (Sa'îd b. el-Museyyeb'den benzer şekilde rivâyet etmektedir.)

159 Buradaki cümlede eserin bir başka baskısında kelime *'alâ'sürur* yerine *'ani's-sürur* şeklinde ifade edilmektedir. (Buna göre anlam, cennetlikler hurilerin bekaretini izale etmekle meşgulken altlarındaki yataklar bile farkında değildirler, tarzında olur. -çev.)

ayeti hakkında 'o cennetliklerin meşguliyeti nedir?' dedim. "Hurilerin bekâretlerini izale etmektir." diye cevap verdi." [160]

Sahîhayn'da Ebû Mûsâ el-Eş'arî *radıyallahu anh*'ın rivâyet ettiği bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Müminin cennette uzunluğu altmış mil kadar olan içi oyuk tek bir inciden yapılma bir çadırı vardır. O çadırda müminin dolaştığı aileleri vardır. Biri diğierini göremez."*

Buhârî ve Müslim'e ait bir diğer lafız da şu şekildedir: *"Cennette genişliği altmış mil kadar olan oyuk bir inciden yapılma bir çadır vardrı. Bu çadırın her bir köşesinde diğerlerini göremeyen bir zevcesi bulunmaktadır. Mümin bu zevcelerini dolaşır."*

Yine Buhârî ve Müslim'e ait olan bir başka lafız da şöyledir: *"Çadır göklere kadar uzanacak derecede altmış mil yüksekliğinde olan bir incidendir. Her köşesinde müminin bir eşi vardır. Birbirlerini göremezler."*[161]

---

160 Taberî, *Tefsir*, c.23, s.18; İbn Kesîr, *Tefsir*, c.3, s.916; Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cennet*, c.3, s.216, H.no:376

161 Buhârî *-Fethu'l-Bârî-*, *Tefsir*, c.8, s.624, H.no:4879; *Bed'u'l-Halk*, c.6, s.318, H.no:3243 (burada benzer şekilde yer almaktadır); Müslim, *Cennet*, c.4, s.2182, H.no:23, 24, 25 (Burada yer verilmiş olan rivâyetin lafzı Müslim'e aittir.)

Bu rivâyetlerde anlatılmakta olan çadırlar cennetteki odalar ve saraylar değil, bahçelerde ve ırmak kenarlarında kurulu olan çadırlardır.

Rivâyete göre Ebû Hurayra *radıyallahu anh* şöyle anlatmaktadır: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e 'Ey Allah'ın Rasûlü, cennette kadınlarımızla ilişki kurabilecek miyiz?' diye sorulduğunda cevaben *"Adam günde yüz bakire ile ilişki kurabilecek"* dedi." [162]

Sahih hadisler her bir cennet ehli için iki zevce olduğunu bildirmektedir. Bundan daha fazlası bulunduğu bilgisi sahih rivâyetlerde yer almamaktadır. İlgili rivâyetler mahfuz ise, iki ihtimal söz konusu olabilir: Ya bu rivâyetlerle mezkur iki eşin üzerine eklenen cariyeler kastedilmektedir. Bu durumda cennetliklerin sahip olabilecekleri cariye sayısı hizmetçiler ve vildanlarda da

[162] Bezzâr, *(Keşfu'l-Estâr)*, c.4, s.198, H.no:3525; Taberânî, *es-Sağîr*, c.2, s.68, H.no:795; Heysemî "Bu rivâyete Bezzâr kendi eserinde, Taberânî de *es-Sağîr* ve *el-Evsat* adlı eserlerinde yer vermektedir. Muhammed b. Sevvâb dışındaki ravileri sahih hadis ravileridir. Muhammed b. Sevvâb da sikadır." der. (Bk. Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.417; el-Elbânî, *es-Sahîha*, c.1, s.641, H.no:367'de rivâyetin sahih olduğunu belirtmektedir.

olduğu gibi bulundukları mertebeye göre değişecektir. Ya da burada murad edilen cennet ehlinden olan şahsa o kadar sayıdaki kadınla cima edebilme gücü verileceğidir. rivâyetler içinde mahfuz olanı budur. Nitekim bazıları mana yönünden rivâyette bulunarak "cennetlik için şu kadar zevce olacak" demişlerdir.

Tirmizî *Câmi'*inde Enes *radıyallahu anh* hadisinden Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözünü rivâyet etmektedir: *"Cennette mümine şu kadar cima gücü verilecektir."* Bunun üzerine "Ey Allah'ın Rasûlü, buna güç yetirilebilir mi?" diye sorulduğunda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* *"Yüz kişinin gücü verilecektir."* demiştir. [163] Bu hadis sahih bir hadistir. Muhtemelen ravi mana yönünden rivâyet ederek "yüz bekar huri" olarak rivâyette bulunmuş olabilir. Yahut da cennetliklerin sahip olacakları kadınların sayısı bulundukları mertebeye göre değişiklik arzedebilir. Allah en iyisini bilir.

---

163 Tirmizî, *Sıfatu'l-Cennet*, c.7, s.218, H.no:2539 (Tirmizî bu hadisin sahih-garib olduğunu söyler.) el-Elbânî, *Tahrîcu'l-Mişkât*, c.3, s.1567, H.no:5636'da "İsnadı hasen; hatta sahihtir. Çünkü Dârimî, c.2, s.344'te sahih senede sahip şahidleri bulunmaktadır" der.

Taberânî, Abdullah b. Ahmed ve diğerleri Lakıyt b. 'Amr *radıyallahu anh* hadisi olarak aktardıkları rivâyette Lakıyt *radıyallahu anh* "Cennette nelere muttali alacağız?" diye sorduğunda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* "*Süzme baldan ırmaklara, baş ağrısı ve pişmanlığa neden olmayan şaraptan nehirlere, tadında değişme olmayan süt ırmaklarına, bozulmayan* [164] *sulara, bildiğimiz meyvelere ve onlardan daha da iyilerine, tertemiz eşlere muttali olacaksınız.*" dedi. Ben tekrar sordum: "Ey Allah'ın Rasûlü, cennette bizim için saliha eşler var mı?" Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* cevaben şöyle buyurdu: "*Salah ehli erkeklere saliha kadınlar verilecektir. Dünyada nasıl haz ve lezzet alıyorsanız, (orada da) onlardan lezzet duyacaksınız. Onlar da sizinle lezzetlenecekler. Ancak (gebelik ve) doğum olmayacak.*" [165]

---

[164] Burada geçen *ğayr-i âsin* tabiri, değişmeyen anlamına gelmektedir. Kokuşmayan, manasına geldiği de söylenmiştir. (İbn Kesîr, *Tefsir*, c.4, s.270)

[165] Ahmed, *Müsned*, c.4, s.13 (Abdullah b. Ahmed b. Hanbel babasının *Müsned*'inde rivâyet eder.) Ayrıca Abdullah b. Ahmed b. Hanbel, *Kitâbu's-Sunne*, c.2, s.485-489, H.no:1120; İbn Ebî 'Âsım, *es-Sunne*, s.286, H.no:636; İbn Huzeyme, *et-Tevhîd*, s.186; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.338-340

Cennet ehli, hurilerle olan ilişkilerinden sonra cünüp olmazlar; dolayısıyla temizlenmeye de gereksinim duymazlar. Güç kaybına uğrayıp zayıflık hissetmezler. Aksine yaşadıkları bu cinsel ilişki tamamen lezzet ve haz almaya yöneliktir. Hiçbir surette sıkıntıya yol açmaz. [166]

(Heysemî, Taberânî ve Abdullah benzer tarzda rivâyet ederler. Abdullah'ın iki tarikinden birinin isnadı muttasıl ve ravileri sikadır. Diğer isnadı ve Taberânî'nin isnadı 'Âsım b. Lakıyt'ten mürseldir.) İbnu'l-Kayyım rahimehullâh *Zâdu'l-Me'âd*, c.3, s.677, 678'de ve *Hâdi'l-Ervâh*, s.354'te -ravileri zikrettikten sonra- özetle şöyle der: "Ebû Abdillah b. Mende şöyle demektedir: "Irak'ta aralarında Ebû Zür'a er-Râzî, Ebû Hâtim ve Ebû Abdillah Nuhammed b. İsmail el-Buhârî gibi şahsiyetlerin bulunduğu ehl-i dinden ve alimlerden müteşekkil komisyonda bu hadisi rivâyet etmiş ve oradakilerin hiçbiri bu hadisi inkar etmemiş, isnadı hakkında söz söylememiştir. Hatta benimseyerek ve teslimiyet göstererek bu hadisi rivâyet etmişlerdir. Bu hadisi reddeden ya inkarcıdır, ya cahildir ya da Kitab ve sünnete muhalif biridir. Ebu'l-Hayr b. Hamedân: "Bu hadis sabit ve meşhur büyük bir hadistir" der. el-Mizzî de "Bu hadiste peygamberliğin yüceliği görülmektedir" der."

166 İbnu'l-Kayyım rahimehullâh *el-Fevâid*, s.269'da şu satırlara yer vermektedir: "İnsanlar içinde en mükemmel lezzeti tadanlar hem kalp-ruh lezzetini, hem de beden lezzetini bir arada tadabilenlerdir. İnsan, ahiret yurdundan nasibini azaltmayacak şekilde ve rabbine karşı marifet, muhabbet ve ünsiyet lezzetini kesintiye uğratmayacak biçimde mübah lezzetleri tadabilir."

İnsanlar içinde bu konuda en mükemmel olan bu dünyada iken nefsini haramdan en iyi koruyandır. Meselâ bu dünya hayatında şarap içen ahiretteki cennet şarabından faydalanamaz; bu dünyada iken ipek giysiler giyen ahirette giyemez; altın ve gümüşten mamul kapları bu dünyada iken yeme-içmede kullanan ahirette bunlardan istifade edemez.

Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* "*Bunlar dünyada iken onlara; ahirette ise size aittir.*" [167] buyurmaktadır.

Lezzet ve zevklerini daha bu dünyada iken tadıp, sefasını süren öte dünyada bunlardan mahrum olur. Nitekim Allah *celle celâluhû* bu dünyanın zevk ve sefasını sürüp gönlünce faydalanan kimseyi ayıplayarak teşhir etmektedir. [168] Bu sebepten ötürü ashab-ı ki-

[167] Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Eşribe*, c.10, s.96, H.no:5633; Müslim, *el-Libâs ve'z-Zîne*, c.3, s.1637, H.no:4 (Huzeyfe radıyallâhu anh hadisinden)

[168] Allah *celle celâluhû* ayette şöyle buyurmaktadır: *"İnkâr edenler ateşe arzolunacakları gün (onlara şöyle denir): Dünyadaki hayatınızda bütün güzel şeylerinizi harcadınız, onların zevkini sürdünüz. Bugün ise yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızdan ve yoldan çıkmanızdan dolayı alçaltıcı bir azap göreceksiniz!"* (Ahkâf, 20)

ram [169] ve onların yolunu izleyenler böyle bir durumla karşılaşmaktan şiddetle sakınmaktaydılar. [170]

FASIL

HURİLERİN GÜZELLİKLERİNİN ZAMAN GEÇTİKÇE DAHA DA ARTMASI HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Değerli kardeşim! Cennet dilberleri zamanın akıp gitmesiyle, asırların geçmesiyle daha da bir güzelleşirler. Kocalarına, sevgilililerine karşı besledikleri aşk, iyilik ve sevecenliklerinde daha fazla bir artış olduğu gözlenir.»

---

169 Konuyla ilgili bir misal Ömer radıyallâhu anh hakkında anlatılmaktadır. (Bk. İbn Kesîr, *Tefsir*, c.4, s.245) (İbn Kesîr rahimehullâh Ahkâf, 20 ayetin tefsirinde bu misali şöyle anlatır: "Ömer *radıyallâhu anh* birçok temiz yiyecek ve içecekten sakınıp uzak durur ve: Allah celle *celâluhû*'nun azarlayıp *"Dünyadaki hayatınızda bütün güzel şeylerinizi harcadınız, onların zevkini sürdünüz"* buyurduğu kimseler gibi olmaktan korkuyorum, derdi. -çev.-)

170 İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.252, 253; *Hâdi'l-Ervâh*, s.334, 342-347'den özetle

Enes b. Mâlik *radıyallahu anh*'ın rivâyetine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *"Cennette, cennetliklerin her Cuma geldikleri bir çarşı vardır. Kuzey rüzgarı eserek yüzlerine ve elbiselerine vurur. Bu suretle güzellik ve cemalleri artar. Ailelerinin yanına güzellikleri daha bir artmış olarak geldiklerinde hanımları, 'Allah'a yemin olsun ki bizden ayrılalı daha da güzelleşmişsiniz, cemaliniz artmış' derler. Onlar da 'Vallahi sizin de bizim ardımızdan güzelliğiniz ve cemaliniz artmış' derler."* [171]

Kendisinden rivâyet edildiğine göre Sa'îd b. el-Müseyyib rahimehullâh şöyle anlatmaktadır: Ebû Hurayra *radıyallahu anh* ile karşılaştığında Ebû Hurayra *radıyallahu anh* ona "Allah'dan ikimizi cennet çarşısında buluşturmasını diliyorum." demişti. Sa'îd b. el-Müseyyib "Orada çarşı mı var?" deyince, Ebûu Hurayra *radıyallahu anh* "Evet" demiş ve devamla: "Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana şöyle bildirmişti" diyerek Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in anlattıklarını aktarma-

---

171 Müslim, *Cennet*, c.4, s.2178, H.no:13; İbnu'l-Mubârek, *ez-Zühd*, s.575, H no:1491

ya başlamıştır: *"Cennet ehli cennete girdiklerinde amellerine göre derecelere sahip kılınırlar ve ona göre yerleşirler. Dünya günlerinin oluşturduğu bir haftalık sürede Cuma günleri kendilerine izin verilir ve Allah subhanehu'yu ziyaret ederler. Allah onlara arşını gösterir. Cennet bahçelerinden birinde de kendisi görünür. Cennetlikler için nurdan, inciden, zümrütten, yakuttan, altın ve gümüşten yapılma yüksek koltuklar hazırlanır. Aralarında ahlak bakımından aşağı seviyede kimse bulunmamaktadır. Ancak sadece cennetteki mertebesi bakımından alt seviyede olanlar misk ve kâfûr tepeciklerine otururlar. Bu tepecikler üzerine oturmuş olanlar, yüksek koltuklarda oturanların kendilerinden daha iyi bir yerde oturmadıklarını sanırlar."*

Ebû Hurayra *radıyallahu anh* "Rabbimizi görecek miyiz?" diye sorunca, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *"Evet. Güneşi ya da dolunay gecesinde ayı görüp görmediğiniz hakkında kuşku duyuyor*[172] *musunuz?"* Ebû Hurayra *radıyallahu anh* (bu soruya

[172] Hadisin orijinalinde geçen *tumârûne* kelimesi, şüphe ve kuşku üzerine kurulu tartışma demektir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.322)

cevaben) "Hayır, dedik" der. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* devamla şunları söyledi: *"İşte aynı bu şekilde Rabbimizi görmemiz konusunda da şüphe duymayacaksınız. O mecliste Allah'ın kendisiyle konuşmadığı kimse olmayacak. Öyle ki, Allah "Ey falan, şöyle şöyle yaptığın günü hatırlıyor musun?" diyerek o kulun dünyada iken yaptığı vefasızlıkları hatırlatır. Kul, "Elbette hatırlıyorum. Beni bağışlamadın mı, ya Rabbi?"* der. *Bunun üzerine Allah "Tabii ki bağışladım. Zaten bağışlamış olmam sayesinde bu mertebeye kavuştun."* der. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* anlatmaya devam ederek şöyle buyurdu: *"Cennetlikler bu halde bulundukları sırada bir bulut kendilerini kuşatır ve üzerlerine daha önce benzerini kesinlikle görmedikleri hoş bir koku yağdırır. Daha sonra Allah şöyle seslenir: "Sizin için hazırlamış olduğum ikramdan faydalanmaya davranın hadi! Canınızın istediğini alın!" Melekler tarafından kuşatılmış bir çarşıya gelirler. Bu çarşıda daha önce bir benzerini hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, akla-hayale gelmeyen şeyler vardır. Orada alınıp-satılmayan canımızın çektiği, arzu duyduğumuz şeyler taşınır. Cennetlikler o çarşıda buluşurlar. Yüksek*

mertebede bulunan gelir ve kendilerinden daha aşağı derecedekine –cennetlikler arasında ahlakî düşüklüğü olan kimse yoktur– bakar. Onun üzerindeki elbise ve görüntü çok hoşuna gider. [173] Devamla şöyle anlatır: *"Daha sonra konaklarımıza döneceğiz. Bizleri eşlerimiz karşılayacak ve 'Merhaba, hoş geldin sevgilim! Yanımızdan ayrılırken sahip olduğun güzellikten daha muhteşem bir güzellikte, daha hoş kokularla döndün.' diyecekler. Biz de 'Bugün Cebbâr olan rabbimizin meclisinde bulunduk. O yüzden bu şekilde dönmek* [174] *hakkımız.' diyeceğiz."* [175]

Rivâyete göre Enes b. Mâlik *radıyallahu anh* şöyle anlatır: "Cennet ehli 'haydi çarşıya gidelim!' derler. Misk Tepecikleri'ne kadar giderler. Eşlerinin yanları-

---

173 Hadisin orijinalinde geçen *yerû'uhû* kelimesi, güzelliği hayrette bırakır anlamındadır. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.278)

174 Hadisin orijinalinde geçen *nenkalib* kelimesi, mutlak manada dönmek anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.96)

175 Hadisin tahricine daha önce işaret edilmişti. (Cennete ve Cennet Ehli İçin Allah *celle celâluhû* Tarafından Hazırlanmış Nimetlere İlgi Uyandırmakla İlgili rivâyetlere İlişkin Faslın sonunda yer alan Tirmizî vd. hadisi -çev.)

na döndüklerinde, hanımlarına 'Daha önce duymadığımız güzel bir koku var sizde' derler. Hanımları ise cevaben 'Siz de bizim yanımızdan ayrılırken duymadığımız güzel bir kokuyla döndünüz' derler." [176]

Rivâyet edildiğine göre Enes *radıyallahu anh* şöyle anlatmaktadır: "Cennette Misk Tepecikleri Çarşısı vardır. Cennet ehli çıkıp orada toplanırlar. Allah *celle celâluhû* hoş bir koku gönderir ve kokuyu evlerine kadar sokar. [177] Cennetlikler döndüklerinde aileleri kendilerine 'bizden ayrıldığınızdan beri güzelliğiniz daha da artmış' derler. Onlar da eşlerine 'Sizin de bizden sonra güzelliğiniz artmış' derler." [178]

Ka'b şöyle der: "Allah cennete her baktığında

---

[176] Nu'aym b. Hammâd, *ez-Ziyâdât 'alâ'z-Zühd libni'l-Mübârek*, s.70, H.no:241; İbn Ebî'd-Dünyâ, ceyyid isnadla ve mevkuf olarak rivâyet eder. Ayrıca Münzirî, *et-Terğîb ve't-Terhîb*, c.4, s.541, H.no:112

[177] İbnu'l-Mübârek, *ez-Zühd*'de "bu koku onları evlerine sokar" anlamında nakleder.

[178] Abdullah b. el-Mübârek, *ez-Zühd*, s.525, H.no:1491; Ahmed, *Müsned*, c.3, s.284 (Bu rivâyetin bir benzeri olarak ve Enes radıyallâhu anh hadisinden ufak bir farklılıkla rivâyet eder.) Müslim, *Cennet*, c.4, s.2178, H.no:13 ("Misk tepecikleri" lafzı zikredilmeden benzer şekilde rivâyet eder.)

"Hoş ve güzel kokularım senin ehline aittir" diye seslenir. Böylelikle cennetlikler cennete girene kadar güzel kokular kat kat artar. Dünyada iken kutladıkları bayram günü gelince, (dünyadaki) bayram günleri miktarınca cennet bahçelerine çıkarlar. Allah kendini onlara gösterir. Rablerine bakarlar ve esen bir rüzgar üzerlerine misk kokusu saçar. [179] Cennetlikler rablerinden ne isteseler kendilerine bahşedilir. En sonunda daha öncekinden yetmiş kat daha fazla güzelleşmiş, cemalleri artmış olarak hanımlarının yanına dönerler." [180]

Cennetin iki tür hoş kokusu vardır: Birisi dünyada da bulunur ki, bunu bazen kullar değil ama ruhlar hisseder. Diğeri de çiçek ve benzerlerinin kokuları gibi duyu organlarıyla bedenen hissedilen kokulardır. Cennet ehli uzakta ya da yakında da bulunsa bu ikinci tür kokuyu hissederler. Dünyada ise Allah'ın dilediği nebi ve rasuller bu kokuları duyabilirler. Enes b. Nadr *radı-*

179 Rivayetin orijinalinde geçen *tusfî* kelimesi, rüzgarın toprağı savurması manasına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.377)

180 al-Âcurrî, *et-Tasdîk bi'n-Nazar ilâ'llâhi Te'âlâ fî'l-Âhirah*, s.42, 43, no:3; Ebû Sa'îd ed-Dârimî, *er-Radd 'alâ'l-Cehmiyye*, s.63

yallahu anhâ'ın duyduğu koku bu türden bir koku olabileceği gibi birinci türden de olabilir. Allah en iyisini bilir.

Allah kullarına bu dünyada iken cennete ait bazı eserleri, hoş kokulardan, arzu duyulan lezzetlerden, harikulade manzaralardan, güzelim meyvelerden, türlü nimetlerden, mutluluk ve göz sevincine vesile olan örneklerden göstermektedir.

Diğer taraftan Yüce Allah bu dünyanın ateşini, acılarını, elemlerini, kederlerini, tasalarını ve hüzünlerini ahiret ateşini, cehennemi hatırlatmak için bir vesile kılmıştır. Bununla ilgili olarak ayette şöyle buyurmaktadır:

> **"Biz onu (ateşi) bir ibret ... için yarattık."** (Vâkıa, 73)

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* cehennem nefeslerinden olan şiddetli soğuk ve sıcağın kullara cennet nefeslerinin güzelliğini göstermesi ve onlara cenneti hatırlatması gerektiğini bildirmiştir. Yardım dileme makamı yalnızca Allah'tır. [181]

[181] İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.230, 231, 376, 377, 379, 464'ten özetle

SALİHLERİN HURİLERE DUYDUKLARI ÖZLEM HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Salihler daha bu dünyada iken rablerinin Kitab'ında ve peygamberleri Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünnetinde hurilere dair bildirilen haberler hakkında malumâta sahip olduktan sonra daha şiddetli bir özlem ve sevgi hissine kapılırlar. Bu da rablerine itaata yönelmelerinde ve Allah tarafından hurilerle sevindirilmelerinde etkili bir faktördür.»

Rabî'a b. Külsüm[182] şöyle anlatmaktadır: "Gençliğimizde Hasan'ın etrafını çevrelemiş otururken bize baktı ve 'Ey gençler! Hurilere özlem duymuyor musunuz?' diye sordu.

İbn Ebi'l-Havârî bana şöyle anlattı: el-Hadramî bana tahdis ederek şunları söyledi: "Ebû Hamza ile

---

182 Rabî'a b. Külsüm b. Cebr el-Basrî. Sadûk bir ravidir. Vehimde bulunur (*yehim**). (bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.208, no:1917)

* *Yehim* rivâyette vehimde bulunur, fakat bu, sikalığına zarar verecek ölçüde değildir. bk. Abdullah Aydınlı, *Hadis Istılahları Sözlüğü*, s.161-çev.-

bir çatıda uyumuştuk. Sabaha kadar yatağında dönüp durduğunu gördüm. 'Ebû Hamza!' dedim, 'Bu gece hiç uyumadın.' 'Yattığım zaman bana bir huri göründü. Sanki teninin tenime dokunduğunu hissettim.' dedi. Bu olayı Ebû Süleymân'a anlattığımda 'Şu Ebû Hamza hasret içinde biridir.' dedi.

Ebu Süleyman ed-Dârânî hakkında rivâyet edildiğine göre, şöyle anlatmıştır: "Irak'ta bir genç vardı. Çok ibadet ederdi. Bir arkadaşı ile beraber Mekke'ye doğru yola koyuldu. Konaklasalar namaz kılıyor; yemek vakti gelse, oruçlu oluyordu. Giderken de dönerken de arkadaşı onun bu durumuna sabır gösterdi. Ayrılacakları zaman, "Kardeşim!" dedi arkadaşı, "Sende gördüğüm bu davranışları işlemeye seni bu kadar heyecanlandıran[183] nedir?" Genç şöyle dedi: "Rüyamda cennet saraylarından birini gördüm. Bir tuğla gümüşten, bir tuğla altındandı. Bina tamamlandığında bir balkonu [184]

---

183 Burada kullanılan *heyyece* kelimesi, heyecanlandırdı, hareketе geçirdi anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *Kâmûsu'l-Muhît*, s.270)

184 Burada kullanılan *şurâfe* kelimesi, sarayların ve şehirlerin yüksek noktasında bulunan mekan anlamına gelmektedir. Çoğulu *şuref* şeklindedir. (Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-'Arab*, c.9, s.171)

zümrütten, bir balkonu yakuttan yapılmıştı. İki balkon arasında gözü güzel, teni parlak hurilerden saçlarını salıvermiş vaziyette duran bir huri vardı. Üzerine her salınışında sallanan gümüşten bir elbise giymişti. Huri, "Beni Allah'tan ciddiyetle iste! Allah'a yemin olsun ki, ben seni istemek konusunda ciddi davrandım." Dedi. İşte senin bu gördüklerin benim o huriye olan isteğimi gerçekleştirmek üzere gösterdiğim gayrettir.

Ebu Süleyman: "Bir tek huriyi isteyip kavuşabilmek için bu kadar gayret gösteriliyorsa, daha fazlasını isteyen kim bilir nasıl davranmalıdır?" der.

Ahmed b. Ebi'l- Havârî şöyle anlatır: "Bir hekim diğeri ile karşılaştı ve "hurilere özlem duyuyor musun?" diye sordu. Diğeri "hayır" diye cevap verince, "Hurilere özlem duymalısın! Çünkü onların yüzlerinin nurunu Allah ikram etmiştir." Bu söz üzerine adam baygınlık geçirdi. Evine götürdüler. Bir ay boyunca ziyaretine gittik."

Rivâyete göre Kesir b. Mürra şöyle anlatmaktadır: "Mezidden (daha fazla lütuf ve ikramdan) olarak bir bulut cennet ehline uğrayarak şöyle der: "Size ne yağdırmamı istiyorsunuz?" Hiç ummadıkları şeyler

kendilerine yağdırılır. Kesir şöyle diyordu: "Allah bana o anı gösterirse, buluta "bana süslenmiş güzel kızlar yağdır" diyeceğim."[185]

Atâ' es-Sülemî, Malik b. Dînar'a[186] şöyle söyler: "Ebu Yahya! Bizi şevke getir!" Malik b. Dinar'da buna karşılık olarak şöyle der: "Ey Atâ! Cennette bir huri var ki, tüm cennet ehline güzelliği ile övünür. Allah cennet ehlinin ölmeyeceğini yazmış olmasaydı, o hurinin güzelliğinden dolayı hepsi ölürdü." Mâlik'in bu sözünden dolayı 40 gün boyunca Atâ'nın beti benzi attı ve hüzünlendi.[187]

İbn Mes'ud *radıyallahu anh* şöyle der: "Cennette lu'be[188] denilen bir huri vardır. Cennetlerdeki bütün hu-

---

185 Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cenne*, c.3, s.223, H.no:382; Nu'aym b. Hammâd, *ez-Ziyâdât 'alâ'z-Zühd libni'l-Mübârek*, s.75, H.no:240

186 Mâlik b. Dînâr el-Basrî ez-Zâhid, Ebû Yahyâ. Sadûk ve abiddir. Beşinci tabakadandır. Hicrî 30 yılında ya da o civarlarda vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.517, no:6435)

187 Kurtubî, *et-Tezkira*, s.556

188 *Lu'be* kelimesi heykel, oyun, kız çocuklarının oynadığı oyuncak bebek, kukla gibi anlamlara gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *Kâmûsu'l-Muhît*, s.172; Kurul, *el-Mu'cemu'l-'Arabî'l-Esâsî*, s.1089) -çev.-

riler onun güzelliğine bayılırlar. Omuzuna vurarak "Mutluluklar sana, müjdeler olsun, ey Lu'be! Sana kavuşmayı isteyenler seni bilselerdi eğer, daha bir gayretle çaba sarfederlerdi" derler. Bu hurinin gözleri arasında şu yazılıdır: "Benim bir benzerime kavuşmak arzusunda olan, rabbimin rızası için çalışsın!"[189] [190]

FASIL

CENNETE EN SON GİRECEK KİMSE HAKKINDAKİ RİVAYETLER

«Sevgili kardeşim, şunu bil ki Allah *celle celâluhû* cennete en son girecek olana bile ikramlar ülkesinde ikramda bulunacağına göre, nimetlerini üzerine boca edeceğine göre, rızalığı ile muamelede bulunacağına

---

189 Kurtubî, *et-Tezkira*, s.555 (İbn Abbas *radıyallahu anhâ*'dan benzeri şekilde rivâyet edilmiştir.)

190 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.377-379'den özetle

göre, onu hurilerle evlendirip, hurileri gözünün sevinci kılacağına göre kimbilir daha önce gireceklere nasıl muamelede bulunacaktır?!»

El-Berkânî'nin Sahih'inde Ebû Sâid el-Hudrî'nin rivâyet ettiği hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Cehennemlikler içinde en hafif azabı çekecek olan, ayağına giydiği ateşten iki ayakkabının sıcaklığı sebebiyle beyni kaynayan kimsedir. Cennet ehlinin en düşük mertebesine sahip olan da Allah'ın yüzünü cehennemden cennete doğru çevirdiği kimsedir. Ona gölgeli bir ağaç gösterir. Kul der ki: "Ya rabbi, beni o ağaca doğru götür ki, gölgesinde bulunabileyim." Bunun üzerine Allah celle celâluhû şöyle seslenir: "Bunu yaparsam, başka bir şey isteyecek misin?" Kul, "izzetine yemin olsun ki ya rabbi, istemeyeceğim" der. Allah kulu o ağaca doğru götürür.Daha sonra gölgesi ve meyvesi olan bir başka ağaç gösterir. Kul "Ya rabbi" der. "Beni şu ağaca doğru götürsen de, gölgesinden faydalanıp meyvesinden yesem" Allah celle celâluhû "Bu isteğini yerine getirirsem, başka bir şey istemeyecek misin?" diye sorar. Kul, "hayır, iz-*

zetine yemin ederim ki, hayır" der. Allah kulu o ağaca da götürür. Daha sonra gölgesi, meyvesi olan ve sulu bir ağaç gösterir. Kul "ya rabbi, beni şu ağaca götür de, gölgesinde oturayım, meyvesinden yeyip, suyundan içeyim," der. Allah celle celâluhû "Bunu yaparsam başka bir şey isteyecek misin?" diye sorar. "Hayır, ya rabbi! İzzetine yemin ederim" der kul. Allah kulu o ağaca da götürür. Daha sonra cenneti gösterir. Kul "Ya rabbi" der "beni cennetin kapısına götürsen de, kapısının eşiğinde[191] dursam." Bir diğer rivâyette "Cennetin eşiği altında durup cennet ehline baksam" der. Allah kulu oraya götürür. Kul cennet ehlini ve cennette bulunanları görünce, "Ya rabbi, beni cennete sok!" der. Allah da onu cennete koyar. Kul cennete girince, "bu benim" der. Allah da ona "temennide, istekte bulun!" der. Kul temennide bulunur. Allah "şunu şunu iste!" diye hatırlatır. İsteklerini bitirince, Allah, "o ve onun on katı kadar senin" der. Da

191 Hadisin orijinalinde geçen *nicâf* kelimesi, kapının eşikleri anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.5, s.22)

ha sonra kul, evine girer. Güzel gözlü parlak tenli hurilerden olan iki zevcesi de yanına girerler ve "Seni bizim için, bizi de senin için yaratan Allah'a sonsuz hamd u senalar olsun!" derler. O da "Bana bahşedilenler kimseye verilmemiştir" der.[192]

Abdullah b. Mesud *radıyallahu anh* tarafından rivâyet edilen hadisin son kısmında Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Kul cennette hızlı adımlarla ilerler. İnsanlara yaklaşınca kendisine inciden bir saray bina edilir. Ve hemen secdeye kapanır. "Kaldır başını! Neyin var?" denildiğinde, "Rabbimi gördüm" ya da "Rabbim bana gözüktü" der. Kendisine "bu senin konaklarından birisidir" denir. Ravi devamla hadisi aktarır: "Daha sonra cennete bir adam daha konur. Tam secde etmeye hazırlanırken kendisine "dur, neyin var?" denir. Adam, "Seni meleklerden biri sandım" der. O adamla konuşan "ben senin hazinedarlarındanım, kölelerinden biri-*

192 Müslim, *İman*, c.1, s.175, H.no:311 (özet olara rivâyet etmiştir); Ebû Nu'aym, *Sıfatu'l-Cenne*, c.1, s.296, 297, H.no:446; İbn Ebî Şeybe, *el-Musannef*, c.13, s.117-119, H.no:15860

yim. Emrin altında benim gibi senin emrine amade [193] bin hazinedar bulunmaktadır. Ravi Peygamberden anlatmaya devam eder: "Bu görevli o kulun önünden giderek sarayı açar. Saray oyuk bir incidendir. Gölgelikleri, kapıları, kilitleri ve anahtarları komple inciden yapılmalıdır. Adamı ortasında kırmızı renk taşlarla süslü yeşil mücevherler karşılar. Her bir mücevher rengi farklı bir diğer mücevhere ulaşır. Her mücevherin içinde yataklar, hanımlar ve hizmetkârlar bulunmaktadır. Bu hanımların en alt mertebede olanı parıldayan bir tene, güzel geniş gözlere sahiptir. Üzerinde yetmiş kat elbise bulunmasına rağmen baldırının iliği yine de görünür. Hurinin yanağı adama, adamın yanağı da huriye aynadır. Adam, huriden bir an için yüzünü çevirse, gözünde (güzelliği) yetmiş kat artar. "Allah'a yemin olsun ki, gözümde 70 kat fazlalaştın" der. Huri de ona "Allah'a yeminler olsun ki, sen de benim gözümde (güzellik bakımından) 70 kat arttın"

193 Hadisin orijinalinde geçen *kahramân* kelimesi, hazine sorumlusu, hazinedâr, vekil, koruyucu ve emirleri yerine getirmekle görevli kimse anlamına gelmektedir. Farsça asıllı bir kelimedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fiĞarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.129)

der. Adama "yüksel" (yukarı çık) denilir. Yükselir (yukarı çıkar)[194] *Daha sonra "Sahip olduğun mülk, gözün alabildiğince yüz yıllık yürüyüş mesafesi kadardır."* denilir. Ravi, Ömer'in *radıyallahu anh* şu sözünü nakleder: "Ey Ka'b, İbn Ümmü Abd'ın bize aktardığı hadisi duymuyor musun? Cennet ehlinin en düşük mertebeye sahip olanı buysa, en yüksek mertebede olanı kim bilir nasıldır?" [195] [196]

---

[194] Hadisin orijinalinde geçen *eşrafe* kelimesi, yükseldi, yukarı çıktı anlamına gelmektedir. (Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-'Arab*, c.9, s.171)

[195] Taberânî, *el-Kebîr*, c.9, s.417-421, H.no:9763 (Uzunca bir hadisin bir cüzü olarak rivâyet eder); Abdullah b. Ahmed b. Hanbel, *es-Sünne*, c.2, s.521-524, H.no:1203; İbn Ebî'd-Dünyâ, Taberânî ve Hâkim rivâyet ederler. Taberânî'nin tariklerinden biri sahihtir. Hâkim, 'isnadı sahihtir' der. Müslim'de de rivâyetin bir benzeri özet şeklinde yer almaktadır. Ayrıca Münzirî, *et-Terğîb*, c.4, s.503-506, H.no:17'de geçmektedir. Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, c.10, s.340-343'te "Taberânî, çeşitli tariklerle rivâyette bulunmuştur. Bu tariklerden birinin ravileri sahih hadis ravileridir." der. İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.420'de hadisi zikrettikten sonra şöyle der: "Bu hadis, hasen bir hadistir. Abdullah b. Ahmed, Taberânî ve *Kitâbu'r-Ru'ye*'de Dârakutnî gibi sünnet musannifleri tarafından rivâyet edilmiştir."

[196] İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.427-431, 532, 533'ten özetle

FASIL [197]

CENNETLİK OLAN DÜNYA KADINLARININ SIFATLARI HAKKINDA RİVAYETLER [198]

«Kardeşim, bu zikredilenler cennet kadınları olan hurilerin nitelikleridir. Dünya kadını olup da cen-

---

197 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.175'ten özetle

198 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*'ta dünya kadınlarının cennetteki hurilerden üstün oldukları konusunda senedleri ile birlikte iki hadis ve bu hadislerin senedleri hakkında yapılan değerlendirmeleri zikretmektedir.
a- Birinci hadisi Ümmü Seleme radıyallâhu anhâ'dan rivâyeten nakleder. Bu hadis hakkında şöyle der: "İbn Süleyman b. Ebî Kerîme bu hadisi tek olarak rivâyet etmiştir. Ebû Hâtim bu rivâyeti zayıf addetmektedir. İbn 'Adiy: 'Hadislerinin geneli münkerdir' der. 'Muttakîlerin bu hadis hakkında söz söylediklerini görmedim' dedikten sonra İbnu'l-Kayyım, mezkur tarikle hadisi zikreder. Ardından da 'bu isnaddan başkasıyla bilinmemektedir' der.
b- Ebû Hurayra radıyallâhu anh'ten rivâyeten nakleder. Bu hadis hakkında da şunları söyler: "Bu hadisi rivâyette de İsmail b. Râfi' tek başına kalmıştır. Tirmizî ve İbn Mâce kendisinden rivâyette bulunmuşlardır. Ahmed, Yahyâ ve bir grup alim bu raviyi zayıf saymaktadırlar. Dârakutnî ve diğerleri metrûku'l-hadîs olduğunu söylerler. İbn 'Adiyy hadislerinin genelinin tartışmalı (fîhi nazar) olduğunu ifade etmektedir. Tirmizî, "Ehl-i ilmin bazısı bu raviyi zayıf addeder" dedikten sonra Buhârî'yi kastederek "Muhammed'in 'Bu ravi sika ve mukâribu'l-hadîstir' dediğini duymuştum" der. (Bk. İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.329-331'den özetle)

nete hak kazananların vasıfları nedir acaba? Onlar ki rabblerine itaatkâr, kocalarına aşık, ahlakları güzel, oğullar-kızlar dünyaya getirip iman üzere eğitilmelerine düşkünlük gösteren kadınlardır.»

İbn Abbas'tan rivâyete göre Rasûlullah şöyle buyurmaktadır: *"Cennet ehli erkekleriniz hakkında sizi bilgilendireyim mi? Nebi cennettedir. Sıddîk cennettedir. Şehid cennettedir. Ülkenin bir yanındaki*[199] *kardeşini sırf Allah için ziyaret eden adam cennettedir. Cennet ehli kadınlarınız*[200] *da: Kocası ya da kendisi öfkelense de sevecen olan ve çok çocuklu kadın-*

---

199 Hadisin orijinalinde geçen *nâhiyetu'l-mısr* tabiri ülkenin bir tarafı anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.336)

200 Cennetlik kadınlar cennette kocaları ile beraber kim bilir nasıl bir halde bulunacaklar?! Üzerlerindeki parlaklık, nur, sevinç ve neşe... Aşkın, güzelliğin, cemalin zirvesine ulaşmış... Mutluluğa, lükse, rahata, nimetlere ve ilâhî rızaya rabbine olan itaati ile, kocasıyla nasihatleşmeleriyle, çocuklarına dinî terbiye kazandırmasıyla nail olmuştur. Tüm bunlar onun için bir göz sevincidir. Kocasının kalbi böyle bir hanımın sevgisi ile lezzet bulur. Baktığı zaman sevinçten gözleri parıldar. Yanında bulunmakla mutluluk duyar. Erkekler bu durumda devamlı artan bir lütuf, sonsuz bir hayır içinde bulunurlar.

dır.[201] Gelir kocasının eline elini koyar ve "sen razı olana dek uyku[202] uyuyamam" der.[203]

FASIL

MÜMİN HANIMLARIN CENNETLE MÜJDELENMELERİ VE BULUNACAKLARI DURUMLARLA İLGİLİ RİVAYETLER

«Müslüman bacım! Rabbine itaat etmene, kocanı razı etmene, namusunu korumana, evini Allah'ın zikri ile, Kur'an dersleri ile imar etmene, hayır ve imanın artışını getirecek faaliyetlerle vaktini değerlendir-

---

201 Hadisin orijinalinde geçen *vedûd* kelimesi sevecen; *velûd* kelimesi de çok çocuk yapma potansiyeli olan anlamındadır. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.4, s.336)

202 Hadisin orijinalinde geçen *ğamd* kelimesi, uyku anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *Kâmûsu'l-Muhît*, s.837)

203 Nesâî, *Işretu'n-Nisâ'*, s.150, H.no:257 (Benzer şekilde rivâyet etmektedir.) el-Elbânî, *Sahîhu'l-Câmi'i's-Sağîr*, c.1, s.508, H.no:2604'te Ka'b b. 'Ucra tarikinden benzer bir rivâyetin ve *es-Sahîha*, c.1, s.515, H.no:278'de bu rivâyetin hasen olduğunu bildirmektedir.

mene karşılık rabbinin sana neler hazırladığını sevinçle oku!»

Allah *celle celâluhû* şöyle buyurmaktadır:

> **"Gerçekten biz hûrileri apayrı biçimde yeni yarattık. Onları, eşlerine düşkün ve yaşıt bâkireler kıldık. Bütün bunlar sağdakiler içindir."** (Vakıa 35-38)

Ayetlerde "kadınlar" açıkça zikredilmediği halde zamir (hünne) kadınlara gösteren bir zamirdir. Zira furuş (yataklar) kelimesi kadınlara delâlet etmektedir. Çünkü yataklar, onların mekânıdır.

Katâde ve Saîd b. Cubeyr: "O kadınları yeni bir yaratılışla yarattık" anlamındadır, derler.

İbn Abbas, Adem kızı kadınlar kastediliyor, der.

Kalbî ve Mukâtil, "yaşlılıkları çok ileri seviyede olan dünya kadınlarını kastederek Allah *celle celâluhû* biz onları dünyadaki ilk yaratılışlarının ardından elden ayaktan düşücek kadar yaşlandıktan sonra tekrar yarattık, buyurmaktadır."

Hasan kanalıyla gelen rivâyette Peygamber'in şu sözü de bu tefsiri desteklemektedir: "İhtiyar kadın-

lar cennete giremeyecek." Bu sözü üzerine bir ihtiyar kadının ağlaması üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: *"O kadına haber verin! O gün ihtitar olmayacak.Gencecik bir hanım olacak. Allah celle celâluhû*

"Gerçekten biz hûrileri apayrı biçimde yeni yarattık."(Vakıa 35)

buyurmaktadır."[204]

Mukâtil, Zeccâc'ın da tercih ettiği bir başka görüş zikreder. Buna göre; bu kadınlar zikredilmiş olan hûrilerdir. Bir başka görüşte de bunların, Allah'ın velileri, dostları için yarattığı ve üzerlerinde doğum gerçekleşmemiş olan kadınlar olduğu söylenmektedir.

Zahir olana göre, murad, Allah'ın bu kadınları

---

204 Tirmizî, *Şemâil*, s.128, H.no:205; el-Elbânî, 'Hadisin bu isnadı zayıftır. Çünkü Hasan'ın -el-Basrî- irsali ile beraber kendisinden rivâyet eden Mübârek b. Fudâle müdellistir ve an'ane tarzında rivâyette bulunmuştur. Bir şahidden ötürü bu rivâyeti hasen kabul ettim. Bu şahidi de *Ğâyetu'l-Merâm fî Tahrîci Ehâdîsi'l-Halâl ve'l-Harâm*, s.215, 216, H.no:375'te tahric ettim.' der. Mucahid, *Tefsir*, c.2, s.648; Beyhakî, *el-Ba's ve'n-Nuşûr*, s.217, H.no:346

cennette yarattığıdır. Bu görüş birkaç yönden delille desteklenmektedir. Şöyle ki;

a- Allah *celle celâluhû* sâbikûn, yani öncüler hakkında şöyle buyurur:

> **"Çevrelerinde, (hizmet için) ölümsüz gençler dolaşır; Maîn çeşmesinden doldurulmuş testiler, ibrikler ve kadehlerle. Bu şaraptan ne başları ağrıtılır, ne de akılları giderilir. (Onlara) beğendikleri meyveler, Canlarının çektiği kuş etleri, Saklı inciler gibi, iri gözlü hûriler, Yaptıklarına karşılık olarak (verilir)."** (Vakıa, 17-24)

Onlara ait yatakları, kapları, içecekleri, meyveleri ve hurilerden olan eşlerini zikrettikten sonra ardından sağ ehlini (ashabu'l-meymene), yiyeceklerini, içeceklerini, yataklarını ve kadınlarını zikreder. Bu kadınların da öncekilerin kadınları gibi cennette yaratıldıkları zahirdir.

b- Allah *celle celâluhû* **"Gerçekten biz hûrileri apayrı biçimde yeni yarattık."** (Vakıa, 35) buyuruyor. Açık ve nettir ki, bu ikinci değil, ilk yaratmadır. Çün-

kü Allah *celle celâluhû* ikinci yaratmayı murat ettiğinde bunu belirterek zikretmektedir. Meselâ şu ayetlerde olduğu gibi:

> **"Şüphesiz tekrar diriltmek de O'na aittir."** (Necm, 47) ve **"Şimdi bana, ektiğinizi haber verin."** (Vakıa, 63)

c- **"Ve sizler de üç sınıf olduğunuz zaman,"** (Vakıa, 7) ayetindeki hitap hem erkekleri, hem de kadınları kapsamaktadır. Dolayısıyla ikinci yaratma her iki cinse de şamildir.

> **"Gerçekten biz hûrileri apayrı biçimde yeni yarattık"** (Vakıa, 35)

ayetinde de yaratmanın yalnızca kadınlara mahsus olduğu açıktır. Mastarla tekid edilmesi üzerinde de ayrıca düşünülmelidir.

Hadis, bu vasfın mezkur yaşlı kadınlara mahsus olduğuna değil; onların hûrilerle birlikte söz konusu bu niteliğe ortak olduklarına delalet eder. Mevzu edilen nitelikler hususunda hûrilerin o kadınlardan ay-

rı özel bir konumda bulundukları düşünülemez. Aksine bu kadınlar işaret edilen vasıflara hûrilerden daha müstehaktırlar. Sonuç olarak yaratma/yaratılma sıfatı her iki tür üzerinde de gerçekleşecektir. Allah en iyisini bilendir.[205]

FASIL

CENNETİ KAZANANLARIN VASIFLARI

«Değerli kardeşim, cennet hakkında, cennette hazırlanmış nimetler hakkında –Allah beni ve seni cennetliklerden kılsın!- varid olanları okuduktan sonra seni cenneti kazananların ve yüksek derecelerine yerleşenlerin vasıflarını öğrenmeye davet ediyorum.»

Allah şöyle buyuruyor:

"İman edip iyi davranışlarda bulunanlara, içinden ırmaklar akan cennetler oldu-

---

205 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.323-326'dan özetle

ğunu müjdele! O cennetlerdeki bir meyveden kendilerine rızık olarak yedirildikçe: Bundan önce dünyada bize verilenlerdendir bu, derler. Bu rızıklar onlara (bazı yönlerden dünyadakine) benzer olarak verilmiştir. Onlar için cennette tertemiz eşler de vardır. Ve onlar orada ebedî kalıcılardır." (Bakara, 25)

"Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur; onlar üzülmeyeceklerde. Onlar, iman edip de takvâya ermiş olanlardır. Dünya hayatında da ahirette de onlara müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişme yoktur. İşte bu, büyük kurtuluşun kendisidir." (Yunus, 62-64)

"Şüphesiz, Rabbimiz Allah'tır deyip, sonra dosdoğru yolda yürüyenlerin üzerine melekler iner. Onlara: Korkmayın, üzülmeyin, size vâdolunan cennetle sevinin! derler." (Fussilet, 30)

"Tağut'a kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. (Ey Mu-

hammed!) Dinleyip de sözün en güzeline uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın doğ-ru yola ilettiği kimseler onlardır. Gerçek akıl sahipleri de onlardır." (Zümer, 17,18)

"İman edip de hicret edenler ve Allah yo-lunda mallarıyla, canlarıyla cihad edn-ler, rütbe bakımından Allah katında da-ha üstündürler. Kurtuluşa erenler de işte onlardır. Onlar orada ebedî kalacaklar-dır. Şüphesiz ki Allah katında büyük mü-kâfat vardır." (Tevbe, 20,22)

"Yaptıkları şeyler başlarına gelirken za-limlerin, korkudan titrediklerini görecek-sin.İman edip iyi işler yapanlar da cen-net bahçelerindedirler. Rablerinin yanın-da onlara diledikleri her şey vardır. İşte büyük lutuf budur. İşte Allah'ın, iman eden ve iyi işler yapan kullarına müjde-lediği nimet budur. De ki:Ben buna kar-şılık sizden akrabalık sevgisinden başka bir ücret istemiyorum. Kim bir iyilik işler-se onun sevabını fazlasıyla veririz Şüp-

hesiz Allah bağışlayan, şükran karşılığını verendir." (Şûrâ, 22,23)

"Sen ancak zikre (Kur'an'a) uyan ve görmeden Rahmân'dan korkan kimseyi uyarabilirsin. İşte böylesini, bir mağfiret ve güzel bir mükâfatla müjdele." (Yâsîn, 11)

"Ey Peygamber! Biz seni hakikaten bir _ahit, bir müjdeleyici ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Allah'ın izniyle, bir davetçi ve nur saçan bir kandil olarak (gönderdik). Allah'tan büyük bir lütfa erecek lerini müminlere müjdele." (Ahzab, 45-47)

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler; Allah'ın, lütuf ve kereminden kendilerine verdikleri ile sevinçli bir halde Rableri yanında rızıklara mazhar olmaktadırlar. Arkalarından gelecek ve henüz kendilerine katılmamış olan şehit kardeşlerine de hiçbir keder ve korku bulunmadığı müjdesinin sevincini duymaktadırlar. Onlar, Allah'tan gelen nimet ve keremin;

Allah'ın, müminlerin ecrini zayi etmeyeceği müjdesinin sevinci içindedirler." (Âl-i İmran, 169-171)

"Allah müminlerden, mallarını ve canlarını, kendilerine (verilecek) cennet karşılığında satın almıştır. Çünkü onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler, ölürler. (Bu), Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da Allah üzerine hak bir vaattir. Allah'tan daha çok sözünü yerine getiren kim vardır! O halde O'nunla yapmış olduğunuz bu alış verişinizden dolayı sevinin. İşte bu, (gerçekten) büyük kazançtır." (Tevbe, 111)

"Andolsun ki sizi biraz korku ve açlık; mallardan, canlardan ve ürünlerden biraz azaltma (fakirlik) ile deneriz. (Ey Peygamber!) Sabredenleri müjdele! O sabredenler, kendilerine bir bela geldiği zaman: Biz Allah'ın kullarıyız ve biz O'na döneceiz, derler. İşte Rablerinden bağışlamalar ve rahmet hep onlaradır. Ve doğru yolu bulanlar da onlardır." (Bakara, 155-157)

"Seveceğiniz başka bir şey daha var: Allah'tan yardım ve yakın bir fetih. Müminleri (bunlarla) müjdele." (Saff, 13)

"Rabbinizin bağışına ve takvâ sahipleri için hazırlanmış olup genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun!" (Al-i İmran, 133)

"Rabbinizden bir mağfirete; Allah'a ve peygamberlerine inananlar için hazırlanmış olup genişliği gökle yerin genişliği kadar olan cennete koşuşun." (Hadid, 21)

"İman edip iyi davranışlarda bulunanlara gelince, onlar için makam olarak Firdevs cennetleri vardır." (Kehf, 107)

"Gerçekten müminler kurtuluşa ermiştir; Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler; Onlar ki, boş ve yararsız şeylerden yüz çevirirler; Onlar ki, zekât_ verirler; Ve onlar ki, iffetlerini korurlar; Ancak eşleri ve ellerinin sahip olduğu (cariyeleri) hariç. (Bunlarla ilişkilerden dolayı) kınanmış değillerdir. Şu halde, kim bunun ötesine

gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir. Yine onlar (o müminler) ki, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler; Ve onlar ki, namazlarına devam ederler. İşte, asıl bunlar vâris olacaklardır; (Evet) Firdevs'e vâris olan bu kimseler, orada ebedi kalıcıdırlar." (Müminun, 1-11)

Müsned'de ve diğer kaynaklarda Rasûlullah'ın şu hadisi yer alır: *"Bana on âyet indirildi. Kim bunları ikamet ederse, cennete girer."* Rasûlullah bu sözünden sonra mü'minun sûresi birinci ayetden başlayarak onuncu ayeti bitirene kadar okudu." [206]

Allah *celle celâluhû* şöyle buyurmaktadır:

"Müslüman erkekler ve müslüman kadınlar, mümin erkekler ve mümin kadınlar, taata devam eden erkekler ve taata

---

[206] Ahmed, *Müsned*, c.1, s.34 (Ömer b. Hattâb radıyallâhu anh hadisinden). Ahmed Şâkir, hadisin isnadının sahih olduğunu ifade etmektedir. (Bk. *Müsned*, c.1, s.255, 256, H.no:223); Tirmizî, *Tefsîru'l-Kur'ân*, c.8, s.317, H.no:3172; Beğavî, *Şerhu's-Sünne*, c.5, s.177, 178, H.no:1376. (Beğavî hadisin hasen olduğunu blirtmektedir).

devam eden kadınlar, doğru erkekler ve doğru kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, mütevazi erkekler ve mütevazi kadınlar, sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve (ırzlarını) koruyan kadınlar, Allah'ı çok zikreden erkekler ve zikreden kadınlar var ya; işte Allah, bunlar için bir mağfiret ve büyük bir mükafat hazırlamıştır." (Ahzab, 35)

"(Bu alış verişi yapanlar), tevbe edenler, ibadet edenler, hamdedenler, oruç tutanlar, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredip kötülükten alıkoyanlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlardır. O müminleri müjdele!" (Tevbe, 112)

"Kullarımızdan, takvâ sahibi kimselere verdiğimiz cennet işte budur." (Meryem, 63)

"Rabbinizin bağışına ve takvâ sahipleri için hazırlanmış olup genişliği gökler ve yer kadar olan cennete koşun! O takvâ

sahipleri ki, bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da güzel davranışta bulunanları sever. Yine onlar ki, bir kötülük yaptıklarında, ya da kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen tevbe-istiğfar ederler. Zaten günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar, işledikleri kötülüklerde, bile bile ısrar etmezler. İşte onların mükâfatı, Rableri tarafından bağışlanma ve altlarından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetlerdir. Böyle amel edenlerin mükâfatı ne güzeldir!" (A. İmran, 133-136)

"Ey iman edenler! Sizi acı bir azaptan kurtaracak ticareti size göstereyim mi? Allah'a ve Resûlüne inanır, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır. İşte bu takdirde O, sizin günahlarınızı bağışlar, sizi zemininden

ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte en büyük kurtuluş budur. Seveceğiniz başka bir şey daha var: Allah'tan yardım ve yakın bir fetih. Müminleri (bunlarla) müjdele." (Saff, 10-13)

"Rabbinin huzurunda durmaktan korkan kimselere iki cennet vardır." (Rahman, 46)

"Rabbinin makamından korkan ve nefsini kötü arzulardan uzaklaştıran için ise **şüphesiz cennet yegâne barınaktır."** (Nâzî'ât, 40,41)

Kur'an'da benzeri bir çok âyet bulunmaktadır. Hepsi de şu üç kural üzerine kurulu:

1. İman ve takva, 2. Allah için ihlasla yapılan amel, 3. Sünnete uygunluk

Bu üç temel asla sahip olanlar, diğer insanların haricinde sevinç, mutluluk ve müjdeye layık olanlardır. Kur'an ve sünnetin bütün müjdeleri bu temel esasları eksen edinmektedir. Bu esasları da şu iki prensipte toplanmaktadır:

— Allah'a itaatte –ihlas– yaratıklara iyilikle davranmak.

Bunların zıddı ise,

"Onlar gösteriş yapanlardır; hayra da mani olurlar."

ayetinde toplanmaktadır.

Söz konusu esaslar ve prensipler tek bir maddeye yönelmektedir: Sevdiği konularda Allah'ın muradına uygun davranmak.Bunun gerçekleşebileceği tek yol da insanın hem iç, hem de dış dünyasında Rasûlullah'ın önderliğine ve örnekliğine tabi olmasıdır.

Ameller ise, bu temel esasın detaylarıdır ki, 70 küsür şubesi bulunmaktadır. Bu şubelerin en yücesi, Lâ ilâhe illallah sözü, en alt derecedeki ise, sıkıntı veren herhangi bir şeyi yoldan gidermektir.[207] Bu iki şube arasında diğer şubeler yer alır. Hepsi'de Rasûlullah'ı bildirdiği her konuda tasdik etmeye ve emrettiği

---

207 Ebû Hurayra radıyallâhu anh hadisinden. Hadis muttefekun aleyhtir. Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *İman*, c.1, s.51, H.no:9; Müslim, *İman*, c.1, s.63, H.no:57, 58 (Burada yer verilen rivâyetin lafzı Müslim'e aittir.)

her konuda severek, isteyerek itaat etmeye dayanır. Meselâ, Allah'ın isimlerine, sıfatlarına, fiillerine ve ayetlerine tahrife, ta'tîle yönelmeden, keyfiyetleri ile uğraşmadan ve benzetmede bulunmadan iman etmek gibi. Nitekim İmam Şâfiî rahimehullah şöyle demiştir: " İnsanların yakıştırdıkları nitelemelerden daha üstün olup kendisini nasıl vasfetmişse öyle olan Allah'a hamdolsun!"[208]

FASIL

İBNU'L-KAYYIM'IN HURİLERİN VASFI HAKKINDAKİ ŞİİRİ

«Kitap,Sünnet ve selef ulemanın görüşleri arasında cennet gelinleri konusunda tattırdığı bu tatlı gezintiden sonra İbnu'l-Kayyim bizleri şiir bahçelerine buyur ediyor. Dizelerinde hurilere karşı özlemi daha da arttıran, yaratıcılarının rızasını kazanmaya yöne-

208 İbnu'l-Kayyım, *Hâdi'l-Ervâh*, s.549, 552'den özetle

lik çabalara ciddiyetle sarılmayı sağlayan güzellikle-
rini tasvir ediyor.»

Cennetlerdeki hurilerin
Nişanlısı olan sen,
Onlara kavuşmak için,
Hasretle yanan sen,
Bir bilsen kime yandığını,
Harcarsın tüm varlığını,
Nerede yaşayacağını bilseydin,
Canını dişine takardın.
Evinin yolunu hurinin,
Tarif etmiştim demin.
Kavuşmak istiyorsan eğer,
Sakın olma ihmalkâr!
Hızlan! Gayret et ve yürü!
Zamanın sadece bir bölümü.
Aşkı tat, anlat vuslatı nefsine!
İmkanın kadar mehrini öde hurine!
Kavuşmadan önce oruçlu olasın!
Vuslat günü bayram yapasın!
Unutma, güzelliklerini hurilerin!

Onlar güvende. Sen üstüne yürü korkuların!
Cennet gelinlerinin sıfatlarını dinle!
Ondan sonra seç, beğen kendine.
Kadın güzeli tatlı huriler,
Ahlak, güzellik abidesidirler.
O kadar güzel ki, bakmaya kıyamazsın.
Güzelliklerini görünce hayrette kalırsın.
Hurideki güzelliğe şahit olan insan,
"Münezzehtir bu güzelliği veren Sübhân"
Güzellik kadehinden içen gözleri,
Görürsün sarhoşa dönmüş birisi gibi.
Ahlakı da mükemmel, bedeni de hurinin
Dolunayına benzer ayın ondördünün.
Yüzündeki tatlılıkta güneş akıyor sanki
Kapkara gözleri bir gece gibi
Bakanlar hayrete düşer görünce
Aynı yerde buluşmuş güneş ve gece
Bu eserin sahibi Allah yücedir.
İnsanı yaratan rabbim yücedir.
Gece yakalayamaz ki güneşi
Ertesi sabah kaybolsun güneşi
Gecenin gidişiyle gelmez ki güneş,

İkisi birlikte ayrılmaz kardeş.
Her biri diğerine ayna gibidir.
Dilerse bakıp kendini görür.
Mümin kendi güzelliğini huride görür,
Huri de evsafını eşinde görür.
Al al yanaklar, inci gibi dişler
Yumuşak bakışlar, kapkara gözler.
Gülünce sanki şimşekler çakar,
Sarayın duvarları yanıp parıldar.
Parlayan bir şimşek gördüklerinde,
Soruyorlar bulunanlar cennette.
Gülümseyen bir hurinin dişleridir denir
Etrafını cennetin aydınlık kaplar.
Huriyle öpüşenler yemin olsun Allah'a
Bu öpücükle[209] kavuşurlar emâna
Güzelim sarmaşıklar âb-ı hayatla beslenir
Dallarında hepsinin sular devinir.
Su yürüyen dallar,
Taşır rengârenk meyveler

---

209 Şiirin orijinalinde geçen *leseme* kelimesi öpüşmek anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1493)

Gül, elma ve nar,
Aynı dalda buluşmuşlar
Boy, pos, endam [210] huride [211]
Güzellikte tam anlamıyla zirvede
Fidanlıktaki fildişi misali
Yüksek bir tümsek [212] sanırsın huriyi
Sırtı dimdik ve düzgün.
Göğsü sarkık, karnı yapışık değil.
Tomurcuk tomurcuk yeni göğüsler
En tatlı ve hoş nara benzerler
Boynu [213] uzun, güzel ve beyaz
Herhangi bir eğrilik bulunmaz

---

210 Burada kullanılmış olan *kadd* kelimesi, hurinin boyu, boyundaki denge ve vücut hatları anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.394)

211 Burada kullanılan *ledn* kelimesi, her şeyin yumuşağı anlamına gelir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1587) –Bu kelimeye tercümede yer verilmemiştir.-çev.-

212 Burada kullanılmış olan *nekâ* kelimesi, kumlardan oluşan tümsek manasına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1727)

213 Metinde geçen *ciyd* kelimesi boyun anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.351)

Uzak kaldığı için yanar, tutuşur
Böyle gerdandan takılar, süsler
Ayrılı acısıyla hayaller görür
Geçtikçe saatler, günler.
Bilekler, ah o güzelim bilekler
Eli olan altın çubuğa benzer
Dokunuşu yumuşacık pamuk gibidir
Yusyuvarlak sedefli inci gibidir.
Göğsü geniş, iner karnına kadar
Karnını muhteşem bir bel sarar.
Yâ Sîn'de tafsilatsız anlatılan,
Meşgaleleri cennetliklerin
Uzun süre duyulan arzudan sonra
Damadın meşguliyeti gibidir hanımıyla
Allah aşkına sorma ne olduğunu
İşte o geceler.. malum geceler
Yakar yüreğini hasret acısı
Kavuşmak için imkan bulamaz.
Vuslat mümkün artık vefakâr dosta
Uzun süren kayıptan sonra
Maşukuyla meşgul diye yerilir mi hiç?
Hayır, hesapsız veren adına kınanmaz hiç.

Ya rabb, bağışla bizi! İleri gitti kalemimiz
Ya rabbi haddi aşmaktan özür dileriz.
Hurinin gümüşten ayakları
Üzerinde yükselir sütunumsu bacakları
Fildişine benzer güzel baldırlar
Uzaktan bile görür iliğini gözler.
Akılları esir alır [214] nağmeli sözler
Aratmaz sazı, sözü, kemanı
Şekliyle, güzelliğiyle [215] o bir arubdur
Kocasına karşı her an aşk doludur.
Cilveden önce güzel görünüm gelir
Biri birinci sırada öbürü ikinci gelir
İkisi birden olunca kara sevdalıda [216]
Ona ulaşır lezzetler dört bir yanda

---

214 İbnu'l-Kayyım'ın şiirde kullanmış olduğu *yesbî* kelimesi, esir eder anlamına gelmektedir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1668)

215 Şiirde kullanılan *dürr* kelimesi, gül çiçeğinin yapraklarını birbirini sarması gibi sarmalanmak anlamına geldiği gibi inci manasına da gelmektedir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.500)

216 Şiirde kullanılmış olan *sabb vâmık* tâbiri sevilen aşık anlamına gelmektedir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.133, 1200)

Hepsi akran, yaşları aynı
En güzel gençliklerinin baharı
Hepsi bakire, kimsenin değmemiş eli
Ne insten, ne cinden sevgiliden gayri
Sanki bir kale, sıkı korumalı
Bekçiler kapıda güçlü, kuvvetli
Hemen hazırdır ikinci ilişkiye
Diye anlatır Ebû Hureyre [217]
Cima eden güçlü kılınır
Yüz insan gücü verilir.
Gücü böyle katlanır sanmayın!
Belki vermiyordur hakkını erkânın

---

217 İbnu'l-Kayyım rahimehullâh Ebû Hurayra radıyallâhu anh'ın bu rivâyeti hakkında yine aynı şiir içerisinde kafiyeli olarak şu bilgilere yer vermektedir: "Rivayetin senedinde yer alan Ebu's-Semh ilim erbabı tarafından zayıf addedilmiştir. Mevlûd b. Hibbân gibi bazı alimler tefsir konusunda bu ravinin rivâyetlerini sahih saymaktadırlar. Mezkur ravinin hadisi zayıfın üstünde sahihin altında bir derecededir. İtkan sahibi değildir."
İbnu'l-Kayyım rahimehullâh'ın bahsettiği bu ravi, "Ebu's-Semh İbn Sem'ân'dır. İsminin Abdurrahmân olduğu da ifade edilmektedir. Lakabı Derrâc'dır. Sehmîlerin mevlasıdır. Mısırlı kıssacıdır. Hadisinde saduktur. Ebu'l-Heysem'den zayıf olduğu rivâyet edilmiştir. Hicrî 26 yılında vefat etmiştir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.201, no:1824)

İmanı, ameli, ihsanı eksik olan
Belki de daha fazla güçlüdür ondan
Rivâyet etmiştik ki cennetlik,
Yüz hanımla birleşir bir günlük
Sahihin şartına uygun raviler
Taberânî de *Mu'cem*'inde rivâyet eder.
Bu da delildir ki hanımları cennetliklerin
Farklıdır, farkına göre imanlarının
Böylelikle işkâl vehmi naslardan
Zail olmaktadır bi minneti'r-Rahmân
Sahip olduğu yüz insan gücüyle
Güç kaybetmeden [218] yatar yüz eşiyle
Bu dünyadayken en iffetli kimse
En güçlüdür orada zühdü sebebiyle
Oradakiler için gücünü topla!
Harama bakma, bekle sabırla!
Allah'a yemin olsun ki buradakiler,
Cennette olan bir tırnak bile değiller.

---

218 İbnu'l-Kayyım rahimehullâh'ın burada kullanmış olduğu *bilâ havarân* tâbiri, zayıflık, güçsüzlük olmaksızın anlamına gelmektedir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.497)

Burada olanlar başa kakmaktan,
Başka ne ki kötü ahlaktan
Bir de yanında kusur ve noksan
Bitmeyen hüzün, gam ve keder
Boşanana ya da ayrılana dek gider.
Allah kadınlara boyun eğdirmiş
Boynu bükükken adam, koca edilmiş
Üstün olanı alçakla değişme sakın!
Böyle yaparsan zillet içinde kala kalırsın.
Güzelim elbiseler içinde göründü mü huri
Salınıp durunca bir sarhoş gibi
Münbit bir ağaç dalı gibi sallanır
Üstündeki yük gül, elma ve nardır.
Yürüyüşündeki endam hurinin
Ebedi cennette hakkıdır böylesinin.
Hizmetçileri arkasından, önünden
Dört döner sağından ve solundan
Bir ay parçası gibi dolunay gecesindeki
Zifiri gecede [219] yıldızlarla sarılmış gökteki

[219] "Şiirde kullanılan *ğasaku'd-dücâ* tabiri gecenin karanlığı, zifiri karanlık anlamına gelmektedir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1181, 1654)

Cennetlik adam ta anlamıyla dehşette
Gönül, göz ve dil hayrette
Zifaftan önce kalbi düğündedir
Düğünler ardı sıra peş peşedir.
Karşılaşınca huriyle eşi
Gördün mü hiç kavuşan ayla güneşi
Sor kara sevdalıya [220] sabretmek mümkün mü?
Sarılmadan, öpmeden durmak mümkün mü?
Sor sevdalıya sabrını ne yaptı?
Hangi vadide, nerede bıraktı?
Sor aşığa nasıldır? Hangi haldedir?
Gözünü, kulağını doldururken güzellikler
İnce, zarif ve tatlı sözler
Güneşin gezindiği yüzler
Sor durumu nasıl kara sevdalının?
Yatakta sevdiğiyle baş başa iken
Ağzından, dilinden, gönlünden

---

220 Şiirde İbnu'l-Kayyım rahimehullâh'ın kullandığı *muteyyem* kelimesi, zelil ve köle kılınmış kimse anlamına gelmektedir. Sevgi ve aşk ağır basıp kara sevdaya tutulduğundan bu kelime ile ifade edilmektedir. (Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-'Arab*, c.12, s.75)

Parıldayan taneli inciler dökülürken
Sohbeti nasıl sor kara sevdalıya
Kokular ve lüks içinde sevdiğiyle
Mis kokulu kadehler sunulur kendilerine
Vildanın ay parçası elleriyle
Bir kendisi alır kadehi, bir sevdiği [221]
Sonra yaslanıp sürerler keyfini
Sarar, kucaklar, basar bağrına
Gördün mü aşıkları uzun aradan sonra
Gözleyen, kollayan, engel olan yokken
Vuslat elbisesine ikisi bürünmüşken
Şahit oldun mu bu hayattan sıkıldıklarına
Hayır sıkılmazlar yeminler olsun Allah'a!
Zaman akıp gittikçe su gibi
Aşığın kalbine doldurur sevgiyi
Kavuşunca aşık dolar sevgiyle
Bitmez bir sevgi zamanın geçmesiyle
Öncesiyle sonrasıyla kavuşma

---

221 İbnu'l-Kayyım rahimehullâh'ın burada kullandığı *hûd* kelimesi, güzel ahlaka ve yaratılışa sahip narin genç kız anlamına gelir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.358)

Sarılıdır eksiksiz bir aşkla
İkisi arasındaki ince farkı
Bilir ancak bu işin erbabı
Ellerindeki nimetler artmaktadır her an
Melekûtun sahibi kadir sübhân
Yaratılış gayesinden gafil adam!
Yolculuk vakti geldi, sen hâlâ uykudasın.
Dostlar yürüdü gitti
Bıraktılar nimetlerle seni
Razı oldular paylarına
Değersiz ve fani
Geride kalanlardan fazlasını gördün
Sen de onlara uydun mahrum kaldın
Daha sonra acziyet ve cehalet getirdin
Halbuki tam bir güven içerisindeydin.
Nefsin güzel gösterdi durmayı,
Yürümeden oturup yorulmamayı
Ama göreceksin örtü açılsın
Elde imkan varken neler yapmışsın

İbnu'l-Kayyım rahimehullâh şiirlerine şöyle devam eder:

Nice hayırlı huriler tebessüm edince

Nur yayılır etrafa fecirden yüce
Görünce gözler bayram ederler
Sesinden kulaklar lezzetlenirler
Eğilen taze dalın utangaçlığı
Gülümseyen dudakların hayâsı
Hastaysa kalbin hurinin aşkıyla
Tedavin ancak ona kavuşmakta.
Özellikle sarılıp da öpmekte
Boynunun altında gerdan etmekte
Hurideki güzel yüzü insan görünce,
Tadar lezzeti, nimeti vuslattan önce
Görününce huri gözler haz duyar
Sonu gelmez türlü meyveler tadar
Üzümler, elmalar, narlar,
Kalbi tam on ikiden vururlar
Yanaklarına giydirilmiş sanki güller
Ağız ve dudaklar sarhoş ederler
Bir bütünde güzellik parça parça
Hayretler doğrusu böyle bir işe
Parça parça güzellik huride
Söz birliği etmiş teselli yasak diye
Huriye bakan Rahmân'ı hatırlar

Dili sürçmeden tesbihle anar
Hurinin yüzünü keder ordusu görünce,
Geri dönüp kaçar yenik düşünce
Gençlik iksiri dolaşır damarında
Anlarsın ki huri gerçekten yaşlanmamakta
Günahın mı var? Güzelleri isteyen adam!
Şimdi mehir vaktidir, geçiyor zaman.
Kin duy huri sevgisine ihanet eden kadınlara!
Kin tut ki vesile olsun hurilere kavuşmana
Huriden başkasına bakma, bekar [222] dur!
Cennetlerinde hurinin senin için yaptığı budur.
Bugünlerde oruç tut, belki de sen,
Yarın bayram edersin insanlar oruçlu iken
Buhranlı bir yaşama razı olma! Atıl ileriye!
Şunu bil ki çalışmayan erişemez lezzetlere. [223]

---

222 Şiirde geçen *eym* kelimesi bekar ya da dul olsun eşi olmayan, hanımı olmayan adam anlamındadır. *Teeyyemu* kelimesi de bir müddet evlenmeden kalmak / kalıyor manasına gelir. (el-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.1393)

223 İbnu'l-Kayyım, *el-Kasîdetu'n-Nûniyye*, c.2, s.325, 388-402; *Hâdi'l-Ervâh*, s.27, 28'den özetle

İKİNCİ BÂB

HURİLERE KAVUŞMANIN PÜF NOKTALARI, ÖNEMLİ NASİHATLAR VE FAYDALAR

FASIL

BAKMAKLA İLGİLİ HÜKÜMLER VE GÖZÜ HARAMDAN KORUMANIN FAYDALARI

«Allah seni hidayette muvaffak kılsın, istikamet üzere ayaklarına sebat versin! Sevgili kardeşim öncelikle şunu bil ki; Rahman'ın rızasını kazanmak, cennetleri ve cennetlerdeki güzelim hurileri elde edebilmek ciddi olarak çalışmayı, gayret etmeyi, salih amellerde devamlılığı, basiret üzere Allah'a davet görevini yerine getirmeyi, marufu emredip, münkeri yasaklamayı, Kitap ve sünnet ilmini edinmeyi gerektirir. Bunun yanında vakitleri iyi değerlendirmek, salih kimse-

lerle birlikte bulunmaya çalışmak, saliha hanımlarla evlenmek ve çevreyi ıslaha çalışmak gerekmektedir. Ayrıca günahlardan, kötülüklerden kaçınıp haram olan eğlenceden, şarkı-türkü benzeri şeyleri dinlemekten, gıybet, koğuculuk gibi ahlaksız konuşmalardan, kötü ahlaktan uzak durmalıdır. Organları ahlaksızlık batağına batmaktan ve fesattan korumak gerekir. En tehlikeli ahlaksızlık, şerre kapı açan, fesadın anahtarı olan en yıkıcı rezillik, harama bakmaktır. Allah *azze ve celle* böyle bir ahlaksızlığı yasaklamış, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tehlikesini açıklamış ve ulema çeşitli görüşler beyân etmişlerdir.

Allah seni muhafaza etsin kardeşim! Kalbini ifsad edecek, fikrine zehir katacak, imanını zayıflatacak şeylerden uzak durmaya çalış. Allah *celle celâluhû*,

> **"Ama bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. Hiç şüphe yok ki Allah iyi davrananlarla beraberdir."** (Ankebut, 69)

buyuruyor. İbnu'l-Kayyım'ın seni hakka yönlendirmek için kaleme aldığı şu satırlara kulak ver!»

Allah *celle celâluhû* şöyle buyuruyor:

"(Resûlüm!) Mümin erkeklere, gözlerini (harama) dikmemelerini, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır. Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) korusunlar; namus ve iffetlerini esirgesinler. Görünen kısımlar müstesna olmak üzere, zinetlerini teşhir etmesinler. Başörtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğulları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kendi kadınları (mümin kadınlar), ellerinin altında bulunanlar (köleleri), erkeklerden, ailenin kadınına şehvet duymayan vb. tâbi kimseler, yahut henüz kadınların gizli kadınlık hususiyetlerinin farkında olma-

yan çocuklardan başkasına zinetlerini göstermesinler. Gizlemekte oldukları zinetleri anlaşılsın diye ayaklarını yere vurmasnlar (Dikkatleri üzerine çekecek tarzda yürümesinler). Ey müminler! Hep birden Allah'a tevbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz." (Nur, 30-31)

Namusun korunmasında gözü haramdan çevirmek asıl olduğu için ayette öncelikli olarak zikredildi. Gözün haramdan çevrilmesi, harama sevkeden vesilelerin yasaklanması bâbında olması hasebiyle geçerli bir maslahat bulunduğunda ancak caiz olabilir. Fesada sevketmesinden endişe edildiğinde ve karşısında bu mefsedattan daha baskın bir maslahat bulunmadığında bakmak haram olur. Allah *subhanehu* müminin gözünü mutlak olarak çevirmesini emretmemiş, haramda çevirmesini emir buyurmuştur. Üreme organının, namusunun korunması ise her halukârda vaciptir. Ancak kişinin hakkı bulunduğu (meşru) yerlerde kullanılması mübahtır. Bu yüzden fercin korunması emri genel bir ifade ile dile getirilmiştir.

Allah gözü kalbin aynası kılmıştır. Kul gözünü haramdan çevirdiğinde kalp de şehvet ve isteğini bastıracaktır. Kul gözüne serbestiyet tanıdığında kalp de şehvetini serbest bırakacaktır.

Sahih bir rivâyette şöyle anlatılır: Fadl b. Abbas *radıyallahu anhuma* Kurban bayramının birinci günü Müzdelifeden Mina'ya Rasûlullah'ın bineğinin arkasında gelirken kadınlar koşarak geçtiler. Fadl onlara bakmaya başladı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Fadl'ın başını diğer tarafa çevirdi.[224] Peygamber'in bu davranışı fiili olarak hoşnutsuzluk ifadesi ve kötü bir davranışın yasaklanmasıdır. Şayet bakmak caiz olmuş olsaydı, Peygamber Fadl'ın bu tutumunu reddetmez.

Yine sahih bir rivâyette Rasûlullah'ın şöyle buyurduğu anlatılmaktadır: *"Allah Ademoğlu için zinadan bir pay yazmıştır. İnsan bu payına mutlaka erişir.*

---

224 Müslim, *Hacc*, c.2, s.886-893, H.no:147; Ebû Dâvûd, *Hacc*, c.2, s.182-186, H.no:1905; İbn Mâce, *Menâsik*, c.3, s.1022-1027, H.no:3074; Dârimî, *Menâsik*, c.2, s.67-70, H.no:1850 (Câbir b. Abdillah *radıyallahu anhuma* tarafından rivâyet edilen uzunca bir hadisin parçasıdır.)

Göz zina eder. Gözün zinası bakmaktır. Dil zina eder. Dilin zinası konuşmaktır. Ayak zina eder, ayağın zinası attığı adımdır. El zina eder. Elin zinası tutmaktır. Kalp ister ve arzu eder. Ferc de onu ya tasdik eder ya da yalanlar." [225] Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sıralamayı göz zinasından başladı. Çünkü göz zinası elin, ayağın, kalbin ve fercin zinasının aslıdır, temelidir. Dilin sarfettiği sözlerle zina ettiğini söylemekle de ağzının yaptığı zinaya dikkat çekmiş olmaktadır. Ferc de bunu gerçekleştirirse, tasdik etmiş olur; gerçekleştirmezse yalanlamış olur.

Bu hadis, gözün de isyan edip günah işleyebildiğine ve onun işlediği günahın zina sayıldığına en açık delildir. Ayrıca bu hadiste bakmanın mutlak olarak mübah olduğunu söyleyenlerede verilmiş bir red bulunmaktadır.

---

[224] Müslim, *Hacc*, c.2, s.886-893, H.no:147; Ebû Dâvûd, *Hacc*, c.2, s.182-186, H.no:1905; İbn Mâce; *Menâsik*, c.3, s.1022-1027, H.no:3074; Dârimî, *Menâsik*, c.2, s.67-70, H.no:1850 (Câbir b. Abdillah *radıyallahu anhuma* tarafından rivâyet edilen uzunca bir hadisin parçasıdır.)

Cerir b. Abdillah *radiyallahu anhuma* şöyle anlatmaktadır: "Rasûlullah'a ani bakışın hükmünü sordu-ğumda gözümü çevirmemi emretti."[226] Ani bakış, bakanın kastı olmaksızın meydana gelen ilk bakıştır. Bu bakışta kalbin herhangi bir maksadı söz konusu değilse, sorumlu tutulmaz. Ancak kasıtlı olarak ikinci kez bakarsa yahut bakışını uzatırsa günah işlemiş olur. Bu nedenle Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Cerir'e bakışını devam ettirmeyip, gözünü çevirmesini emretmiştir. Çünkü bakışı devam ettirmek, tekrar tekrar bakmak gibidir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ani bakışla etkilenen kimseye hanımına giderek bu durumu tedavi etme tavsiyesinde bulunmuştur.[227]

Hiç kuşkusuz ki, bu tavsiye ile duyulan arzunun kendi cinsi ile tesellisi söz konusudur. İkinci olarak ise,

---

226 Müslim, *Âdâb*, c.3, s.1699, H.no:45; Tirmizî, *Edeb*, c.8, s.18, 19, H.no:2777; Ebû Dâvûd, *Nikâh*, c.2, s.246, H.no:2148

227 Müslim, *Nikâh*, c.2, s.1021, H.no:9; Ebû Dâvûd, *Nikâh*, c.2, s.246, H.no:2151 (Câbir b. Abdillah *radıyallahu anhuma* hadisi. Bu hadisin sonunda şöyle buyurulmaktadır: *"Biriniz bir kadın gördüğünde ailesine gitsin! Çünkü böyle yapması nefsinde olanı gidermeye birebirdir."*)

bakmak, şehveti tahrik eder. Ailesine gitmekle şehvetin gücünü kırmayı emretmektedir.

Usâme b. Zeyd hadisi olarak Sahihayn'da sabit olan rivâyette belirtildiği üzere bakmak her fitnenin[228] köküdür. Bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Kendimden sonra erkeklere, kadınlardan daha zararlı bir fitne bırakmadım."*[229]

Ebu Sâîd el-Hudrî'nin rivâyet ettiği Müslim'de yer alan bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Dünyadan sakının! Kadınlardan sakının!"*[230] [231]

---

228 *Fitne:* İmtihan ve deneme, sınav anlamına gelir. Çoğunlukla istenmeyen sonuca götüren deneme manasına kullanılır olmuştur. Daha sonra da günah, küfür, savaş, yakıp yok etmek, izale etmek ve bir şeyden yüz çevirmek anlamında çoğunlukla kullanılmıştır. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.3, s.410, 411)

229 Bu hadisin tahricine daha önce işaret edilmişti.

230 Müslim, *ez-Zikr ve'd-Du'â'*, c.4, s.2098, H.no:99; ibn Mâce, *Fiten*, c.2, s.1325, H.no:4000

231 İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.92-96'dan özetle

Gözleri Haramdan Korumanın Faydaları:

1- Gözleri haramdan korumakla kul, hem bu dünyada hem de ahiret yurdunda mutluluğunun zirvesi sayılan Rabbinin emrine imtisali gerçekleştirmiş olur. Kulun her iki dünyasında rabbinin emirlerine uymaktan daha fazla faydasını gördüğü başka bir şey yoktur. Dünyada da ahirette de mutluluğa kavuşanın saadetinin tek sebebi rabbinin emirlerine imtisalidir. Bedbaht olanın tek mutsuzluk sebebi de bu emirleri zayi etmesidir.

2- Gözlerin haramdan korunması, kalpte Allah'a karşı bir ünsiyet meydana getirir ve kalbi derleyip toplar. Gözlerin serbest bırakılması ise, kalbi parçalar, darmadağın eder. Allah'tan uzaklaştırır. Kalbe, gözlere sahip olmayıp serbest bırakmaktan daha çok zarar veren bir şey yoktur. Çünkü böyle bir davranış, kul ile rabbi arasına soğukluk sokar.

3- Gözleri haramdan sakınmak, şeytanın kalbe giriş noktalarını kapatır. Çünkü havanın boş bir yere

girişinden daha da hızlı bir şekilde şeytan, harama bakma vesilesi ile kalbe girerek, nüfuz eder. Kendisine bakılan kimsenin görüntüsünü canlandırıp süsler. Daha sonra da onu kalbin ibadet ettiği bir put haline getirir. Ardından da vaatlerde bulunur, kuruntulara, vehimlere sürükler. Kalpte şehvet ateşini tutuşturur. Ve o haram görüntü olmadan elde edilemeyen günah odunlarını bu ateşe atarak, ateşi daha da canlandırır. Artık kalp alevlerin ortasında kalmıştır.

4- Gözü haramdan korumak, kalbi kendi yararına olan işlerle meşgul olmaya yönlendirir. Göze sahip çıkmayıp kendi haline bırakmak ise bu yararlı işleri unutturur ve bunlarla meşgul olunmasını engeller. İşlerinde kusur eder. Hevaya tabi olup rabbini zikretmekte gaflete düşer Allah *azze ve celle*

"Kalbini bizi anmaktan gafil kıldığımız, kötü arzularına uymuş ve işi gücü aşırılık olan kimseye boyun eğme." (Kehf, 28)

buyurmaktadır. Bakışları kendi haline bırakıp, haram-

dan (bakışta) sakınmamak (ayette sözkonusu edilen), işte bu üç durumun meydana gelmesine sebep olur.[232]

5- Göz ve kalp arasında karşılıklı intikal sağlayan bir menfez ve yol bulunmaktadır. Biri düzelirse diğeri de düzelir, bozulursa öbürü de bozulur. Kalp bozulursa, göz; göz bozulduğunda da kalp bozulur. Aynı şey düzelmeleri konusunda da geçerlidir. Göz harap olurda bozulursa, kalp de harap olur ve bozulur. Pisliklerin, necasetlerin atıldığı bir mezbeleye döner. Dolayısıyla Allah'ı hakkıyla tanımak, sevmek, ona tevbe etmek, yakınlaşmak ve rabbe yakınlaşmakla mesrur olmak gibi özelliklerin barınabileceği yer olmaktan çıkar bu vasıfların zıtlarının istilasına uğrar.[233]

6- Gözün haramdan sakınılması ile kalp, hasret acısından kurtarılmış olur. Çünkü gözün serbest bırakılması hasretin devamlılığını sağlar. Kalbe en çok

---

232 İbnu'l-Kayyım, *el-Cevâbu'l-Kâfî*, s.186-189'dan özetle

233 a.g.e.

zararı dokunan şey gözlerin bakışlarının gemlenmeyip kendi haline bırakılmasıdır. Bu sayede göz, arzusunu alevlendiren, sabırsızlığını arttıran ama ulaşamayacağı şeyleri kalbe gösterir. Bu da kalbin acı ve işkence altında kıvranması demektir.

Ok avın üzerinde ne gibi bir tesir yapıyorsa, bakışlar da kalpte o etkiyi bırakır. Öldürmese de yaralar. Kuru otlara sıçrayan bir kıvılcım gibidir. Hepsini değilse bile bir kısmını yakar. Nitekim şair şöyle der:

Her olayın başı bir bakıştır.
Büyük bir ateşin kaynağı küçük bir kıvılcımdır.
Yağsız bir ok misali atılan
Nice bakışlar vardır kalbe saplanan
Gözü kızlarda olursa insanın
Hemen kenarındadır uçurumun
Ruha zarar verdi mi ölümüne sevinir kalbin
Zarar getiren sevinç hiç de hoş gelmedin.

Harama bakan kimse farkında olmadan kalbini hedef alarak bir sürü ok atmaktadır aslında. Bazı şiir dizelerinde şunu ifade etmekteyim:

Gayretle bakarak oklar atan sen
İsabet ettiremeyesin, attıklarınla sensin öldüren

Bakıp durana şifa dilenir
Sakınsan iyi olur, zarar getirir.

Orijinal ve benzersiz manalara sahip olduğunu umduğum dizelerinde de şu ifadelere yer vermekteyim:

Çalma demedim mi sana gözünle
Göz hırsızı kurtulamaz takipten
Ağ kurdum gözüm için haram görününce
Ama kalbim daha evladır ağa gözümden

7- Gözü haramdan sakınmanın sonucunda kalpte bir nur ve aydınlık belirir. Bu göze, yüze ve diğer organlara da yansır. Öte yandan gözü başıboş kendi haline bırakmak ise kişinin yüzünde de, organlarında da bir zulmet peyda eder. Allahu a'lem bu sebeple Allah *subhanehu* Nur suresinde

> **"Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) korusunlar; namus ve iffetlerini esirgesinler. Görünen kısımlar müstesna olmak üzere, zinetlerini teşhir etmesinler. Başörtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, kendi oğul-**

ları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kendi kadınları (müslüman kadınlar), ellerinin altında bulunanlar (köleleri), erkeklerden, ailenin kadınına şehvet duymayan hizmetçi vb. tâbi kimseler, yahut henüz kadınların gizli kadınlık hususiyetlerinin farkında olmayan çocuklardan başkasına zinetlerini göstermesinler. Gizlemekte oldukları zinetleri anlaşılsın diye ayaklarını yere vurmasınlar (Dikkatleri üzerine çekecek tarzda yürümesinler). Ey müminler! Hep birden Allah'a tevbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz." (Nur, 31)

ayetinden sonra

"Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandillik gibidir..." (Nur, 35)

ayetini zikretmiştir.

Gözü haramdan korumak insanda sağlıklı bir feraset oluşmasını sağlar. Çünkü ferasette nurun bir gereği ve onun sonuçlarındandır. Kalp nurlanıp aydınlandığında feraset de sağlıklı olur. Çünkü böylelikle kalp malumâtı olduğu gibi yansıtan cilalı bir ayna konumuna gelir. Harama bakmak ise aynaya doğru nefes alıp-vermek mesabesindedir. Kul bakışlarını kontrol altında tutmaz kendi haline bırakırsa, kalbinin aynasına doğru derinden bir nefes alıp-vermiş olur ve nur silinir gider.

Şair şöyle der:

Göstermiyor sana salahını kalbinin aynası
Alıp verirken nefis karşısında nefesi

Allah kula, amelinin cinsine göre karşılık verir. Gözünü haramdan muhafaza edenin bu davranışına karşılık Allah basiret nuru ihsan eder. Kul bakışlarını gemlerse; Allah basiretinin nurunu serbest bırakır. Kul, harama bakma konusunda gözünü serbest bırakırsa, Allah da onun basiretini tutsak eder.

9- Gözün haramdan korunması sayesinde ilim yolları ve kapıları açılır, ilmin elde edileceği sebepler

kolaylaşır. Tüm bunlar kalbin nurlanması sebebiyledir. Kalp aydınlandığında kalpte bilgi hakikatleri belirir. Bu hakikatler arasında birinden diğerine kolaylıkla nüfuz eder. Kendi haline başıboş bırakılmış göz sebebiyle kalp bulanıklaşır, kararır. İlim kapısı da, yolları da kapanır.

10- Gözü haramdan korumak kalbe güç, sebat ve cesaret kazandırır. Delil gücü yanında basiret gücünü de elde etmesini sağlar. Bu sebeple hevesine uyanın kalbi zelil, zayıf olur. Nefsi değersiz ve hakir olur. Allah kendi hevasını Allah'ın rızasına tercih edeni böyle bir konuma getirir.

Hasan şöyle demektedir: "Heva ehli kimseler hayvanları[234] idare etmeyi iyi becerseler de masîyet rezilliği onların kalplerindedir. Allah kendine isyan edenin zelil olmasına engel olmaz."

11- Gözü haramdan korumak vesilesi ile kalpte

234 Metnin orijinalinde geçen *hemlecet* kelimesi, hayvanı güzel sürmek; *taktakat* kelimesi taşın ya da hayvanın ayağının yürürken ses çıkarması; *birzevn* kelimesinin çoğulu olan *berâzin* kelimesi de hayvanlar anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.269, 1167, 1522)

harama bakmakla hissedilen lezzet ve sevinçten daha hoş, daha büyük bir mutluluk, sevinç ve genişlik meydana gelir. Bu isteğini yerine getirmeyerek, nefse ve heva-ya muhalefet ederek düşmanın yenilgiye uğratılmasıyla elde edilmiştir. Ayrıca insan, kötülüğü emreden nefsinin tadacağı bir sevinç bulunmasına rağmen şehvetine ve lezzete Allah için engel olursa, Allah bunun yerine daha mükemmel bir sevinç ve lezzet koyacaktır. Nitekim bazı kimseler şöyle der: "Allah'a yemin olsun, iffet lezzeti, günah lezzetinden daha muazzam" Hiç kuşkusuz, nefsin arzularına, hevasına muhalefet edildiğinde, istekleri yerine getirildiğinde tadılan sevinç, mutluluk ve lezzetin daha mükemmeli elde edilmekte ki, aralarında karşılaştırmada bulunmak bile mümkün değildir. İşte bu noktada akıl ve heva birbirinden ayrışmaktadır.

12- Gözü haramdan sakınmak kalbi şehvetin esaretinden kurtarır. Asıl esir şehveti ve hevasının elinde tutsak olandır. Şair şöyle der:

Gözün gördüğü kadarıyla serbest
Fakat aslında tam anlamıyla bir tutsak
Şehvet ve heva, kalbi esaret altına almayı ba-

şarabildikleri zaman düşmanın en acı işkenceleri tattırması mümkün hale gelir. Sonunda kalp şairin şu tasvirindeki duruma düşer:

Küçük bir serçe misali çocuğun avucunda
Zorla ite kaka sürükler helâka
Çocuksa eğlenip oynaşıp durmakta.

13- Gözün haramdan korunması cehenneme açılan kapılardan birini kapatır. Çünkü bakmak, fiili bizzat işlemeye sevkeden şehvet kapısıdır. Allah'ın haram bakışı yasaklanması ve bunu şer'î bir kural kılmış olması, yasak fiilin işlenmesine engel olan bir etkendir. Bu engel parçalanırsa yasaklanan fiile karşı sabırsızlık[235] artar. Nefsini hiçbir şekilde durduramaz. Çünkü nefis için bu konuda duraklayabileceği bir son nokta yoktur. Çünkü yeni bir şeyde lezzet tadacaktır. Sonrada görmenin gözü doymaz.[236] Eline geçenler

---

235 Metinde geçen *dâriye 'alâ'l-mahzûr* tâbiri, yasak fiile karşı sabırsızlık gösterilmesi manasına gelmektedir. (Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-'Arab*, c.14, s.482)

236 Burada kullanılan *sâhibu't-târif lâ yukni'uhû't-telîd* tabiri, yeni bir mala sahip olanı elde ettikleri ikna edemez anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.344, 1075)

daha güzel, daha hoş tatlı olsalar da doymaz. Gözün haramdan sakınılması, kralların bile beceremedikleri bu kapının kapanmasına vesiledir.

14- Gözü haramdan korumak akla, güç ve sebat kazandırır. Aklın kuvvetine kuvvet katar. Gözün serbestçe kendi haline bırakılması ise aklın basitleşmesine, değersizleşmesine ve ileri görüşlülüğünü yitirmesine yol açar. İleri görüşlülük, olayların sonucunu görebilmek aklın önemli bir özelliğidir. Bakışlarına gem vurmayan kimse, bu bakışlarının kendi aleyhinde ne gibi cinayetlere neden olacağını bir bilse, gözüne sahip olurdu.

Şair şöyle der:

Akıllısı insanın bir iş yapınca
Nasıl sonuç çıkar diye düşünür önce.

15- Gözün haramdan korunması kalbi şehvet sarhoşluğundan ve gaflet uykusundan kurtarır. Gözün bakışlarının serbest bırakılması ise, Allah'tan ve ahiret yurdundan gafletin daha da güçlenmesine, aşk sarhoşluğuna düşülmesine sebebiyet verir. Nitekim

Allah *tebâreke ve teâlâ* şekillere aşık olanlar hakkında şöyle buyurmaktadır:

"(Resûlüm!) Hayatın hakkı için onlar, sarhoşluklar içinde bocalıyorlardı."

(Hicr, 72)

Bakış, bir içki kadehi ise, aşk da o şarabın verdiği sarhoşluktur. Aşk sarhoşluğu, içkinin verdiği sarhoşluktan daha tehlikelidir. İçki sarhoşluğu geçicidir; sonunda insan ayılabilir. Aşk sarhoşluğundan ayılan azdır. Onlar da gözlerini ölüler diyarında açarlar.

Nitekim bir şiirde şöyle denilmiştir:

İki türü vardır sarhoşluğun
Hevadan olan, aşktan doğan
İkisine birden mübtela olan
Ne zaman ayılacaktır kim bilir?

Gözün haramdan sakınılmasının faydaları konusunda olsun; serbestçe başı boş bırakılmasının afetleriyle ilgili olsun bu söylenenlere bir çok şey eklemek mümkündür. Bir uyarı olması gayesine binaen bu noktalara

dikkat çekmek istedik. Özellikle de sakalı bitmemiş yüzü güzel erkekler gibi meşru olarak cinsel arzunun tatminine Allah'ın izin vermediği kimselere bakılması konusuna dikkat çekmek isterim. Böylelerine serbestçe bakmak en keskin bir zehir,[237] onulmaz bir hastalıktır. Saîd b. el-Museyyib şöyle der: "Sakalsız bir gence bakıp duran bir adam görürseniz onu itham ediniz." Seleften İbrahim en-Nehaî, Sufyan es-Sevrî ve başkaları sakalı çıkmamış gençlerle bir arada oturmayı yasaklarlardı. Nehaî şöyle der: "Böyle gençlerle beraber oturmak fitnedir. Çünkü kadın mesabesindedirler."

Son olarak bakışlarını serbestçe çekinmeden dolaştırıp duran kimse, sabır ordusu eli-kolu bağlanmış vaziyette kala kalır. Ordusunun askerlerinden ölenler olmadan kan-revan içinde kalmadan [238] da bu bağlardan kurtulamaz.

---

237 Burada kullanılan *es-Semmu'n-Nâkı'* tabiri, etkili zehir; *ed-Dâ'u'l-'Udâl* tabiri de baskın, tedavisi bulunmayan onulmaz hastalık anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.992, 1335)

238 Burada kullanılan *teşattaha* kelimesi, kana bulanmak anlamına gelmektedir. (Bk. El-Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, s.869)

Çekinmeden bakıp duran adam!
Ölüleri geri getirmez bakışların
Kan-revan içinde kalıp iyice kana bulanmadan.[239]

FASIL

HARAM BAKIŞIN AFETLERİ VE SONUCU [240]

«Kardeşim, haram bakışın yol açtığı afetlerin, sebep olduğu en çirkin sonuçların ve sebebiyet verdiği olumsuzlukların neler olduklarını oku ve sakın! Bun-

---

239 İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.92-105'ten özetle

240 Harama bakma sonucunda meydana gelen afetler ve kötü sonuçlar:
– Harama bakmak ve haram sesleri dinlemek sebebiyle masiyet ve günah işlenmiş olur. Dolayısıyla da cezaya müstehak olunur.
– Vaktin faydasız şeylerle, Allah celle *celâluhû*'ya itaattan başka işlerle ve insanı ileride üzüntüye ve hesap vermeye sevkedecek fiillerle boşa geçirilip zayi edilmesi.
– Cehaletini ve din konusundaki şüphelerini arttıracak sebepler dolayısıyla gerek vacip olan şer'î ilmin elde edilmesinden, gerekse ilim erbabı ile beraberlikten uzak kalmak.
– Allah *celle celâluhû*'yu zikirden, Kur'an-ı Kerim'i tilavet ve tedebbürden uzaklaşmak sebebiyle gafletin, kalpte katılığın, kararmanın, sıkıntı ve endişenin meydana gelmesi.
– Müslümanın evine şeytanların girmesi, sekinetin, huzurun ve rahmetin yok olması, meleklerin perdelenip engellenmesi vb.

lardan uzak dur ki, Allah sana rahmetiyle muamele buyursun!»

Bunların sonucunda da cinlerin, şeytanların işe karışması, aldatmaları; en sonunda da imanda eksiklik, bedenlerde zarar olacak şekilde şeytanların tuzağına düşülmesi.

– Gerçekte yaşanılanı, İslâmî çalışmayı ve emperyalist düşmanlığını yanlış anlayıp algılamak. Bu yanlış anlama ve algılama sonucu olarak da bozukluklar, karışıklıklar ve net olmayan durumların meydana gelmesi ve bu olumsuzlukların bilgi ve haber kaynağı konumuna gelmesi.

– Batıcılık propagandası yapılması. Bu propaganda neticesinde batı hayranlığı duyarak bunun bir ilericilik yarışı, uygarlık bakımından yükselme ve evrensel barışa erişme yarışı olduğu iddialarıyla velâ-berâ inanç ve bağının zedelenip zayıflaması.

– Düşük ahlak ve karaktere sahip kimselerin lider ve seçkin oldukları iddialarıyla önderlik makamına geçirilerek öne çıkarılmaları.

– Resim ve görüntülere aşık olma fitnesinin zuhur etmesi. Verdiği zarar, tattırdığı tehlike ve acı bakımından fitne, insan öldürmekten daha ileridedir. Öyle ki bu derecede tehlikeye sahip fitne sonucunda hem dünya, hem de ahirette cezayı gerektiren zina, livata (homoseksüellik) vb. kötülüklere -Allah sakındırsın- sürüklenmek söz konusudur. Bu fasılda konuyla ilgili daha fazla detaya yer verilecektir inşallah.

– Bilimsel araştırmalar ve tecrübelerle de sabit olduğu üzere görme duyusunda zarar meydana gelmesi.

Bunlardan başka gözün ve kulağın dikkatsizce ve aldırış edilmeden aşırı serbest biçimde kullanılması sonucunda sayısız afet ve kötü neticeler meydana gelmektedir. Çağın en büyük kötülüklerinden olan harama bakma ve haram olanı dinleme konusunda gösterilen gevşeklik ve önemsemezlik neticesinde tehlike ve zarar git gide daha fazla artış göstermektedir.

Allah *subhanehu* şöyle buyurmaktadır:

"Zinaya yaklaşmayın. Zira o, bir hayâsızlıktır ve çok kötü bir yoldur." (İsra, 32)

Sözü edilen haram bakış ve haramı dinleme zinanın yollarından biri ise (ve bunun hakkında ayette böyle buyuruluyorsa) günah ve ceza bakımından bir tek defası dahi zinanın kat kat fazlası olan livata konusunda nasıl bir durum söz konusudur? Allah bilir.

Zina yolu en kötü yoldur. Cehennemde zina ehli, haklarında en kötü sözler edilen kimselerdir. Berzahta ruhları alt taraftan alevi kendilerini vuracak şekilde bir ateş tandırında durur. Alev kendilerine dokundukça bağırarak yukarılara doğru fırlarlar. Daha sonra yeniden yerlerine dönerler. Kıyâmete kadar da bu hal üzere bulunurlar. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bu manzarayı rüyasında görmüştür. Peygamberlerin rüyası şeksiz-şüphesiz vahiydir.

Buhârî'nin Sahîh'inde rivâyet ettiği üzere Semure b. Cundub *radıyallahu anh*; Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem "Herhangi biriniz rüya gördü mü?"* diye sık sık sorar ve Allah'ın anlatılmasını murad ettiği kim-

senin kıssasını anlatırdı. Bir sabah vakti bize şöyle buyurmuştu: "Bu gece bana iki kişi geldi ve "haydi hareket et ve gel!" dediler. Ben de onlarla beraber gittim. Yatmakta olan bir adamın yanına geldik. Bir diğeri de bir kaya ile diğeri yanında ayakta duruyordu. Taşı adamın kafasına bir indirdi ki, kafası yarıldı; taş da buralara kadar yuvarlandı.[241] Taşı vuran taşın peşinden gidip aldı. Daha dönmeden diğerinin başı iyileşmişti. Taşın peşinden giden taşla beraber adamın yanına geri dönüp yine ilk kez yaptığı gibi yaptı.

Rasûlullah anlatmaya devam ediyor: "Yanımdaki iki kişiye: "Sübhanallah! Bunlar da ne böyle?" dedim. Bana: "Hadi gel gel!" dediler. Beraber yola devam ettik. Ense üstü yatmakta olan bir adamın yanına geldik. Yanı başında demirden bir kıskaçla bekleyen bir başka adam dikiliyordu. Birden kıskacı yatmakta olanın yüzünün bir tarafına getirip ağzının kenarını tâ, burun deliği ve gözü ensesine kadar yar-

241 Hadisin orijinalinde geçen *yesleğu* kelimesi yarmak / yarıyor anlamına; *yudehdihu* kelimesi de yuvarlanmak / yuvarlanıyor anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fi Ğarîbi'l-Hadîs*, c.1, s.220; c.2, s.143)

dı.[242] Daha sonra yüzünün öteki tarafına da aynısını yaptı. Yüzünün ikinci tarafını da aynı şekilde yarıp bitirene kadar öbür tarafı iyileşmişti. Daha sonra yüzün iyileşen tarafına geçip aynı ilk kez yaptığı gibi yaptı. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: Yanımdakilere, "subhanallah! Bunlar da ne böyle?" diye sordum. Bana "yürü, yürü!" dediler. Beraber yürüyüp gittik. Fırın gibi bir şeyin yanına geldik. İçeriden homurtular ve sesler geliyordu. İçerisine baktık. Çırılçıplak vaziyette adamlar ve kadınlar vardı. Alt taraflarından aniden bir alev geliveriyordu. Alev geldiğinde çığlık çığlığa bağrışıyorlardı. Yanımdakilere "Bunlar da ne böyle?" dedim. Bana "devam et, devam et!" dediler. Beraberce yola devam ettik. Kan gibi kırmızı bir ırmağa geldik. Irmakta yüzmekte olan bir adam vardı. Irmağın bir kenarında da bir sürü taş toplanmış bir başka adam vardı. Irmaktaki adam bir miktar yüzdükten sonra ötekinin yanına geliyor o da topladığı taşlardan

---

242 Hadisin orijinalinde geçen *yuşerşiru* kelimesi, yarmak / yarıyor, kesmek / kesiyor; *şidk* kelimesi de yanağın kenarları anlamına gelmektedir. (Bk. İbnu'l-Esîr, *en-Nihâye fî Ğarîbi'l-Hadîs*, c.2, s.459, 453)

birini avuçlayıp ırmaktakinin ağzına atıyor ve taşı yutturuyordu. Daha sonra ırmaktaki yine bir miktar yüzüp geliyor yine ağzına atılan taşı yutuyordu. Her defasında aynı şey oluyordu. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* anlatmaya devam ederek şöyle buyurdu: "Bunlar da ne böyle?" dedim. "Yürü, yürü'" dediler. Beraberce yürüdük. Kötü görünümlü bir adamın yanına geldik. Görebileceğin en çirkin görünümlü bir adamdı.Yanında bir ateş vardı. Ateşi yanması için devamlı karıştırıyor, etrafında koşuşup duruyordu. Yanımda bulunanlara "bu da ne?" diye sordum. Bana "yürü, yürü!" dediler. Yürümeye devam ettik. İlkbaharın tüm renklerini kuşanmış bir bahçeye geldik. Bahçenin ortasında öyle uzun boylu bir adam vardı ki, göğe ulaşan başını neredeyse göremiyordum. Bir de baktım ki adamın etrafında daha önce hiç görmediğim birçok hizmetçi çocuk (vildân) vardı. Yanımdakilere " bunlar da ne?" diye sordum. Bana "yürü, yürü!" dediler. Beraber yürüdük. Muazzam büyüklükte bir ağacın yanına geldik. Daha önce hiç böyle büyük, böyle güzel bir ağaç görmemiştim. Yanımdakiler bana "bu ağaca çık!" dediler. Beraberce çıktık. Altın ve

gümüş tuğlalardan inşa edilmiş bir şehre geldik. Şehrin kapısına varıp, kapının açılmasını istedik. Kapı açılıp içeri girdik. Bir yarısı en güzel surette, diğer yarısı ise en çirkin surette olan adamlar karşıladılar bizi. Yanımda bulunanlar o adamlara : "Gidin ve şu ırmağa girin!" dediler. Rasûlullah der ki: Irmak geniş ve akmakta olan bir ırmaktı. Suyu da sanki halis muhlis saf beyaz renkteydi. Adamlar ırmağa gidip girdiler ve o çirkin suretleri kaybolmuş, en güzel surete bürünmüş olarak yanımıza döndüler. Yanımdaki iki kişi bana: "Bu adn cenneti'dir. İşte şu da senin mertebendir/konağındır" dediler. Rasûlullah anlatmaya devam etti: Gözümü tâ yukarılara doğru kaldırdım: bembeyaz bulut gibi bir saray gördüm. Yanımdakiler: "İşte bu senin konağındır." dediler. "Allah sizi mübarek kılsın! Bırakın beni de gireyim" dedim. "Şimdi olmaz. Ama gireceksin." dediler. Onlara "Bu gece hayret verici birçok şey gördüm. Neydi onlar öyle?" diye sordum. "Anlatacağız" dediler."Başının taşla yarıldığını gördüğüm ilk adam, Kur'an'ı ezberledikten sonra terk eden ve farz namazı kılmadan uyuyan birisidir. Ağzı, burun deliği ve gözü ensesine kadar yarılırken yanı-

na geldiğin adam ise, sabah evinden çıkıp da ufukları kuşatacak derecede yalanlar söyleyen birisidir. Fırın gibi bir yapı içerisinde çırılçıplak vaziyette bulunan erkekler ve kadınlar da zînâkâr kimselerdir. Nehirde yüzerken taş yutturulan adam da faiz yiyen kimsedir. Sönmesin diye ateşi karıştırıp, ateşin etrafında koşup duran kötü görünümlü adam ise, Cehennem'in bekçisi Malik'tir. Bahçenin içinde gördüğün uzun boylu adam, İbrahim *aleyhisselâm*'dır. Etrafındaki hizmetkâr çocuklar (vildan) ise, doğup fıtrat üzere ölmüş olan bütün çocuklardır. Ravi der ki: "Müslümanlardan biri 'müşriklerin çocukları da (bunlara dahil) mi?" diye sorunca Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* "Müşriklerin çocukları da (dahil)" buyurdu. "Bir kısımları güzel, bir kısımları çirkin olan insanlar ise salih amel ile diğer amelleri birbirine karıştıran kimselerdir ki, Allah onları bağışlamıştır."[243]

Sahihayn'da Ebû Vâil'in rivâyetine göre Abdullah b. Mes'ud *radıyallahu anh* şöyle anlatmaktadır: "Ya

---

243 Buhârî *-Fethu'l-Bârî-*, *Cenâiz*, c.3, s.251, H.no:1386, 7047; Ahmed, *Müsned*, c.5, s.8, 14

Rasûlallah" dedim. "Allah nezdinde en büyük günah nedir?" *"Seni yaratmış olduğu halde Allah'a eş koşmandır."* buyurdu. "Daha sonra hangisidir?" dedim. *"Yiyeceğine ortak olacağı endişesiyle çocuğunu öldürmendir."* buyurdu. "Sonra hangisidir?" dedim. *"Komşunun hanımıyla zina etmendir."* buyurdu. Allah *celle celâluhû* bunu tasdik eder mahiyette Kitabında şu ayeti inzal buyurdu.

> **"Yine onlar ki, Allah ile beraber (tuttukları) başka bir tanrıya yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Bunları yapan, günahı (nın cezasını) bulur."** (Furkan, 68) [244]

Yine Sahihayn'da Ebû Hazım'dan A'meş'in rivâyet ettiği hadiste Ebû Hurayra *radıyallahu anh* Pey-

[244] Buhârî *-Fethu'l-Bârî-, Tefsir*, c.8, s.163, H.no:4477, 4771, 6001, 6811, 6861, 7520, 7532; Müslim, *İman*, c.1, s.90, 91, H.no:141, 142; Tirmizî, *Tefsîru'l-Kur'ân*, c.8, s.329, H.no:3182; Nesâî (*Müctebâ*), *Tahrîmu'd-Demm*, c.7, s.89, 90, H.no:4013, 4014, 4015; Ahmed, *Müsned*, c.1, s.380, 434, 462

gamber'in şu sözünü aktarmaktadır: *"Üç (grup) insan vardır ki Allah celle celâluhû, kıyamet gününde bunlarla konuşmaz, yüzlerine bakmaz, onları temize de çıkarmaz. Kendileri için acı verici bir azap vardır. (Bunlar:) Zinâkâr yaşlı, yalancı yönetici, başkalarına muhtaç olduğu halde burnu büyük kibirli kimse."* [245]

Allah *azze ve celle*'nin geniş ve mükemmel bir merhamete sahip olmasına rağmen en kötü, en zor ve en çirkin ölüm şeklini ceza olarak belirlemiş olması zinanın ne derece pis ve tiksindirici bir iş olduğunu göstermeye yeter.

Zinanın çirkin ve tiksindirici bir iş olduğunun bir başka göstergesi de akıldan yoksun hayvanların böyle bir yaratılışa sahip kılınmış olmalarıdır. Buhârî'nin *Sahîh*'inde 'Amr b. Meymûn el-Evdî [246] şöyle anlatır:

---

245 Müslim, *İman*, c.1, s.102, H.no:172; Nesâî, *Müctebâ*, c.5, s.86, H.no:2575 (Buradakine benzer tarzda yer almaktadır.); Ahmed, *Müsned*, c.2, s.480

246 'Amr b. Meymûyn el-Evdî, Ebû Abdillâh, Ebû Yahyâ olduğu da söylenmektedir. Meşhur bir muhadramdır. Sika ve abid birisidir. Hicrî 74 yılında vefat etmiştir. Daha sonraki bir tarihte vefat ettiği de ifade edilmektedir. (Bk. İbn Hacer, *Takrîbu't-Tehzîb*, s.746, no:5157) -çev.-

"Cahiliyye döneminde bir erkek ve bir dişi maymunun zina ettiğini görmüştüm. Diğer maymunlar onların yanına toplanıp öldürünceye kadar taşladılar. Taşlayanlar arasında ben de vardım." [247]

Zina kişide dinin zayıflamasına, vera duygusunun yok olmasına, mürüvvetin bozulmasına ve kıskançlık hissinin kaybolmasına ve daha birçok olumsuzluğa yol açarak bu kötülüklerin bir araya toplanmasına neden olur. Zinâkârın vera duygusundan yoksun olduğu müşahede edilmektedir. Sözüne sadık ve vefakâr değildir. Doğru sözlülükten uzaktır. Dostluk ilişkilerini muhafaza etmez. Ailesine ve eşine karşı tam bir kıskançlık hissi duymaz. Vefasızlık, yalan, hıyanet, hayâsızlık, otokontrolden mahrumiyet, haramdan kaçınmamak ve kalbinden eşine karşı kıskançlık duygusunun silinmesi zinanın sebep olduğu olumsuzluklardır.

Zinanın sonuçlarından olarak şunlar sayılabilir:

√ Evini, ailesini, yuvasını bozması dolayısıyla rabbin gazaplanması. Kişi şayet herhangi bir yöneti-

---

247 Buhârî -*Fethu'l-Bârî*-, *Menâkıbu'l-Ensâr*, c.7, s.156, H.no:3849

ciye karşı bu tür bir amelle karşı gelmiş olsaydı, en kötü mukabeleye maruz kalırdı.

√ Yüzünün kararıp nursuzlaşması. Yüzünde gam, keder ve hüzün belirtilerinin görülmesi.

√ Kalbin kararıp nurunun yok olması. Bunun sonucunda yüzün de nurunun kaybolup karanlığa bürünmesi.

√ Daimi fakirlik ve muhtaçlık durumunun hasıl olması.

√ Böyle bir çirkin fiili işleyenin saygınlığını yitirmesi. Hem rabbin, hem de kulların gözünden düşmesi.

√ İffet, birr, adalet gibi güzelim vasıfları kaybedip bunların yerine facir, fasık, zinakâr, hain gibi sıfatlar alması.

√ Mümin ismini yitirmesi. Nitekim *Sahîhayn*'da yer alan bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: *"Zina eden kimse zina ettiği sırada mümin olarak zina etmez."* [248] Zinakâr mutlak ola-

---

248 Buhârî, *-Fethu'l-Bârî-*, *Mezâlim*, c.5, s.119, H.no:2475, 5578, 6772, 6810; Müslim, *İman*, c.1, s.76, H.no:100; Ebû Dâvûd, *Sünnet*, c.4, s.221, H.no:4689; Tirmizî, *İman*, c.7, s.284, 285, H.no:2627; Nesâî, *(Müctebâ), Kat'u's-Sârık*, c.8, s.64, 65, H.no:4870-4872

rak imanını kaybetmese de mutlak iman ismini yitirir.

√ Bu tiksindirici işi yapan kimse Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in içerisinde zinakâr erkek ve kadınları gördüğü mezkur fırının sakinlerinden olmak üzere kendini arzetmiş olur.

√ Allah *celle celâluhû*'nun iffet ehline layık gördüğü *tayyib* (iyi, temiz, hoş) sıfatını kaybedip bunun yerine zinakârlara layık gördüğü *habis* (pis, kötü) vasfını kazanır. Allah *azze ve celle* şöyle buyurmaktadır:

> **"Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler ise kötü kadınlara; temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara yaraşır."** (Nur, 26)

Allah *celle celâluhû* cenneti *tayyib* vasfını taşıyanların sığınağı kılmış; *habis* özelliğine bürünenlere ise haram etmiştir. Cennete ancak tayyib olanlar girebileceklerdir. Allah *subhanehu* şöyle buyurmaktadır:

> **"(Onlar,) meleklerin, "Size selam olsun. Yapmış olduğunuz (iyi) işlere karşılık cennete girin" diyerek tertemiz (tayyib)**

olarak canlarını aldıkları kimselerdir."

(Nahl, 32)

Bir diğer ayette de şöyle buyurmaktadır:

" ... bekçileri onlara: Selam size! Tertemiz (tayyib olarak) geldiniz. Artık ebedi kalmak üzere girin buraya, derler."

(Zümer, 73)

Cennete girenler *tayyib* olma vasıflarından dolayı meleklerin selamına ve cennete girmeye hak kazanmışlardır. Zinakârlar ise, yaratıklar içinde, insanlar arasında en habis varlıklardır. Allah *azze ve celle* cehennemi *habis* özelliğe sahip olanların diyarı kılmıştır. Kıyamet günü geldiğinde *habisi tayyib*den ayıklayacak; habisleri üst üste koyup tümünü cehenneme atacaktır. Cehenneme tayyib vasfına vasfına sahip tek bir kul giremeyecektir. Cennete ise habis özellikte olan hiç kimse giremeyecektir.

√ Allah *celle celâluhû* zinakârın kalbine bir soğukluk yerleştirir. Benzeri bir soğukluk da zinakârın suratında görülür. İffetlinin yüzünde ise bir tatlılık; kalbin-

de bir sıcaklık bulunmaktadır. İffetli kimse ile birlikte oturanın kanı ısınır. Zinakârın ise yüzünde bir soğukluk görülür. Kendisi ile beraber bulunan kimsede de bir soğukluk, bir kabalık duyar.

√ Zinakâr kimseye karşı ailesinin, arkadaşlarının ve diğer insanların gönüllerinde duydukları sakınma duygusu ve heybet azalır. Artık o insanların nazarında zina eden kimse en basit, en değersiz bir mertebededir. İffetli insan ise, heybetli ve tatlı bir insandır.

√ İnsanlar zina edene hain gözüyle bakarlar. Hiç kimse mahremi ya da çoluk-çocuğu konusunda zinakâra güven duymaz.

√ Zina edenin bedeninden ve ağzından selim kalp sahiplerinin hissedebildikleri kötü kokular yayılır. Diğer insanlarda da aynı koku bulunmuş olsa bile o koku yalnızca zina edenin üzerinde duyulur ve yalnızca onun üzerinde hissedilir. Fakat durum şairin dediği gibidir:

Bende ne varsa, bir benzeri
Herkeste var ancak,
Kıskançlıkla birbirini,
Kınamasalar olmayacak.

√ Can sıkıntısı, gönül darlığı. Zinakârlar maksatlarının aksine muamele görürler. Hayatın lezzetini ve güzelliğini haram kıldıkları ile aramaya, tatmaya çalışanı Allah zıddı ile cezalandırır. Allah *celle celâluhû* katında bulunana nail olabilmenin yolu ancak O'na itaatten geçer. Allah günahı, masiyeti kesinlikle hayra sebep kılmamıştır. Şayet facir kimse iffette bulunan lezzeti, sevinci, gönül huzurunu ve geçim güzelliğini bilmiş olsaydı –öte dünyanın kazancı, Allah'ın vereceği sevap ve ikram bir yana– kaçırdığı bu lezzetin, elde ettiği lezzetten kat kat fazla olduğunu görebilirdi.

√ Zina işleyen kimse, Adn Cennetlerinde bulunan o güzelim meskenlerde hurilerle hoş vakitler geçirmekten kendisini mahrum etmektedir. Daha önce de ifade edildiği üzere insan, bu dünyada ipek elbise giymişse kıyamet gününde ipek giymekten mahrum bırakılmakla cezalandırılır. Bu dünyada içki içmişse, öteki dünyanın kendine özgü içkisinden mahrum bırakılır. Aynı şekilde bu dünyada iken haram resim ve görüntülerden istifade etmişse, ... kısacası kul bu dünyada iken helal şeylerden biraz genişçe istifade etmişse ahiretteki ilgili payı daraltılacaktır. Eğer bu dünya-

da iken haram kılınmış şeylerden faydalanmışsa, ahiretteki ilgili payını tamamen elinden kaçıracaktır.

√ Zina insanı akraba ilişkilerini kesmeye, anababaya isyana, haram kazanca, insanlara zulüm ve haksızlık etmeye, eşini ve ailesini zayi etmeye cüretkar kılar. Belki de zorla da olsa haram bir cana kıymaya kadar götürebilir. Muhtemelen bilerek ya da bilmeyerek şirk içeren unsurlardan ve sihirden, büyüden yardım umabilir. Böyle bir çirkin günah, kendisinden önce ya da kendisi ile beraber işlenen diğer günahlarla tamamlanmış olur. Daha sonrasında da daha başka türlü günahlar ortaya çıkar. Öyle bir günah ki bu, öncesinde ve sonrasında başka günah ordularıyla kuşatılmıştır. Dünya ve ahiret şerrini en güçlü şekilde celbeden; hayrını ise yine en güçlü biçimde iten pis bir günahtır. Kula bir yapıştı mı, kul bu günahın ağlarına bir takıldı mı artık nasihatçılar tarafından kurtarılması çok güçtür. Doktorlar tarafından tedavi edilebilmesi çok zordur. Bu günah tarafından tutsak edilenin esaretten kurtarılması çok zordur. Bu çirkin günahın öldürdüğü kimse ruhunu tam olarak teslim etmese de can çekişir durur.

Allah *azze ve celle* bu günahı nimetlerin zevâline vekil kılmıştır. Böyle bir günaha mübtela olan kul, Allah *celle elâluhû*'nun nimetlerine veda etmelidir. Çünkü artık bu nimetler çabucak elden gidip yok olacak birer misafir konumundadırlar. Allah şöyle buyurmaktadır:

> **"Bu da, bir millet kendilerinde bulunan (güzel ahlâk ve meziyetleri) değiştirinceye kadar Allah'ın onlara verdiği nimeti değiştirmeyeceğinden dolayıdır. Gerçekten Allah işitendir, bilendir."** (Enfâl, 53)
>
> **"Allah bir topluma kötülük diledi mi, artık onun için geri çevrilme diye bir şey yoktur. Onların Allah'tan başka yardımcıları da yoktur."** (Ra'd, 11)

Bu zikrettiklerimiz söz konusu yolda karşılaşılabilecek zararlardan bir kısmıdır. Lûtî (homoseksüel) bir toplumun yolu helak olanların yolundan başkası değildir. Bu yol öyle bir yoldur ki, takip edeni Yüce Allah'ın hiçbir topluma toplu olarak göstermediği ceza

türlerini bir arada tattırarak azaba maruz bıraktığı kimselerin konaklarına götürür. Öyle bir cezadır ki bunlar, o toplumun başına da sonuna da erişmiş; ülkelerini, eserlerini ibret almak isteyenler için bir ibret, takva sahipleri için de bir öğüt kaynağı kılmıştır. [249]

[249] İbnu'l-Kayyım, *Ravdatu'l-Muhibbîn*, s.352-363

İşte sevgili kardeşim! Güzel bir yolculuğun sonuna geldin. Cennetlerle ve cennetlerde bulunan o güzel gözlü parlak tenli hurilerle ilgili rivâyetler arasında dolaştın. Allame İbnu'l-Kayyım'ın sözlerinden derlediğimiz bu satırlar ümit ederim ki, bu yolda fedakarlığa, özveriye, hayır konusunda kolları sıvayıp işe koyulmaya ve tevbeye yönelme hususunda itici bir güç olur. Bir de senden şunu rica ediyorum: Hem beni, hem de tüm müminleri gıyaben yaptığın dualarında unutma! Yakın bir zamanda yeni bir kitapta tekrar buluşmak temennilerimle!..

Son duamız: Alemlerin rabbi olan Allah'a sonsuz hamd u senalar olsun!

Allah, peygamberimiz Muhammed'e, ehline ve ashabına salât ve selam eylesin! Hepsini mübarek kılsın!

Ebû Abdirrahmân

Sa'd b. Abdirrahmân b. Abdillah el-Hamedân

15.01.1413 h.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....5
TEŞEKKÜR 7
GİRİŞ.....9

BİRİNCİ BÂB

CENNETLE VE HURİLERLE İLGİLİ OLARAK KUR'AN'DA VE SÜNNETTE VARİD OLAN NASSLARLA SELEF-İ SALİHTEN GELEN RİVAYETLERİN ZİKREDİLMESİ 29

FASIL
CENNETE VE CENNET EHLİ İÇİN ALLAH'IN HAZIRLAMIŞ OLDUĞU NİMETLERE KARŞI İLGİ UYANDIRMAKLA İLGİLİ RİVAYETLER 29

FASIL
HURİLERE TEŞVİK VE GÜZELLİKLERİ İLE İLGİLİ
BAZI HUSUSLARIN BEYÂNI 51

FASIL
HURİLERİN NİTELİKLERİ HAKKINDA
SÜNNETTE VARİD OLAN RİVAYETLER 76

FASIL
HURİLERİN SES GÜZELLİĞİ
HAKKINDAKİ RİVAYETLER.....85

FASIL
HURİLERİN İÇ VE DIŞ TEMİZLİKLERİ
HAKKINDA VÂRİD OLAN RİVAYETLER.....91

FASIL
HURİLERİN EŞLERİNE OLAN ARZULARI VE
ONLAR İÇİN YAPTIKLARI DUALAR HAKKINDAKİ
RİVAYETLER 97

FASIL
HURİLERİN YARATILDIĞI MADDE
HAKKINDAKİ RİVAYETLER.....102

FASIL
HURİLERİN CENNETTE EŞLERİ İLE
BERABERLİKLERİ HAKKINDAKİ RİVAYETLER 106

FASIL
HURİLERİN GÜZELLİKLERİNİN
ZAMAN GEÇTİKÇE DAHA DA ARTMASI
HAKKINDAKİ RİVAYETLER.....115

FASIL
SALİHLERİN HURİLERE DUYDUKLARI
ÖZLEM HAKKINDAKİ RİVAYETLER.....123

FASIL
CENNETE EN SON GİRECEK KİMSE
HAKKINDAKİ RİVAYETLER.....127

FASIL
CENNETLİK OLAN DÜNYA KADINLARININ
SIFATLARI HAKKINDA RİVAYETLER.....133

FASIL
MÜMİN HANIMLARIN
CENNETLE MÜJDELENMELERİ VE BULUNACAKLARI
DURUMLARLA İLGİLİ RİVAYETLER.....135

FASIL
CENNETİ KAZANANLARIN VASIFLARI.....140

FASIL
İBNU'L-KAYYIM'IN HURİLERİN VASFI
HAKKINDAKİ ŞİİRİ 151

İKİNCİ BÂB

HURİLERE KAVUŞMANIN PÜF NOKTALARI,
ÖNEMLİ NASİHATLAR VE FAYDALAR.....167

FASIL
BAKMAKLA İLGİLİ HÜKÜMLER VE
GÖZÜ HARAMDAN KORUMANIN FAYDALARI 167
Gözleri Haramdan Korumanın Faydaları 175

FASIL
HARAM BAKIŞIN AFETLERİ VE SONUCU 188

SONUÇ.....207
KAYNAKLAR 209

Cevherle işlenmiş tahtlar
üzerinde, karşılıklı oturup
yaslanırlar.
Çevrelerinde, (hizmet için)
ölümsüz gençler dolaşır;
Maîn çeşmesinden doldurulmuş
testiler, ibrikler ve kadehlerle...
Bu şaraptan ne başları ağrıtılır nede
akılları giderilir.
(Onlara) Beğendikleri meyveler,
canlarının çektiği kuş etleri,
saklı inciler gibi, iri gözlü huriler
yaptıklarına karşılık olarak ...

(Vakıa Sûresi: 17, 24)